

NEWSLETTER

Canadian Institute of Ukrainian Studies

Fall-Winter 1989

Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research Inaugurated

The Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research, University of Alberta, Edmonton was officially opened on August 11, 1989. With a one-million dollar endowment from Mr. Peter Jacyk of Toronto and a two-million dollar matching grant from Alberta's department of Advanced Education, the new Centre will sponsor research and publication on Ukrainian history. The Centre is located at the Canadian Institute of Ukrainian Studies (CIUS).

Fifty people attended the opening ceremony in the Heritage Lounge, Athabasca Hall, which was chaired by CIUS Director, Dr. Bohdan Krawchenko. In his introductory remarks, Dr. Krawchenko noted that the enthusiastic support of the University of Alberta and the Province of Alberta has permitted CIUS to develop into a research institution of international stature. In introducing the newly appointed president of the University of Alberta, Dr. Paul Davenport, Dr. Krawchenko expressed his thanks to the University for providing excellent conditions for the development of Ukrainian studies.

Dr. Davenport expressed pride that his first official act as president of the University was the opening of the Jacyk Centre. He offered his thanks to Mr. Jacyk and his daughter Nadia, also present at the ceremonies, for demonstrating their faith in the University of Alberta. He emphasized the important role that CIUS plays in the university community, and greeted Dr. Frank E. Sysyn as director of the new Centre.

Dr. Sysyn outlined the plans for the Jacyk Centre. He explained that the English-translation of Mykhailo Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'* which the Centre

proposes to begin publishing in 1992 will be an academic edition that will include scholarly introductions and bibliographic updates. The translation project will be supported by an international team of specialists and will seek cooperation with scholars preparing the new edition of Hrushevsky's *History* in Ukraine, as well as with Western institutions. He stated that the Centre will produce a multi-volume scholarly history of modern Ukraine (from 1648 to the present) and in the next few years will prepare the volume on the period 1648-1800.

The Centre will also initiate a monograph series, organize symposia and conferences, offer scholarships and research grants, and prepare a current bibliography on Ukrainian history. The Centre will seek to assist individual scholars, to co-operate with other institutions, and to further contacts among specialists on Ukrainian history, wherever they reside. Dr. Sysyn concluded by thanking Mr. Jacyk for his generosity, Dr. Krawchenko and CIUS for their organizational work in establishing the Centre, and President Davenport and the University community for their warm welcome.

Mr. H. Spellicsy, Executive Director of the Development Office, explained the importance of private endowments for research at the University. He presented Mr. Jacyk with a print of Athabasca Hall, where the Centre will be housed.

In introducing Mr. Jacyk, Dr. Krawchenko pointed out to the audience that the very magnitude of his contribution is testimony to Mr. Jacyk's acumen as a businessman. Despite his demanding career in busi-

ness, Mr. Jacyk has always taken an active part in Ukrainian community and cultural life, and has shown a passionate commitment to the advancement of Ukrainian scholarship.

Mr. Jacyk explained his motivations in making such a major donation. While he enjoys the funds that a successful business can bring, he likes to put such money to good use. He thanked the University of Alberta and CIUS for providing him with the opportunity to do so. He has watched the institute develop under the directorship first of Dr. Manoly Lupul, and later Dr. Krawchenko, and is convinced that serious and enduring work on Ukrainian history will be undertaken by the new Centre. He also stressed the role of his family in encouraging his philanthropy. Many years ago when he considered a donation of \$100,000 to Harvard he had asked his daughters whether they saw such an act as fair to them. Nadia had replied that he had

Continued pg. 3

INSIDE THIS ISSUE:

Jacyk Centre.....	1-3
Stasiuk Fund.....	4
Endowments.....	5
CIUS Press.....	8
CIUS News.....	12
Staff Activities.....	23
ULEC.....	27

Jacyk Advisory Board Committee Meets

The first meeting of the Advisory Board of the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research met on August 11, 1989. Dr. Bohdan Krawchenko, CIUS Director and pro-tem Director of the Jacyk Centre, reported that work on the translation of the first two volumes of M. Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'* has begun. A contract for the translation of volume one was signed with Ms. Marta Skorupska of New York, and for volume two with Dr. Ian Press of Queen Mary College, University of London. The Centre also awarded two research grants. First an award of \$750 was offered to Mr. Adrian Mandzy, a Ph.D. candidate in archeology at Michigan State University, to support his participation in and research on archeological excavations in Ukraine in the summer of 1989. Dr. Krawchenko noted that archeology is among the least developed areas of Ukrainian studies. A \$600 grant was given to Mr. Mirosław Sych of the Institute of History, Warsaw, to enable him to complete a monograph on the history of the cooperative movement in Western Ukraine in the interwar period.

Dr. Frank Sysyn, newly appointed research associate of the Centre and its first director, presented a draft of the planning document for the Centre's work over the next two years. Among the topics to be covered are the Hrushevsky translation, future research projects, cooperation with institutions in the West, Eastern Europe and in Ukraine, a monograph series, library development, publication of original sources, and student assistance programs.

The Advisory Board, which is to meet at least once a year, is comprised of Dr. John-Paul Himka (Department of History) chairperson, Dr. Peter Rolland (Department of Slavic and East European Studies), a representative from the Peter Jacyk Educational Foundation, Dr. Bohdan Krawchenko (CIUS director), and Dr. Robert L. Busch (Associate Vice-President, ex-officio).

CIUS NEWSLETTER

Periodical Publication of the
Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta
Canada T6G 2E8

TELEPHONE - (403) 492-2972
FAX - (403) 492-4967
BITNET: USERCIUK@UALTAMTS

REPRINTS PERMITTED WITH ACKNOWLEDGEMENT
ISSN 0702-8474

The following are units and projects of the Canadian Institute of Ukrainian Studies:

Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research
Ukrainian Language Education Centre
Canadian Institute of Ukrainian Studies Press
Journal of Ukrainian Studies
Encyclopedia of Ukraine

To contact the Encyclopedia project office write to:
Encyclopedia of Ukraine
Department of Slavic Languages and Literatures
University of Toronto
21 Sussex Avenue
Toronto, Ontario Canada M5S 1A1
Telephone: (416) 978-6076
FAX: (416) 978-2672

Peter Jacyk

Born in Synevidsko, in the Stryi region in Western Ukraine, Peter Jacyk moved to Canada in 1949 and settled in Toronto. In 1954 he bought into a house-building company—Accurate Builders Limited. Five years later, in 1959, he started his own company, Prombank Investment Limited. For the past thirty years, Mr. Jacyk has been the major shareholder and president of this group of companies.

In addition to his business ventures, Mr. Jacyk has always been an active member of the Ukrainian community. He was Chairman of St. Josephat's Credit Union from 1958 to 1967 and Director of

the Credit Union Coordinating Committee for nine years. He was a member of the Harvard Ukrainian Studies Visiting Committee for six years and Chairman of the Canadian Fund-Raising Committee for seven years. He has worked for thirty years for the Fund-Raising Committee for the *Entsyklopediia ukrainoznavstva*, edited by the late Professor Volodymyr Kubijovyc.

In the past Mr. Jacyk has donated \$260,000 to the Ukrainian Research Institute at Harvard University; \$48,000 to Ukrainian studies at the University of Toronto, and \$111,500 to the *Entsyklopediia ukrainoznavstva* project.

Jacyk Centre Inaugurated

Continued from pg. 1

already given them an education and a good start and they could now fend for themselves. He testified to their encouragement of his present donation. Finally, Mr. Jacyk expressed his satisfaction that Dr. Sysyn, whom he has known since the latter was a graduate student at Harvard, has accepted the position of director. The ceremony ended with a standing ovation to Mr. Jacyk.

At a subsequent lunch at the Faculty Club, Dr. Robert L. Busch, Associate Vice-President (Research), greeted the Honorable John Gogo, Minister of Advanced Education, the President of the University, Dr. Paul Davenport, Vice-President Academic, Dr. Peter Meekison, and representatives of the Ukrainian community. He called upon Mr. Peter Savaryn, Chancellor Emeritus, to say grace. He then introduced the special guests in attendance: Mrs. Lydia Shulakewych, President, Ukrainian Canadian Committee, Alberta Provincial Council; Mr. Nestor Makuch, President, Edmonton Ukrainian Professional and Business Club; Mr. Justice Jaroslaw Roslak; Mrs. Mary Lobay, member of the University Board of Governors; and Dr. D. J. Hall, chairman of the Department of History.

In his address the Honorable John Gogo recalled his cooperation with Mr. Peter Savaryn and others to create and maintain the matching grants program of Alberta Advanced Education. He expressed his admiration for the Ukrainian community and for its dedication to culture and learning as witnessed by the bilingual program and CIUS. He thanked Mr. Jacyk for choosing the University of Alberta for his donation and for enabling the university to establish another important scholarly institution in Ukrainian studies.

Ms. Nadia Jacyk, managing director of Prombank Investments and Harvard Business School graduate, spoke about her father's achievements. From the age of fourteen he provided for his brothers, sisters and mother in Ukraine. He immigrated to Canada and established a successful business that has employed hundreds of people over the years. He gave his family direction and endless opportunities, and donated generously to projects that will help raise Ukrainian history and culture to a universal standard. Ms. Jacyk thanked Alberta Ad-

Left to right, John Gogo, Minister of Advanced Education; Peter Jacyk and his daughter Nadia Jacyk; Dr. Paul Davenport, President of University of Alberta

vanced Education for the matching grants and noted that this was a fine example of partnership between business and government.

The last speaker was Dr. Douglas R. Owsam, Associate Dean of Arts, who as an historian, was particularly pleased to greet the emergence of a new centre in his discipline. The opening ceremonies of the Jacyk Centre were reported extensively by the Edmonton media.

On Sunday, August 13, Mr. Jacyk was introduced to the over 5,000 people attending Ukrainian Day at the Ukrainian Cul-

tural Heritage Village. Mrs. Lydia Shulakewych, President of the Alberta Provincial Council of the Ukrainian Canadian Committee, presented a Peter Shostak print to Mr. Jacyk as an expression of the Ukrainian community's gratitude. The keynote speaker at Ukrainian Day was the Honorable Donald Mazankowski, Deputy Prime Minister, President of the Queen's Privy Council for Canada, and Minister of Agriculture. Special guests included the Honorable Doug Main, Minister of Culture, Government of Alberta, and his Worship Mr. Terry Cavanagh, Mayor of Edmonton.

Frank Sysyn

CIUS announces the appointment of Dr. Frank Sysyn as the first research associate of the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research, effective August 1, 1989. He will serve as the Centre's director. Born in Passaic, New Jersey in 1946, Dr. Sysyn obtained a B.A. and a Certificate in Soviet Studies from Princeton University, an M.A. in history from the School of Slavonic and East European Studies, University of London, and a Ph.D. from Harvard University. From 1977 to 1983 he was Assistant Professor, and in 1983-85 Associate Professor of History at Harvard. From 1985 to 1988 he served as Associate Direc-

tor of the Harvard Ukrainian Research Institute. He is currently a fellow of the Kennan Institute of Advanced Russian Studies in Washington, D.C., and will take a leave of absence from CIUS to assume the Humboldt Foundation fellowship in Germany. Dr. Sysyn is author of *Between Poland and the Ukraine: The Dilemmas of Adam Kysil, 1600-1653* (Cambridge, MA.: Harvard University Press, 1985), has edited three books, and has published numerous articles in scholarly journals. He is a leading authority on seventeenth-century Ukrainian history.

Stasiuk Family Endowment Fund

The Canadian Institute of Ukrainian Studies is pleased to announce the establishment of an endowment fund named in honour of Vasyl, Ievdokia, Anna and Iakiv Stasiuk. The establishment of the fund was in the will of Ievdokiia Stasiuk, who died in 1987. The executor of the estate of the late Ievdokiia Stasiuk was Mr. Yevhen Borys, chairman, Fundraising for CIUS. The \$350,000 from the estate was supplemented by a 2:1 matching grant from the Government of Alberta. Thus the total capital of the Stasiuk Endowment Fund is \$1,050,000. For the next few years income from the Stasiuk Endowment Fund will be used to support the publication of books in Ukrainian studies. Following the completion of the Encyclopedia of Ukraine, which will release funds, it is anticipated that the Stasiuk Endowment will support a new research centre at CIUS.

The endowment fund honours the memory of the Stasiuk family from the village of Tovmachyk, Kolomyia district of Ivanko-Frankivsk province in Ukraine. The Stasiuk family includes:

-Dr. Vasyl Stasiuk (1887-1960), who obtained his doctorate at Vienna University and taught at the Ukrainian Clandestine University in Lviv (when Western Ukraine was under Polish rule and access to higher education was highly restricted to the native population). Dr. Stasiuk also taught in secondary schools in Kolomyia, Lancut and Berezhan. After the Second World War he moved with his family to Stryi, where he died.

-Ievdokiia Stasiuk (1895-1987) graduated from the Teachers' College of the Ukrainian Pedagogical Society in Kolomyia and taught in that district until 1944, when she emigrated to Germany. She came to Canada in 1949, where she lived with her brother Iakiv and her sister Anna.

-Anna Stasiuk (1902-1989) also graduated from the Teachers' College of the Ukrainian Pedagogical Society in Kolomyia and taught in Poland until the war and in her native village during the Soviet administration. She also emigrated to Germany in 1944 and to Canada in 1948, where she worked in the garment industry.

Iakiv Stasiuk (1905-1978) was active in

Dr. Vasyl Stasiuk

Ievdokiia Stasiuk

Anna Stasiuk

Iakiv Stasiuk

various cultural and civic endeavours in his native village, Tovmachyk and in the Kolomyia district. Captured as a prisoner of war by the Germans, he later emigrated to Canada, where he first worked in the forest industry in Fort William, Ontario, and later in the office of a transport company in

Toronto.

Yevhen Borys was a close friend of the Stasiuk family. In his article about the Anna and Ievdokiia Stasiuk (published in full in the Ukrainian-language section of this newsletter), he notes that "the lion's share of their material wealth was donated to the

Canadian Institute of Ukrainian Studies, located in Western Canada in the midst of the large Ukrainian settlement which serves as the natural base for the Ukrainian revival.... The capital of the Stasiuk endowment is established in perpetuity, and every year CIUS will report how it used the income from the endowment, and the books published through the support of this endowment will note, that this work was published thanks to the Stasiuks from Tovmachyk.... Thus each year the Stasiuks will be remembered as great patrons of Ukrainian scholarship, and this is the most lasting of family monuments."

DONATION TO KHARUK AND ONYSHCHUK MEMORIAL ENDOWMENT FUND

The Edmonton donor who established the Ivanko Kharuk and Marusia Onyshchuk Memorial Endowment Fund recently donated an additional \$10,000 to this fund. Established in memory of two young people who perished during the Second World War, the fund now has a capital of \$40,000. The Kharuk and Onyshchuk Memorial Endowment Fund supports library development.

MANAGEMENT OF ENDOWMENT FUNDS

New regulations have been introduced at the University of Alberta regarding endowment funds. All such funds are now capitalized, meaning approximately half of the annual income is returned to the initial capital to cover inflation, thus ensuring the endowments in perpetuity. In 1989-90 only six per cent of income from the funds can be expended. Some five per cent is being returned to increase the capital of the endowment.

Salamon Memorial Endowment Fund

With a \$15,000 donation, Mr. Wasyl Salamon and Mrs. Halyna Salamon (nee Khomyn) of Toronto, Ontario, have established the Nestor and Zenovia Salamon Memorial Endowment Fund.

The donor, Mr. Wasyl Salamon, was born January 14, 1908 in Komarnyky, in the Turka region of Galicia. A graduate of the Academy in Dubliany, he emigrated to Canada in 1948. In 1956 he married Halyna Khomyn and together they operated a grocery store. Generous supporters of Ukrainian church and cultural life, they are now retired and live in Toronto.

The endowment fund was established to mark the occasion of the Millennium of Christianity in Rus'-Ukraine, and in memory of their relatives Nestor Salamon and Zenoviia Salamon (nee Lopushans'kyi).

Income from the Salamon Memorial Endowment Fund has been designated for the support of Ukrainian language and literature studies in general, including projects of the Ukrainian Language Education Centre. This endowment is eligible for

Wasyl Salamon

matching funds from the Alberta Advanced Education Endowment and Incentive Fund.

Bukowsky Endowment Fund

The Nikander and Anna Bukowsky Endowment Fund was established in 1988 with a \$10,000 donation. The purpose of the fund is to support research and scholarly publications in Ukrainian and Ukrainian Canadian studies. The endowment is eligible for matching funds from Alberta Advanced Education.

Mr. Nikander Bukowsky and Mrs. Anna Bukowsky are residents of Saskatoon. Born on November 4, 1905 in the town of Vyshnivtsia, Volyn, Mr. Bukowsky emigrated to Canada in 1929, and settled in Saskatoon. He took an active part in Ukrainian community and cultural life in Saskatoon, and helped to organize one of the first Ukrainian credit unions in Canada. After

Anna and Nikander Bukowsky

the Second World War he became a partner of European Meat Products Limited. He has been a generous supporter of Ukrainian scholarship and also donated \$50,000 to the University of Toronto to establish the Nikander Bukowsky Postdoctoral Fellowship.

Mrs. Anna Bukowsky (nee Kovalyshyn) was born in Ituna, Saskatchewan, on June 5, 1912 and raised three children.

Kulahyn Endowment Fund

A \$5,000 donation from Mr. A. and Mrs. H. Kulahyn of Sardis, B.C. has established the A. and H. Kulahyn Endowment Fund. The purpose of the fund is to offer, from the interest accrued, research grants to junior and senior scholars to support the study of Ukrainian law in all of its aspects; or to

examine the impact of Canadian law on Ukrainians in Canada. Grants can also be made to support scholarly publications in the aforementioned fields. The endowment has been submitted to Alberta Advanced Education for matching funds.

Dmytro Stepovyk Endowment Fund

An endowment fund to honor Kiev art historian Dmytro Stepovyk was established at CIUS with a \$4,000 donation. Given by an Edmonton resident, who wishes to remain anonymous, the fund is to promote research and publications in the field of Ukrainian art. Dr. Dmytro Stepovyk was a visiting professor in the Department of Slavic and

East European Studies, University of Alberta from January to June 1989. A senior researcher at the Rytsky Institute of Art History, Folklore and Ethnography, Academy of Sciences, Kiev, Dr. Stepovyk is author of numerous works in the history of Ukrainian art.

Donations Received

CIUS gratefully acknowledges the following donations:

- . \$2,428 from the St. Catherines, Ontario, branch of the Ukrainian Canadian Committee, Millennium of Christianity in Ukraine Commemorative Committee. All proceeds from the celebrations held throughout the Millennium year were in support of the *Encyclopedia of Ukraine* project.
- . \$2,000 from Dr. George S. N. Luckyj of Toronto, Ontario.
- . \$150 from Dr. Tony Harras of Regina, Saskatchewan.
- . \$100 from Mr. Wasyl Mykolynskyy of Montreal, Quebec.
- . \$100 from Mr. Emil (Omelian) and Mrs. Catherine Rogalski of Calgary, Alberta.
- . \$100 from Miss Irene Strilchuk of Sas-

katoon, Saskatchewan.

- . \$100 from Dr. Bohdan Szuchewycz of Regina, Saskatchewan.
- . \$50 from Mrs. Joanna Levytsky of Toronto, Ontario.
- . \$25 from Mrs. T. Lazarowich of Edmonton, in memory of the late Mrs. J. Puncentello. (Mrs. Puncentello, who arrived in Canada in 1930 as a young widow with a small son, was known in Edmonton as a gracious hostess, and sincere friend.)
- . \$20 from Mr. and Mrs. W. J. Baziuk of Edmonton, in memory of the late Mrs. J. Puncentello.
- . \$10 (US) from Mr. Inger Kuzych of Alexandria, Virginia, USA.

All donations have been placed in the CIUS Endowment Fund, and are eligible for one to one matching funds by the Alberta government. In the case of the donation from St. Catherine's, Ontario, Commemorative Committee, \$2,428 income from the endowment fund has been earmarked for the *Encyclopedia of Ukraine* project.

THE BUKACHEVSKA-PASTUSHENKO ARCHIVAL ENDOWMENT FUND

The following projects were supported by the endowment fund established by Mrs. Stephania Bukachevska-Pastushenko: work by Dr. Patricia Grimsted, Ukrainian Research Institute, Harvard University on "A Guide to the Archival and Manuscript Repositories in the Ukrainian SSR"; the photocopying of the diaries of Volodymyr Vynnychenko found in the archives of Columbia University; publication of Paul T. Friesen, 'Ukrainian Lands' *Maps in the University of Alberta Map Collection: A Cartobibliography*, Research Report no. 24; publication of Marta Tarnawsky, *Ukrainian Literature in English: Books and Pamphlets 1890-1965: An Annotated Bibliography*, Research Report no. 19; identification and photocopying of major documents on Ukraine found in the archives of the Public Records Office, London by J.V. Koshiw; the publication of Yuri Boshyk, comp., *A Guide to the Archival and Manuscript Collection of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., New York City*, Research Report no. 30, and Yuri Boshyk and Wlodzimierz Kiebalo, comp., *Publications by the Ukrainian 'Displaced Persons' and Political Refugees, 1945-54 in the John Luczkiw Collection, Thomas Fisher Rare Book Library, University of Toronto: A Bibliography*, Research Report no. 29.

CZORNY ENDOWMENT FUND

Income from the Petro Czorny and Zenoviia Sabarai-Czorny Memorial Endowment Fund was used in 1988-89 to support the *Encyclopedia of Ukraine* project. Specifically, some of the expenses connected with holding regional meetings of subject editors were covered by this endowment fund, which was earmarked by the late Petro Czorny for the support of the *Encyclopedia* project.

Gifts Received

The institute thanks Mr. Peter Bihun of the Yalenska Ukrainian Cultural Society of Prince George; B.C., Ms. Olenka Bilash of Edmonton; Mrs. Solomea Drozdowska of Edmonton; Mrs. Maria Hryhorka of Red Lake, Ontario; Mr. Myron Levytsky of Toronto; Mr. M. Melnyk of Winnipeg; Dr. Orest Rudzik of Toronto; Dr. Iurii Shcherbak of Kiev; and many other individuals who donated books or maps which were added to the Ukrainian collection at the University of Alberta Library or to the resource library of the Ukrainian Language Education Centre. The Ukrainian Society for Friendship and Cultural Relations with Foreign Countries, Kiev, donated a collection of photographs for an exhibit on 'Taras Shevchenko: Life and Creative Work,' as well as numerous books and recent records produced in Ukraine.

ТВОРИ ФOLЬКЛОРУ. ДАВНЬОРУСЬКОЇ
І ДАВНЬОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

НАБРОМ
ЛІУСТРАЦІЙ

Scholarship in Ukraine: An Appeal For Help

A serious revival of scholarship is now taking place in Ukraine and CIUS is doing its best to assist that process. Libraries in Ukraine have received hundreds of books shipped to them by CIUS. The latter has supported and promoted exchanges of scholars and students, and receives numerous letters weekly from scholars throughout Ukraine. But it is not in a position to meet the many legitimate requests for books, and other research materials.

We urge individuals to send us scholarly books in any language, in all fields (only recent publications when it comes to the sciences) so that we can assist libraries in Ukraine to develop their collections. Major works of literature in any language are also required. Of particular interest are sets of *Entsyklopediia ukrainoznavstva*. Donations to assist with the costs of mailing would also be appreciated.

Scholarships for study in major Western universities for talented students from Ukraine are urgently required. Stipends to allow short-term research visits to such universities by graduate students in Ukraine are also needed. CIUS can make the necessary arrangements with various universities to receive students from Ukraine.

KHARUK AND ONYSHCHUK ENDOWMENT FUND

The Ivanko Kharuk and Marusia Onyshchuk Memorial Endowment Fund supported the purchase of books donated to libraries in Ukraine, Eastern Europe and Latin America.

DONATIONS TO KUBIJOVYC ENDOWMENT FUND

CIUS is pleased to acknowledge the following donations to the Kubijovyc fund: \$100 from Calgary resident Dr. Alexander Malucky, and a \$19.18 donation from Mr. Walerian Fedortjuk of Sweden.

Income from the fund will support the completion of the Ukrainian-language *Entsyklopediia ukrainoznavstva* and of the English-language *Encyclopedia of Ukraine*. In the last newsletter, CIUS inadvertently omitted to thank Mr. O. Tarnavsky, a co-trustee with Mr. Yevhen Borys and Mr. Bohdan Bihus of the Kubijovyc estate, for his assistance in establishing the endowment fund.

KOWALSKY ENDOWMENT FUND

The Michael and Daria Kowalsky Endowment Fund supported the publication of John-Paul Himka's, *Galician Villagers and the Ukrainian National Movement in the Nineteenth Century*, published by CIUS in 1988, and David Goa, ed. *The Ukrainian Religious Experience: Tradition and the Canadian Cultural Context*, published by CIUS in 1989.

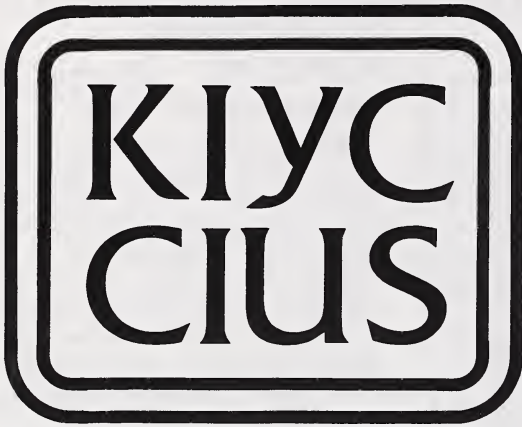
ALBERTA MATCHING GRANTS PROGRAMME.

Alberta government's Department of Advanced Education has introduced a new matching grants programme. Whereas the old programme offered two-to-one matching funds, the new one will provide matching grants on a one-to-one basis.

The Alberta government has allocated \$80 million over a ten-year period to match donations to eligible post-secondary institutions. The University of Alberta's allocation of funds is \$24,000,000.

Within the pre-set allocations, cash gifts for endowments, operating expenses and capital purposes can be matched on a 1:1 basis and gifts of library books can be matched up to their appraised value.

CIUS PRESS REORGANIZED

The growth of the institute's publications program has necessitated organizational changes. As of June 1989 the Canadian Institute of Ukrainian Studies Press is functioning as an autonomous unit within the institute. Myroslav Yurkevich, CIUS research associate, was appointed managing editor of the press, replacing Dr. David Marples, who had hitherto supervised institute publications.

The autonomization of the press involves, in the first instance, more rigorous control of costs and budgetary planning.

CIUS PRESS HAS NEW DISTRIBUTOR FOR CANADA

In the spring of 1989 a new arrangement was made for the warehousing and distribution of CIUS publications. The Edmonton firm of Richard Jones and Associates Ltd. replaced the University of Toronto Press as CIUS Press distributors. Dealing with a company located in the same city as the Press will greatly improve service.

All Canadian orders for CIUS Press publications should be directed to:

Richard Jones and Associates Ltd.
10722-124 Street
Edmonton, Alberta
Canada T5M 0H1
tel. (403) 455-9686
fax (403) 454-0563

Cheques should be made payable to Richard Jones and Associates Ltd.

NEW LITERATURE SERIES LAUNCHED

As a result of an agreement reached between the Ukrainian Research and Endowment Studies Fund at the University of Ottawa

and CIUS, a new publication series has been established for original literary works in Ukrainian. The new series resulted from a meeting between Drs. Pierre Laberge, Theofil Kis (Ottawa), and Bohdan Krawchenko (CIUS). In addition to original works of literature (poetry, prose, drama), the series will also consider translations of Ukrainian works into English and French. The first Editorial Board is chaired by Dr. Oleh Ilnytzkij (Alberta). Members include Drs. Danylo Husar Struk (Toronto) and Irena Makaryk (Ottawa).

Interested parties may write to the committee:

Dr. Oleh Ilnytzkij
Department of Slavic and East European Studies
450 Arts Building
University of Alberta
Edmonton, Alberta
Canada T6G 2E6.

ETHNOGRAPHY PUBLICATION SERIES

CIUS and the Erast and Lydia Huculak Chair of Ukrainian Culture and Ethnography have established a Ukrainian Folklore and Ethnography Publication Series.

Under the editorial management of the Huculak Chair, the series will deal with Ukrainian and Ukrainian-Canadian social, material, oral and spiritual culture. Monographs and major articles will be published in Ukrainian or English. The first publication, *The Tsybaly Maker and His Craft*, by Mark J. Bandera, will be published later this year.

Those who would like more information or who wish to submit manuscripts should write to:

Huculak Chair of Ukrainian Culture and Ethnography
Department of Slavic and East European Studies
450 Arts Building
University of Alberta
Edmonton, Alberta
Canada, T6G 2E6

PUBLICATIONS GRANTS RECEIVED

The institute has received a number of external publication grants: \$7,000 from Multiculturalism Sector, Government of Canada, for the publication of John Kolasky, ed., *Prophets and Proletarians: Documents on the History of the Rise and Decline of Ukrainian Communism in Canada*; \$5,000 from the Friends of the Ukrainian Cultural Heritage Village for the publication of Radomir Bilash and Barbara Wilberg, eds. *Tkanyna: An Exhibit of Ukrainian Weaving*; and \$3,250 from the Alberta Foundation for the Literary Arts for the "Anthology of Alberta Writing in Ukrainian Translation" project. Kiev novelist Iurii Pokalchuk and Edmonton author Jars Balan are collaborating on this anthology, which is to be published in Ukraine.

NEW PUBLICATIONS

MORALITY AND REALITY

In the summer of 1989, CIUS published *Morality and Reality: The Life and Times of Andrei Sheptyts'kyi*, edited by Paul R. Magocsi with the assistance of Andrii Krawchuk. Andrei Sheptytsky (1865-1944), who served for more than four decades as Metropolitan-Archbishop of the Greek Catholic Church in Galicia, was a towering figure in Ukrainian life in the first half of this century. This collection of essays by twenty-one scholars offers the first comprehensive examination of Metropolitan Sheptytsky as church hierarch, theologian, ecumenist, national leader, and philanthropist. The essays are grouped in the following sections: "Sheptyts'kyi and Politics"; "Sheptyts'kyi during World War II"; "Sheptyts'kyi and Religion"; "Sheptyts'kyi and Society"; "Sheptyts'kyi and Eastern-Rite Catholics Abroad"; and "Sheptyts'kyi Studies." Also included are a chronology of his life, more than fifty photographs, three genealogical charts, and two maps. The leading U.S. church historian, Jaroslav Pelikan, provided an introduction to the book.

PAUL ROBERT MAGOCSI EDITOR

MORALITY AND REALITY

The Life and Times of Andrei Sheptyts'kyi

Dr. Paul Robert Magocsi holds the Chair of Ukrainian Studies at the University of Toronto and is author of *The Shaping of a National Identity: Subcarpathian Rus', 1848-1948*. Andrii Krawchuk is a doctoral candidate in theological studies at the University of Ottawa. *Morality and Reality*, which is 509 pages in length, is available for \$44.95 from CIUS' distributors.

CONTINUITY AND CHANGE

In the fall of 1988, CIUS published *Continuity and Change: The Cultural Life of Alberta's First Ukrainians*. The book is a well illustrated, comprehensive, interdisciplinary examination of the life of Alberta's first Ukrainian immigrants. Nineteen essays by noted scholars examine conditions in Western Ukraine, that led to migration, the nature of the rural bloc settlement, material culture, the fate of women, customs and beliefs, cultural institutions and organizations, as well as problems of cultural transmission, accommodation and ethnicity.

Continuity and Change is edited by Manoly R. Lupul, former CIUS Director, and editor of the acclaimed *A Heritage in Transition: Essays in the History of Ukrainians in Canada*. The book, which has 256 pages, is available in a clothbound edition for \$39.95 from CIUS' distributors (see below for the addresses).

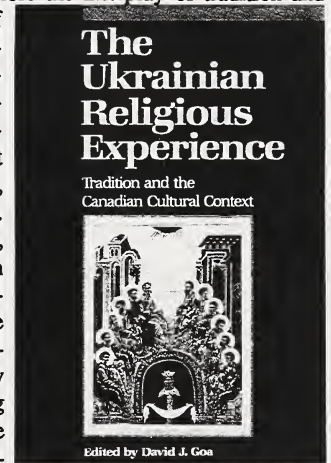
THE UKRAINIAN RELIGIOUS EXPERIENCE

Also published in the summer of 1989 was *The Ukrainian Religious Experience: Tradition and the Canadian Cultural Context*, edited by David J. Goa. This collection of essays offers the first interdisciplinary analysis of the religious life of Canada's Ukrainians, who constitute the largest North American group identifying itself with the Eastern Christian tradition.

The book's introductory section features a personal reflection by the late Paul Yuzyk and an essay on "What Really Happened in 988" by Omeljan Pritsak. The section on "Liturgical Tradition in the Canadian Cultural Context" includes essays on cosmic ritual by David J. Goa, the function of the clergy by Stephan Jarmus, church architecture by Radoslav Zuk, and iconography by Serge Keleher. The latter two essays are illustrated with twenty-four photographs.

Essays by Casimir Kucharek, Andrii Krawchuk, Sophia Senyk and Roman Yereniuk explore the interplay of tradition and adaptation in the history of Ukrainian ecclesiastical institutions in Canada. Historical factors in the maintenance of religion and ethnicity, including the impact of developments in Ukraine, are examined by Dennis J. Dunn, Bohdan Bociurkiw, Vasyl Markus and Oleh Wolowyna. The book's final section includes three case studies of religion, ethnicity and jurisdiction by Vivian Olender, Evan Lowig and Sophia Matiasz. The book closes with an afterword by Jaroslav Pelikan.

David J. Goa is curator of Folk Life at the Provincial Museum of Alberta in Edmonton. *The Ukrainian Religious Experience*, which runs to 280 pages, is available for \$34.95 in a clothbound edition.

CHERNOBYL: A DOCUMENTARY STORY

In May 1989, CIUS, in association with Macmillan Press of London, published Iurii Shcherbak's *Chernobyl: A Documentary Story*. Originally published in the Russian-language journal *Iunosti* and subsequently in Ukrainian in *Vitchyzna*, Dr. Shcherbak's book provides eyewitness accounts of the 1986 nuclear disaster that offer a different perspective on the consequences of that tragedy. The author lived in the Chernobyl area between May and August 1986. The book features interviews with

Continued on pg. 10

New Publications

Continued from pg. 9

firemen, first-aid workers, party and government officials, media representatives, and even some U.S. guests who assisted the first victims. It is introduced by David Marples of CIUS.

Dr. Shcherbak, a medical doctor and author of nine novels, is a Deputy of the Supreme Soviet of the USSR from the city of Kiev. He is also chairman of the Green World ecological association in Ukraine, and a winner of the Dovzhenko prize for cinematography. He is one of a group of Ukrainian intellectuals who have seriously questioned the official interpretation of Chernobyl, particularly the effects of radioactive fallout on the health of people in surrounding areas today. His book, 168 pages in length, is available in paperback for \$10.00, and in a clothbound edition for \$20.00 from CIUS' Canadian distributor. In the UK, the book can be ordered from the Macmillan Press, 4 Little Essex Street, London WC2; and in the United States, it has been published by St. Martin's Press, 175 Fifth Avenue, New York, N.Y. 10010.

CHEKA IN UKRAINE

Together with Chalidze Publications, CIUS Press has published an important Russian-language book originally written in 1922 by a highly placed Cheka agent, Semen Dukelsky. The only known copy of his work was recently discovered in the archives of the Hoover Institution (Stanford, California). Dukelsky describes in considerable detail the Cheka's struggle against "banditry" in Ukraine, which was essential to the establishment

of Bolshevik rule. His account sheds new light on a crucial period of modern Ukrainian history.

This Russian-language book, entitled *Cheka na Ukraine*, is 151 pages in length. It is available from CIUS Press' distributors for \$20.00.

ABOUT THE HARROWING OF HELL

In association with Dovehouse Editions, Inc., CIUS has published Irene Makaryk's *About the Harrowing of Hell: A Seventeenth-Century Ukrainian Play in Its European Context*. The seventeenth-century Ukrainian play *Slovo o zburenui pekla* (About the Harrowing of Hell) is probably the last European manifestation of an important medieval dramatic tradition. It presents a detailed psychological portrait of Lucifer, a solemn Christ, and a Hades modelled on the one in the *Gospel of Nicodemus*. The play ends with the figure of Solomon, who is thrown out of hell as he sings the praises of the Mother of God and prophesies the Second Coming.

Dr. Makaryk is associate professor of English and of Slavic Studies at the University of Ottawa, and the play appears in Carleton University's series "Carleton Renaissance Plays in Translation." This edition has a detailed introduction and notes, a facsimile of the original (discovered by Ivan Franko), and an English translation. This paperback volume is available for \$10.00 from CIUS' distributors.

CIUS DISTRIBUTORS

The above publications should be ordered from the following CIUS distributors:

CANADA

R. Jones & Associates
10722-124 Street
Edmonton, Alberta
T5M 0H1

UNITED STATES

Ukrainian Academic Press
6931 South Yosemite
Englewood, Colorado 80112

EUROPE

Orbis Books (London) Ltd.
66 Kenway Road
London SW5 0RD
United Kingdom

AUSTRALIA

Bayda Books
30 Fairway Road
Doncaster,
N.S.W. 3108

NEW RESEARCH REPORTS

CATALOGUE OF UKRAINIAN NEWSPAPERS

By special arrangement with the Central Academic Library of the Ukrainian Academy of Sciences, CIUS has reprinted four important Ukrainian-language catalogues of the library's newspaper holdings. These catalogues, issued by the library in small press runs between 1971 and 1985, are indispensable to scholars working in Ukrainian studies and to research libraries. They are available in large, easy-to-read format as CIUS Research

Reports 25 through 28. The reports are as follows:

No. 25, *Catalogue of Prerevolutionary Newspapers Published in Ukraine (1822-1916)* (\$13.00);

No. 26, *Soviet Ukrainian Newspapers 1917-1920* (\$10.00);

No. 27, *Soviet Ukrainian Newspapers 1921-1925* (\$16.00);

No. 28, *Soviet Ukrainian Newspapers 1926-1929* (\$20.00).

To order please consult the distributors listed above. For Canadian orders, see the end of this section.

New Research Reports

Continued from pg. 10

GUIDE TO THE UVAN COLLECTION

CIUS recently published *A Guide to the Archival and Manuscript Collection of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., New York City: A Detailed Inventory*, compiled by Yury Boshyk. The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S. (UVAN) houses the most important archival and manuscript collection on Ukrainians outside Ukraine. This guide, compiled with the assistance of UVAN staff and six technical and research workers funded by CIUS, provides detailed information about the papers of many prominent Ukrainians that are now available for study. Researchers in every area of Ukrainian studies should benefit from this handbook. The 137-page guide, published as Research Report No. 30, is available for \$12.00 from CIUS' distributors.

A KOBZAR HANDBOOK

In the summer of 1989, CIUS published *A Kobzar Handbook* by Zinovii Shtokalko, translated and annotated by Andrij Hornjatkevyc. This is an English translation of a fundamental work in which the author discusses almost all aspects of the bandura. The volume consists of two parts: in the theoretical section the author examines the history of the instrument, its construction, tunings and methods of playing; in the second section, he offers a comprehensive set of exercises for both hands over the range of the whole instrument, and includes many instrumental pieces, some unavailable elsewhere.

Zinovii Shtokalko (1920-1968) was a physician by profession who was also a writer of avant-garde literature, but his greatest achievements were as a virtuoso bandurist who performed *dumy* (epic songs) with great originality. Dr. Hornjatkevyc, assistant professor of Slavic languages at the University of Alberta, is also a noted bandurist and a former student of the author. The book has a spiral binding, and is 376 pages long. It has been issued as Research Report No. 34, and is available for \$24.95.

Research Report DISTRIBUTORS

CIUS Research Reports may be ordered in the United States, Europe and Australia from the distributors listed on the preceding page. In Canada, however, they should be ordered from CIUS, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta T6G 2E8.

CIUS PRESS BOOKS WIN AWARDS

Each year, the Omelian and Tatiana Antonovych Foundation (Washington, D.C.) offers a prize for the most outstanding work in Ukrainian literature and Ukrainian studies. The 1988 literature prize was won by Hyrhorii Kostiuk for his book *Zustrichi i proshchannia. (Spohady). Tom pershyi*, published by CIUS in 1988. The 1988 prize in Ukrainian studies went to John-Paul Himka for *Galician Villagers and the Ukrainian National Movement in the Nineteenth Century*, published by CIUS in association with Macmillan Press, U.K. and St. Martin's Press, New York.

Kostiuk's 743-page autobiography provides detailed portraits of people and events from the period of Ukraine's independence to the outbreak of war on the Eastern Front in the summer of 1941. It is available for \$44.95. Himka's 432-page work, the first case study of how the East European peasantry was drawn into the national movement, is based on meticulous use of primary source material. The book is available for \$34.95.

The Antonovych Prizes, consisting of a citation and the sum of \$5,000 US, were presented at a ceremony in Washington, D.C. in May 1989.

LEWYTZKYJ BOOK PUBLISHED IN POLAND

Politics and Society in Soviet Ukraine, 1953-1980 by Borys Lewytzkyj, published by CIUS in 1984, was published in Poland in 1988. The Polish edition was published by CND and Oboz. Dr. Borys Lewytzkyj, who died in Munich in 1984, was a well known authority on Soviet affairs. He wrote more than twenty books and numerous scholarly articles.

CIUS BOOKS EXHIBITED IN BRAZIL

To mark the Millennium of Christianity in Ukraine, the Central Library of the Federal University of Parana, Brazil organized an exhibit of Ukrainian books on 7-24 June 1988 in which CIUS publications were featured. CIUS participation in the exhibit entitled "Ucrania: Exposicao de livros," was made possible through funds provided by the Ivanko Kharuk and Marusia Onyshchuk Memorial Endowment Fund.

CIUS PRESS REPRINTS TITLES

David Saunders, *The Ukrainian Impact on Russian Culture 1750-1850*, first published in 1985, was reprinted in 1988.

Assya Humesky, *Modern Ukrainian*, first published in 1980, was reprinted for the third time in 1988.

CIUS NEWS

Scholars From Ukraine at University of Alberta

Three scholars from Ukraine were at the University of Alberta during the 1988-9 academic year.

Dr. Dmytro Stepovyk, senior researcher at the Rylsky Institute of Art History, Ethnography and Folklore, Academy of Sciences, Kiev, was a visiting professor in the Department of Slavic and East European Studies from January to June 1989. He taught two courses: one of the history of art in Ukraine up to the nineteenth century; the second on sixteenth and seventeenth-century incunabula. He also delivered lectures on "The Ukrainian Icon" to audiences in Victoria, Vancouver, Saskatoon, Winnipeg, Toronto and Montreal. He gave a seminar at CIUS on Taras Shevchenko's art and gave a paper at the annual meeting of the Canadian Association of Slavists, Laval University, Quebec city on a similar theme.

Dr. Stepovyk has published eleven books and over 400 articles on the history of Ukrainian art. On his return to Ukraine he wrote an extensive, objective account of his Canadian experiences entitled "Edmonton—89" which appeared in the Kiev newspaper *Kultura i zhyttia*, July 16 and 23, 1989.

Natalia Chernysh, a sociologist from Lviv State University, spent six months at the University of Alberta under the terms of the Alberta-Lviv universities' exchange agreement signed last year. A specialist on youth, she has carried out public opinion surveys in Western Ukraine on this subject. Based in the Department of Sociology, Professor Chernysh did extensive library research on Western sociological writing on youth for a monograph. She also initiated a research project involving the comparative study of

student youth in Canada and Western Ukraine through a joint questionnaire. The Canadian portion of the study is being carried out by Dr. Harvey Krahn of the university's Population Research Laboratory. Professor Chernysh gave a seminar at CIUS on problems of youth in contemporary Ukraine and met with students at Strathcona Composite High School.

The second exchange scholar from Lviv was Iurii Zavhorodnev, deputy dean of the Faculty of Foreign Languages. Housed at the Department of Linguistics, Professor Zavhorodnev, an English language specialist, did research on foreign words in the English language, and also a study of place names. He also spoke on recent developments in the Soviet Union to a social studies class at Strathcona Composite High School. Professor Zavhorodnev spent five months in Edmonton.

All three scholars from Ukraine lived at St. John's Institute, a university residence maintained by the Ukrainian Orthodox Church of Canada. The presence of these scholars at the University of Alberta was an enriching experience for students and staff.

Scholars from Ukraine visit CIUS: left to right: Dmytro Stepovyk, CIUS Director Bohdan Krawchenko, Natalia Chernysh and Iurii Zavhorodnev.

SCHOLARS FROM UKRAINE, 1989-90

Vasyl Iarenko, a Ukrainian literature specialist at Kiev State University will be a visiting professor in the Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta during the autumn 1989 term. Professor Iarenko has published many articles and anthologies of poetry, especially collections dealing with the Baroque period. He will be teaching a seminar course in old Ukrainian literature.

Solomea Pavlychko, from the Institute of Literature, Academy of Sciences, Kiev, will be a visiting professor in the Department of Slavic and East European Studies during the winter 1990 term. An accomplished translator, she will be teaching a course on English-Ukrainian translation, as well as a course on romanticism.

ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE PREPAYMENT PLAN

The Canadian Foundation for Ukrainian Studies has announced a prepayment plan for volumes III, IV and V of the *Encyclopedia of Ukraine*. Prepayment for the remaining three volumes costs \$295, resulting in a saving of \$185 over the scheduled retail price.

To order or to receive further information write to:

Canadian Foundation for Ukrainian Studies.

500-433 Main Street.

Winnipeg, Manitoba.

Canada R3B 1B3.

Telephone (204) 957-1541.

CIUS supports the development of Ukrainian studies throughout the world, and many scholars and students from the U.S.A. have benefited from CIUS programmes and grants.

U.S.A. RESIDENTS.

Residents of the U.S.A. wishing to make a donation to the Canadian Institute of Ukrainian Studies or to establish an endowment fund can receive a tax deductible receipt from the IRS. The University of Alberta IRS registration number is 98-6001254, 501-C.

KORDAN APPOINTED CIUS RESEARCH FELLOW

CIUS is pleased to announce the appointment of Dr. Bohdan S. Kordan to the position of University Research Fellow. Dr. Kordan obtained his B.A. at the University of Toronto (1977), and completed his graduate training at Carleton University (1981) and Arizona State University (1988). He was formerly a Research Associate at CIUS (1982-85) and Neporany Postdoctoral Fellow at the University of Alberta (1987-88). Dr. Kordan is coeditor and author of several books, his most recent publications being *The Foreign Office and the Famine: British Documents on Ukraine and the Great Famine of 1932-33* (1988); *On Guard For Thee: War, Ethnicity and the Canadian State, 1939-1945* (1988); and *Creating a Landscape: A Geography of Ukrainians in*

Encyclopedia of Ukraine Update

After the launching of the second volume of the *Encyclopedia of Ukraine* in January 1988, the attention of the Toronto-based editorial office and that of the more than thirty subject editors has focused on writing the entries for the final three volumes. To date, some two-thirds of the entries have been received, and autumn 1989 has been set as the deadline for the completion of this most difficult stage. After more than a decade of intensive work, there is light at the end of the tunnel. The final volumes (3-5) of the *Encyclopedia* are scheduled for release in 1992-3.

Throughout 1980-9 *Encyclopedia* editor, Dr. Danylo Husar Struk held a series of regional meetings with individual editors. In July 1989 the Editorial Board of the *Encyclopedia* met in Paris to evaluate work plans for the coming year. The Editorial Board, consisting of Drs. Oleksa Bilaniuk, Arcady Joukovsky, Bohdan Krawchenko and Danylo Struk, met at the premises of the Shevchenko Scientific Society in Sarcelles.

A new cartographer has been appointed.

Mrs. S. Kucharyshyn recently retired from the Department of Geography, University of Alberta. The institute is grateful to that department for granting permission for Mrs. Kucharyshyn to work in her former Cartography office.

More than 150 scholars from around the world are involved in writing articles for the encyclopedia. The final three volumes will contain more than 12,000 entries.

The Canadian Foundation for Ukrainian Studies, the charitable arm of the Ukrainian Canadian Professional and Business Federation is a partner in the *Encyclopedia* project. In 1988-9 the foundation provided \$59,179 toward the research costs involved in preparing the work. In 1988 a new partner was secured for the project, namely, the Ukrainian Resource and Development Centre at Grant MacEwan Community College. The Centre pays the salary of a researcher-editor in the Toronto office. In 1988-9 the institute's total contribution to the *Encyclopedia* project was \$186,805.

Canada (1989). He is currently Senior Lecturer in Political Science at Grant MacEwan College in Edmonton.

UKRAINIAN CANADIAN HISTORY PROJECT COMPLETED

Orest Martynowych, CIUS research associate since 1986, has submitted a manuscript on the history of Ukrainians in Canada from 1891 to 1924. Having received favourable comment from four external reviewers, the manuscript is now being edited by Dr. Manoly Lupul. Mr. Martynowych's work is scheduled to be published in 1990. The monograph, with its very rich source base, is a detailed examination of the social, economic and political history of the first period of Ukrainian life in Canada. The book will be a landmark in Canadian ethnic studies.

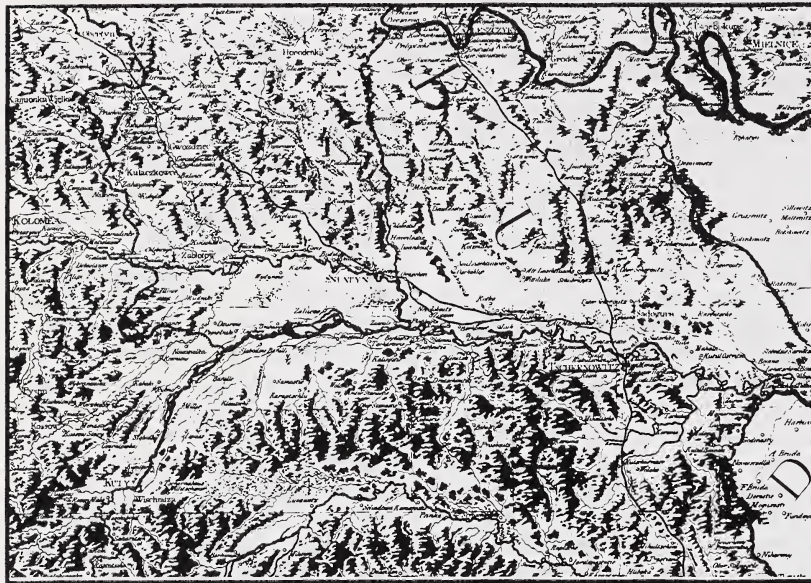
Mr. Martynowych leaves the institute in the Fall of 1989 to complete his doctoral studies at the University of Toronto.

POLISH SCHOLAR CIUS VISITING FELLOW

Andrzej A. Zieba, a doctoral student at the Jagiellonian University in Cracow, Poland, was a visiting research fellow at CIUS from March 1 to June 30, 1989. Born in 1958, he received his master's degree in 1982 for his thesis "Gente Rutheni, nazione Poloni: The History of the Formation of Ukrainian National Awareness in Galicia." While at the University of Alberta, Mr. Zieba gathered material for his doctoral dissertation on "North American Ukrainians and the Polish-Ukrainian Conflict in Europe, 1918-1939." He has published several important articles on Ukraine and Ukrainians in Polish scholarly journals. He contributed two articles to *Morality and Reality: The Life and Times of Andrei Sheptyts'kyi*, ed. Paul R. Magosci (CIUS, 1989).

Important Map of Galicia and Bukovyna Acquired by the William C. Wonders Map Collection

The Map Collection of the University of Alberta has acquired a very detailed map of the Western Ukrainian territories of Galicia and Bukovyna from the end of the eighteenth century. The map consists of forty-nine individual pieces.

According to Map Curator Ron Whistance-Smith, the map is based on a survey of Galicia conducted by Josef Liesganiig (a Jesuit, mathematician and astronomer born in Graz in 1719, who died in Lviv in 1799) after Austria acquired Galicia from Poland in 1772, and on a survey of Bukovyna by the general quartermaster's staff of the Austrian army after Turkey ceded the region to Austria in 1774. Johann von Liechtenstern (born in Vienna, died in Bucholz near Berlin 1928; geographer and statistician) incorporated the results into a perspective topographical map at one-tenth of the scale of the survey. The map was published in Lviv in the summer of 1794. Gottfried Prixner (born circa 1746, died in Budapest 1819), a copper engraver active in Vienna, Lviv and Budapest, executed the copperplate engraved map.

The University of Alberta has one of the best collections of Ukrainian maps of historical interest in North America. The col-

lection assists both the university community and the general public with a wide variety of research interests from tracing family history through changing political boundaries, the movement of troops and people, changing place names and ethnic composition, seismic stability and geology and even planning holidays.

The William C. Wonders Map Collection has held two exhibitions of maps of Ukraine. A catalogue of the 1985 exhibit, prepared by Dr. Bohdan Kordan, held in memory of the late Professor Ivan Lysiak-Rudnytsky was published under the title: *XVII and XVIII Century Maps of Ukraine*. In 1988 CIUS published a research report by Paul T. Friesen, 'Ukrainian Lands' Maps in the University of Alberta Map Collection: A Cartobibliography, (Research Report 24, 1988).

Individuals and organizations interested in assisting the university in the continued acquisition of such material should send their donations to the William C. Wonders Map Collection, Department of Geography, c/o, Development Office, 450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8.

SUMMER STUDENT RESEARCHERS AT CIUS

In the summer of 1989, Mark Malovany, a political science undergraduate at the University of Alberta, was employed as library assistant by the Ukrainian Language Education Centre, CIUS. His position was funded in part by the Summer Temporary Employment Programme offered by the Government of Alberta.

Chrystia Freeland, an undergraduate student in Soviet studies at Harvard University, worked as a research assistant writing entries for volumes three to five of the *Encyclopedia of Ukraine* through funding provided by the Summer Employment Experience Development Programme. The third student summer student researcher was Natalka Freeland, an undergraduate in the history and literature program, Harvard University, who also wrote *Encyclopedia* entries. Her position was funded by a grant received by Dr. Bohdan Krawchenko from the University of Alberta, Support Advancement of Scholarship, Small Faculties Committee.

Gerard Magennis, a doctoral candidate in the Department of Slavic and East European Studies, has been assisting CIUS research associate, Dr. David Marples, with a project on Ukraine in the 1940s, which is being sponsored by the Ukrainian National Association, Jersey City, New Jersey. The completion date for the project is October 1991.

IN MEMORIAM: NICOLE MARPLES

The staff and friends of the Canadian Institute of Ukrainian Studies express their deepest sympathy to Dr. David R. Marples and his wife Lan Chan-Marples on the death of their daughter Nicole. Nicole was born on March 7, 1986, and died peacefully in her sleep on November 26, 1988.

A victim of cerebral palsy, she was a loveable child and her parents, relatives and friends showered her with affection. She visited the institute frequently and we miss her.

CIUS CO-SPONSORS CONFERENCE ON GLASNOST IN UKRAINE

The eighth annual conference of the Ukrainian Research Program at the University of Illinois at Urbana-Champaign held on June 19-24, 1989 focused on "Glasnost, Perestroika and Ukraine." Over fifty papers were presented at this conference which had several participants from Ukraine and Eastern Europe. Among the latter were: Pavlo Movchan, poet and critic from Kiev; Les Taniuk, theatre director, Kiev; Iuri Viktiuk, artist from Lviv; Mykola Zhulynsky, Institute of Literature; Kiev, Magdalena Laszlo-Kutiuk, professor emeritus, University of Bucharest; Kiril Kutiuk, poet, Bucharest. Liu Dong from Wuhan University in China also presented a paper.

Representing CIUS, which co-sponsored the conference, was research associate Dr. David Marples who read a paper on "The Current Situation at Chornobyl": Conclusions from a Personal Visit." The director of the Ukrainian Research Program at the University of Illinois at Urbana-Champaign is Dr. Dmytro M. Shtohryn. Program Coordinator is Dr. Bohdan Rubchak, University of Illinois at Chicago.

HUCULAK CHAIR SIGNS AGREEMENT WITH KIEV

An agreement of cooperation was signed in June 1989 between the Erast and Lydia Huculak Chair in Ukrainian Culture and Ethnography and the Rytsky Institute of Art Studies, Folklore and Ethnography at the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR. The two institutions plan to collaborate on research relating to Ukrainian folklore and ethnography, including the joint preparation and publication of scholarly works, and guides to the manuscript archives of the Rytsky Institute at both its centres (Kiev and Lviv). The exchange of specialized literature and scholars, a catalogue of the Rytsky museum, and the provision of equipment are also envisaged.

The Huculak Chair is located in the Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta and offers the only complete program in Ukrainian folklore - from a B.A. to Ph.D. - outside Ukraine.

Shcherbak Visits CIUS

In May 1989 Dr. Iurii Shcherbak delivered the twenty-fourth annual Shevchenko lecture on the theme "Lessons of Chernobyl." The Shevchenko lecture is sponsored by the Edmonton Ukrainian Professional and Business Club. Shcherbak, who delivered his lecture in English, was the first Shevchenko lecturer from Ukraine.

Iurii Shcherbak is a medical doctor, writer and chairman of Ukraine's independent ecological movement, Green World. In the March 1989 elections he was elected to the Congress of People's Deputies, and subsequently, to the USSR Supreme Soviet. His book *Chernobyl: A Documentary Story* was published by CIUS Press in association with Macmillan Press, U.K. and St. Martin's Press, U.S.A.

While in Edmonton, Dr. Shcherbak visited the Alberta Legislature, where he met with the Lieutenant-Governor of the Province, the Honourable W. Helen Hunley, and the Honourable Jim Horsman, Deputy Premier and Minister of Federal and Intergovernmental Affairs. Dr. Bohdan Krawchenko and Mr. Peter Savaryn accompanied Dr. Shcherbak on his visits.

Dr. Shcherbak spoke at the unveiling of the monument to the victims of Chernobyl at Hawrelak Park erected by the Edmonton

Ukrainian Self-Reliance League. He visited the Ukrainian Cultural Heritage Village, Alberta's Environment Research Centre in Vegreville, the farm of Mr. and Mrs. Nicholas Seniuk in Mundare, and St. Martin's Catholic School which offers the Ukrainian bilingual programme. In Vegreville he spoke on Chernobyl at a meeting organized by the local Ukrainian Cultural Society. He also addressed meetings in Victoria, Vancouver, and Calgary.

His lecture tour attracted considerable media attention, and considerable organizational work was undertaken by the Victoria Ukrainian Cultural Association, the Vancouver Ukrainian Professional and Business Association, and the Calgary Ukrainian Professional and Business Club in hosting the meetings; and by Donna Korchinski, a Calgary journalist, who organized meetings with local television, radio and newspaper reports.

In Edmonton, Dr. Shcherbak also addressed a fund-raising dinner organized by the Edmonton Ukrainian Professional and Business Club and CIUS, where he spoke on his recent electoral campaign. He received a warm reception, and provided frank replies to the numerous questions that were posed.

SCHOLARSHIPS AND FELLOWSHIPS

1988-89

DOCTORAL THESIS FELLOWSHIPS

Marta Dyczok, University of Oxford, thesis topic: "Ukrainian Refugees and Displaced Persons in Europe at the end of World War II."

MASTER'S THESIS FELLOWSHIP

Gregory Smolyne, Carleton University, program in Soviet Studies

UNDERGRADUATE SCHOLARSHIPS

Taras Zalusky, Concordia University, political science

Janine Kuzma, University of Toronto, political science

(Master's and undergraduate fellowships are funded by the Leo J. Krysa Family Foundation Endowment Fund)

Ukrainian Studies at CAS

The annual meeting of the Canadian Association of Slavists (CAS) was held on June 2-4, 1989 at Laval University, Quebec city. The new president of CAS is Dr. Stella Hryniuk from the University of Manitoba. The two vice-presidents are: Drs. Danylo H. Struk and Bohdan Krawchenko. The following papers in Ukrainian studies were presented at the Laval meeting (some 40 per cent of the total number of papers read):

Nelia Kornienko (UNESCO, Moscow), "Les Kurbas and his Inner Self";
 Les Taniuk (Theatre director, co-president of Memorial, Kiev) "'Berezil' Under the Snows: Les Kurbas in Solovky";
 Dmytro Stepovyk (Rylsky Institute of Arts Studies, Folklore and Ethnography, Academy of Sciences, Kiev), "The Theme of Freedom in the Graphical Works of T. Shevchenko";
 Lydia Tarnavsky (Sienna College, Loudonville, NY) "Lesia Ukrainka's *Cassandra* and Christa Wolf's *Cassandra*: A Comparative Study";
 Boris Hlynsky (Library of Congress), "Emile Zola and Ivan Franko";
 Roman Serbyn (Université du Québec à Montréal), "The Famine of 1921-1923 and the North American Ukrainian Community";
 R. Connie Wawruck-Hemmett (University of Manitoba), "Walter Duranty and the 'Other Famine': The Relevance of His Experiences in the USSR from 1921-1923";
 Leonard G. Friesen (University of Waterloo), "Confusion in High Places: The Emergence of Social Fissure in New Russia Before 1905";
 Myron Momryk (National Archives), "Archival Acquisitions and Projects Regarding Slavs in the National Archives since 1986";
 Iroida Wynnycka (Ukrainian Canadian Research and Documentation Centre, Toronto), "Documenting in Canada—'Bili Pliamy' in Ukrainian Historiography";
 Thomas M. Prymak (University of Toronto), "Finding Source Material in Canada: Researching Mykhailo Hrushevsky and Maple Leaf and Trident";

Anna Makolkina (University of Toronto), "The State of Transference in Biography: Konstantin Pausovsky's Biography of Taras Shevchenko";
 Rev. M. Tataryn (St. Michael's College, Toronto), "Changing Russian Orthodox Attitudes towards the Ukrainian Catholic Church";
 Rev. Ihor Kutash (Montreal), "Perspectives on Ukrainian Ecumenism";
 Rev. Oleh Krawchenko (St. Andrew's College, Manitoba), "The Orthodox-Catholic Dialogue: Some Thoughts on Reunion";
 Richard H. Marshall (University of Toronto), "Aspects of Kievan Culture from the Eleventh to the Thirteenth Century";
 Volodymyr I. Mesentsev (University of Toronto), "Kiev and Other Major Cities of Pre-Mongol Rus': The Struggle for Supremacy";
 Maxim Tarnawsky (University of Toronto), "Pidmohyl'nyj's Last Novel";
 Peter A. Rolland (University of Alberta), "Stylization of Hagiographic Elements in *Presbiter Vassili's Narrative* on the Blind-ing of Vasylo";
 Petro B.T. Bilaniuk (St. Michael's College, Toronto), "The Laurentian Chronicle as a Witness to Some Distinctive Characteristics of the Religious Culture of Kievan Rus";
 Rev. Adam Smith (Pontifical Institute of Mediaeval Studies, Toronto), "The Kievan Cave Patericon as a Theological Work";
 Bohdan Krawchenko (University of Alberta), Nicholas Zekulin (University of Calgary) and Danylo H. Struk (University of Toronto), panel discussion on "The Proposed Creation of an International Association of Ukrainian Studies";
 Roman Weretelnik (University of Manitoba), "Towards a Feminist Reading of Lesia Ukrainka's Dramas";
 Vera Andrushkiw (Wayne State University, Detroit), "Spiritual Dimensions of Lina Kostenko's *Mandrivky sertsia*: A Key to Understanding Her World Outlook";
 Virlana Tkacz (La Mama, New York), "Kurbas: Rehearsals and Productions at *Berezil* in Kiev";
 Romana H. Bahry (York University),

"Mykola Kulish's *Sonata Pathétique*: The Expressionist Influence of Les Kurbas";
 Oksana A. Wynnyckyj (OISE, Toronto), "Errors Made by Children Learning Ukrainian as a Second Language";
 Bohdan Klid (University of Alberta), "Mykhailo Drahomanov and the Russian Populists";
 Frances Swyripa (University of Alberta), "Defining the Perfect Ukrainian Canadian Woman: Community Propaganda and Progress";
 Alexandra Pawlowsky (University of Manitoba), "Women in the Novels of Vera Lysenko";
 Natalia Aponiuk (University of Manitoba), "Women in Early Ukrainian Canadian Fiction";
 V.O. Buyniak (University of Saskatchewan), "Lev Borovykovskiy—Precursor of Shevchenko's Romanticism";
 Marko Antonovych (Ukrainian Free Academy of Sciences), "*I Arkhymedi Galilei*: An Interpretation."

IN MEMORIAM SHMUEL ETTINGER

Professor Shmuel Ettinger, one of the leading Israeli historians and organizers of scholarly activity, passed away suddenly in Jerusalem on September 22, 1988 at the age of 69. He was among the founders of Centre for Research and Documentation of East European Jewry, The Hebrew University of Jerusalem. He played an important role in ensuring the success of the Conference on Jewish-Ukrainian Relations at McMaster University in October 1983, sponsored by CIUS. His paper "Jewish Participation in the Settlement of Ukraine in the Sixteenth and Seventeenth Centuries," was published in *Ukrainian-Jewish Relations in Historical Perspective*, eds. Peter J. Potichnyj and Howard Aster, (CIUS, 1988).

MICROFILM EXCHANGES IN UKRAINIAN STUDIES

One of the major strengths of the University of Alberta Library is its Ukrainian collection. The library now has some 700 Ukrainian journals and newspapers on microfilm, many of which are unavailable elsewhere in North America.

In 1988, a microfilm exchange agreement was signed between the University of Alberta Library and the Central Scientific Library of the Ukrainian Academy of Sciences in Kiev. To date, Kiev has sent Alberta the microfilm for ten years of a Ukrainian journal for which Alberta possessed only scattered holdings. Scores of titles have been ordered for microfilming.

The Director of the Department of Foreign Literature at the Lenin State Library in Moscow has agreed in principle to the establishment of a microfilm exchange. In many areas the Lenin State Library has better and more complete holdings of Ukrainian newspapers than the Central Scientific Library in Kiev.

The Central Scientific Library in Kiev has invited CIUS to send specialists to Kiev in October for a conference on the role of libraries in society. The Slavic Studies Librarian, Alan Rutkowski, will be attending this conference on behalf of the University of Alberta Library.

Alberta also has microfilm exchange agreements with Harvard University Library and with the library at the University of Illinois at Urbana-Champaign.

VILLAGE MODEM

The third issue of *Village Modem* is now available. This is a newsletter for those interested in microcomputers and Cyrillic alphabet text-processing, and printing. *Village Modem* is available upon request from Peter Matilainen, CIUS, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8.

CIUS Advisory Council

During the 1988-9 academic year, the CIUS Advisory Council met twice: on October 27, 1988 and May 17, 1989. At the October 1988 meeting the Council discussed the 1987-88 CIUS Annual Report, the development of exchanges with Ukraine, the *Encyclopedia of Ukraine* project, the terms of reference of the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research, the Ukrainian Language Education Centre, the institute's publications program, and a document on directions for CIUS prepared by Dr. Bohdan Krawchenko. The May 1989 meeting focused on the institute budget, the proposed International Association of Ukrainian Studies, and the management and division of labor among staff of CIUS.

Council members are Dr. John-Paul Himka (History), chairman, Dr. Robert Busch (Associate Vice-President, Research), Dr. Oleh Ilnytskyj (Slavic and East European Studies), Dr. Manoly Lupul (Educational Foundations), Dr. Roman Petryshyn (Director, Ukrainian Resource and Development Centre, Grant MacEwan College), Mr. Alan Rutkowski (University of Alberta Library), Mr. John Sokolowski (Alberta Education) and Dr. Danylo H. Struk (Slavic Languages and Literature, University of Toronto). Dr. Manoly Lupul was appointed Chairman of the Advisory Council for 1989-90 by the University's Vice-President (Research) office.

Neporany Post Doctoral Fellowship 1988-89

The 1988-89 recipient of the Neporany Postdoctoral Fellowship was Dr. Frances Swyripa. The fellowship was awarded on the basis of her dissertation, "From Princess Olha to Baba: Images, Roles and Myths of the History of Ukrainian Women in Canada." As the Neporany Fellow, Dr. Swyripa revised, expanded and prepared her thesis for publication as a monograph.

The Neporany Fellowship offers an annual stipend of \$17,500 and an additional \$2,500 for research purposes.

Frances Swyripa was born in Lloydminster, Saskatchewan and raised in rural Alberta. She received a B.A. (honors) in 1973, an M.A. in 1976 and doctorate in 1988, all from the University of Alberta. The recipient of numerous undergraduate awards, she held the prestigious Izaak Walton Killam Memorial Doctoral Scholarship from 1983 to 1986, and in 1987 was awarded the first Marta Danylewycz Memorial Research Grant by the Canadian Research Institute for the Advancement of Women. She has numerous publications to her credit, among them a book entitled *Ukrainian Canadians: A Survey of Their Portrayal in English-Language Works*

(University of Alberta Press, Edmonton). She was recently awarded the Social Sciences and Humanities Research Council's Canada Research Fellowship, which she will hold for a three-year period at the Department of History, University of Alberta.

The Neporany Postdoctoral Fellowship is offered by the Canadian Foundation for Ukrainian Studies. The fellowship is awarded annually from an endowment established by Osyp and Josaphat Neporany of Toronto.

CHINESE JOURNAL WRITES ABOUT CIUS

The Wuhan University journal *Sulien Vanxua Tsiouin* (Culture and Education in the USSR), no. 1, 1988, carried an article about the Canadian Institute of Ukrainian Studies. The article, written by Liu Dun, discussed the work of CIUS. Wuhan University has a Section for Ukrainian Studies.

RESEARCH GRANTS AWARDED BY CIUS

Dr. Bohdan Bociurkiw, Department of Political Science, Carleton University, received a \$7,500 grant to complete his monograph on the "Ukrainian Catholic Church and the Soviet State."

Dr. Charles Hobart, Department of Sociology, University of Alberta, received a \$820 start-up grant for his project "After One Hundred Years: Ukrainian Ethnicity in Alberta."

Alexandra Hnatiuk, Warsaw University, was awarded a \$1,200 grant for her work on "Ukrainian Baroque Poetry."

Miroslav Sych, Institute of History, Warsaw, received a \$1,200 grant for his project on "The history of the Cooperative Movement in Galicia in the Inter-War Period." Part of his award was provided by the Jacyk Centre.

BALAN APPOINTED RESEARCH ASSOCIATE

Jaroslav Balan received a one-year appointment as a CIUS research associate commencing September 1989. Mr. Balan holds a B.A. (honors) from the University of Toronto and an M.A. from the University of Alberta. In 1988-89 he was visiting lecturer at the Ukrainian Studies Centre, Macquarie University in Australia. He is author of *Salt and Braided Bread: Ukrainian Life in Canada* (Oxford University Press, Toronto, 1984). He edited *Identifications: Ethnicity and the Writer in Canada* (CIUS, Edmonton, 1982), and with Yuri Klynovy, *Yarmarok: Ukrainian Writing in Canada Since the Second World War* (CIUS, Edmonton, 1987). Mr. Balan has published widely on Ukrainian Canadian literature and drama. He also writes poetry. His work *At Kiev Crossroads: A Millennial History of Christianity in Ukraine* will be published by W.W. Norton Co., New York, next year. As a research associate he will work on a cultural history of Ukrainians in Canada focusing on the interwar period.

CIUS Seminar Program 1988-89

CIUS held the thirteen seminars in 1988-89. On September 8, 1988, Mykola Rudenko of the Ukrainian Helsinki Union gave a lecture on "Contemporary Ukraine," which was cohosted by the Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta. It was followed on September 23, with Andriy Hornjatkevyc, assistant professor of Slavic and East European Studies, who spoke on "Zinovii Shtokalko, Bandurist: A Lecture with Archival Recordings." On October 21, Natalie Kononenko-Moyle, Department of Slavic Languages and Literatures, University of Virginia, presented a paper entitled "*Kobzary and Lirnyky*: Performers of Ukrainian Epics."

Two seminars were presented in November 1988. Iosyp Terelia, the well known Ukrainian Catholic activist now living in the United States, delivered a paper on November 7, entitled "The Aims of Perestroika and the Ukrainian Catholic Church." On November 18, the speaker was Peter Rolland, associate professor of Slavic and East European Studies, University of Alberta, whose topic was "The St. Andrew Legend: Roots of a National Myth."

The first seminar of the winter term was given by Bohdan Kliid, a doctoral candidate in the department of history at the University of Alberta. He spoke on "Kiev in the 1880s: Notes from an Unpublished Diary," which concerned the diary of Oleksander Kistiakivsky. On February 10, Frances Swyripa, holder of the Killam Fellowship in the same department, spoke on "The Immigrant Pioneer Woman as a Reflection of Ukrainian-Canadian Identity." On Feb-

ruary 17, Frank Sysyn, assistant director of the Harvard Ukrainian Research Institute, spoke on "Was there a Revolution in Seventeenth-Century Ukraine?"

On March 17, the speaker was Bohdan Kordan, senior lecturer in political science at Grant MacEwan College in Edmonton, who presented a paper on "Internment of Ukrainians in Canada during World War I: The Castle Mountain Experience." On April 7, Natalia Chernysh of the Department of Philosophy at Lviv State University gave a talk entitled "The Life of Soviet Youth: Tendencies, Problems and Prospects." Dmytro Stepovyk, from the Maksym Rylsky Institute of Art History, Folklore and Ethnography, Ukrainian Academy of Sciences, presented a lecture entitled "The Ukrainian Icon: The Life of the Spirit and the Life of Man," on April 14.

The annual Shevchenko Lecture, which is sponsored by the Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton, followed on May 11 (see separate entry), and was delivered this year by Iurii Shcherbak, Deputy of the USSR Supreme Soviet, and noted writer and physician. Dr. Shcherbak's topic was "The Lessons of Chernobyl."

CIUS also hosted an informal talk by Dr. Leon Bagramov, head of the Canadian section of the Institute for the Study of United States and Canada, Academy of Sciences, USSR, which focused on a variety of topics from the study of events in Canada to perestroika in the Soviet Union.

Kiev Composer at University of Alberta

Lesia Dychko, composer and professor of music history at the Kiev Institute of Fine Arts, winner of the 1989 Shevchenko Prize, spoke at the University of Alberta in March 1989. Her seminar held in the Department of Music focused on the role of the com-

poser in the USSR. Professor Dychko was in Edmonton to give a paper at the "Ukrainian Choral Music: Today and Tomorrow" conference organized by the Ukrainian Resource and Development Centre, Grant MacEwan College.

FIRST CONGRESS OF THE INTERNATIONAL ASSOCIATION OF UKRAINIAN STUDIES

The first Congress of the International Association of Ukrainian Studies will be held in Kiev, Ukraine, August 26-September 3, 1990. The congress theme is "The Present State of Ukrainian Studies." Proposals for papers from CAS members should be submitted to Dr. Bohdan Krawchenko, Canadian Institute of Ukrainian Studies, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta T6G 2E8 by February 28, 1990. The Association will pay for the hotel and meal costs of between five to eight Canadian participants with preference given to graduate student participants.

HIMKA APPOINTED TO HARVARD

Dr. John-Paul Himka, associate professor of East European and Ukrainian history at the University of Alberta, and chairman of the CIUS Advisory Council, was appointed visiting professor of history at Harvard University for the 1989-90 academic year. Dr. Himka will teach courses in Ukrainian and East European history.

BRITISH GOVERNMENT DOCUMENTS ON UKRAINE

The project of locating and photocopying British government documents on Ukrainian and Ukrainians from 1917 to 1957 is nearing completion. Over one thousand documents totalling 7,691 pages have been photocopied. By the spring of 1990, an additional one thousand documents will have been photocopied and deposited at the University of Alberta library. A bibliographic guide has been prepared which lists all the relevant details about each document.

British government documents are a very rich source on the history of twentieth-century Ukraine. The material photocopied consists of reports by British representatives in the Soviet Union, Poland, Czecho-

Annual Shevchenko Lecture Tour

The 1989 Shevchenko lecture tour delegation sponsored by the Association for Relations with Ukrainians Abroad, Kiev (Tovarystvo Ukraina) consisted of: Ivan Dziuba, literary critic; Mykola Zhulynsky, Deputy Director, Institute of Literature, Academy of Sciences; Raisa Ivanova, historian, Kiev University; and Ihor Rymaruk, poet and Dnipro Publishers editor. The delegation spent a week at the University of Alberta, where they were the guests of the Department of Slavic and East European Studies, the Department of History and the Canadian Institute of Ukrainian Studies.

Dr. Mykola Zhulynsky gave a seminar on the "Rehabilitation of Writers," Professor Ivanova spoke on "Mykhailo Drahomanov: Problems of Interpretation," and all the delegation participated in a public meeting on "The National Question in Ukraine Today." In addition, Ivan Dziuba,

Mykola Zhulynsky and Ihor Rymaruk spoke on "Glasnost in Ukraine" in Two Hills, Alberta, at a meeting organized by the Two Hills and District Ukrainian Orthodox Parish Council. While in Two Hills, the delegation met with the Town Council, and were the guests of a supper organized by the local Ukrainian Orthodox parish.

The visitors from Ukraine spoke at a fund-raising banquet sponsored by CIUS, and were luncheon guests of the Department of Federal and Intergovernmental Affairs. They visited Alberta Education, spent a morning with children in the Ukrainian bilingual programme at St. Martin's Catholic School, and met with Ukrainian bilingual programme students and staff at Austin O'Brian High School.

On his return to Ukraine an extended interview with Ivan Dziuba on impressions of his visit appeared in the newspaper, *Literaturna Ukraina*, July 13, 1989.

slovakia and Romania. There are also detailed accounts by other governments and international agencies dealing with Ukrainian questions. Letters and petitions by Ukrainian organizations and individuals, notably Ukrainian Canadians, are also to be found in the collection.

The documents cover many of the important issues and events of Ukrainian history in this century: the 1917-20 revolution, the 1921, 1932-33 and 1947 famines in Ukraine, Metropolitan Sheptytsky and the Ukrainian Catholic Church, the policies of the Communist Party of Ukraine, the Second World War, German occupation and the Ukrainian Insurgent Army, and postwar developments, such as forced repatriation and Displaced Persons.

The collection offers scholars new information, as well as additional insight on well-known events. It will show the extent, as well as the limitations, of British intervention into the political life of Ukraine.

The project is being carried out by Jaroslav

Koshiw, a graduate student at the University of Glasgow. Funding for the work is provided by the Stefania Bukachevska-Pastushenko Archival Endowment Fund.

EXCHANGE WITH HEBREW UNIVERSITY, JERUSALEM

At the proposal of Dr. Mordechai Altshuler, head of the Institute of Contemporary Jewry at Hebrew University, Jerusalem, CIUS has begun an exchange of publications. Among the publications received by CIUS to date are issues of the semi-annual *Excerpts from the Soviet Press*, and the bulletin *Jews and Jewish Topics in Soviet and East-European Publications*. All material received by CIUS will be donated to the University of Alberta library for cataloguing.

International Association of Ukrainian Studies Formed

A new association was launched in Naples, Italy, during the international conference on the "History of Ukrainian Culture: Problems and Perspectives," held from May 29 to June 2, 1989. The conference was sponsored by the Instituto Universitario Orientale, Naples, the Harvard Ukrainian Research Institute, and the Institute of Literature of the Academy of Sciences, Kiev. Scholars from Ukraine, Poland, West Germany, Belgium, Netherlands, Canada and the U.S.A. attended the conference.

The conference heard some twenty papers on various aspects of the history of Ukrainian culture. Of particular note were the contributions of Italian scholars, all of whom delivered their papers in Ukrainian. Among the papers which provoked the greatest interest was one by Andrea Graziosi (University of Naples), who spoke on Italian diplomatic documents regarding the 1932-33 man-made famine in Ukraine, and a paper by Oksana Pakhlovs'ka (Institute of Literature, Kiev), who presented "Ukraine in the System of European Culture." Ms. Pakhlovs'ka's paper, a brilliant critique of the predicament of Ukrainian culture, was published in *Literaturna Ukraine*, 1989. Ivan Drach, head of the Kiev Branch of the Writer's Union, and chairman of the Popular Movement (Narodnyi Rukh) in Ukraine delivered a banquet address. The conference was exceptionally well organized by a committee headed by Dr. Ricardo Picchio of the Instituto Universitario Orientale.

The University of Alberta was represented at the conference by Dr. Bohdan Medwidsky, Department of Slavic and East European Studies, who delivered a paper on "Problems and Perspectives for the Study of Ukrainian Ethnography and Folklore," and by CIUS Director, Dr. Bohdan Krawchenko, who spoke on "The 1920s in Ukrainian History."

One of the aims of the conference sponsors was to launch an International Association of Ukrainian Studies. The absence of such an organization has hindered the development of scholarly ties between Ukrainianists in the West, and those in

Ukraine, other republics of the USSR and Eastern Europe. Indeed, the idea of an international association of Ukrainian studies was first raised in Prague, in 1968 during the Congress of the International Association of Slavists. That initiative by Czechoslovakian Ukrainianists was quashed by the delegation from the Ukrainian SSR.

The goals of the International Association of Ukrainian Studies adopted at the Naples meeting are: the development of Ukrainian studies throughout the world; support for academic exchanges; and the promotion of Ukrainian culture. The Association is to be comprised of various national committees composed of scholars in the humanities and social sciences, with the secretariat located at the Academy of Sciences in Kiev. The Congress of the association is to meet not less than once every three years. The first Congress will be held in Kiev in the late summer of 1990. The Executive Committee of the Association consists of a president, four vice-presidents, a secretary, the heads of several commissions (Archeographic, Publications, Bibliographic, and the commission for the dissemination of Ukrainian culture), as well as representatives of national and regional associations of Ukrainianists. The statutes of the new association will be published shortly.

The following were elected at the Naples conference to the leading positions of the Association. Academician B. Rusaniv's'kyi, Language Institute, Academy of Sciences, Kiev - president; the four vice-presidents are: Dr. Ricardo Picchio (Naples), Dr. George Grabowicz (Harvard), Dr. Mykola Zhulyn's'kyi (Institute of Literature, Kiev) and Dr. Ryszard Luzny (Warsaw); the secretary is Dr. Oleksa Myshanych (Institute of Literature, Kiev). Dr. Bohdan Krawchenko (CIUS) was elected head of the publications commission and Dr. Bohdan Medwidsky (Alberta), chair of the auditing commission.

Canadian participation in the International Association of Ukrainian Studies has been discussed at several meetings of the Executive of the Canadian Association of

Slavists (CAS), and by the International Relations Committee of CAS.

The issue was also debated at the 1989 annual meeting of CAS, where a special panel was organized on the new international body. Participating in the panel discussion were: Dr. Nicholas Zekulin (Calgary, and chair of CAS's International Relations Committee), Dr. Danylo H. Struk (Toronto) and Dr. Bohdan Krawchenko. Some forty members of CAS attended this session.

The overwhelming consensus which emerged from the CAS session was that Canadian scholars should support the new international association, fully aware of the the problems which may arise. Concern was expressed over the dangers of potential censorship during the selection of papers to be delivered to the Congress. The need to secure a proper financial base for the international association was also discussed. Reservations were expressed on the composition of the executive committee elected at Naples. Overall, however, speakers stressed that while Ukrainianists in the West do not need an international association to communicate among themselves, such a body is essential for dialogue with our colleagues in Ukraine.

Because the statute of the International Association of Ukrainian Studies (IAUS) did not reach Canada in time for a decision to be reached at the annual meeting of the Canadian Association of Slavists, the question of Canadian membership in IAUS was postponed until the 1990 CAS meeting. In the interim, the Executive of CAS appointed Dr. Bohdan Krawchenko and Dr. Danylo Struk as representatives to liaise with IAUS to ensure Canadian participation in the first IAUS congress in Kiev in 1990. It is expected that the Canadian Association of Slavists will formally join the International Association of Ukrainian Studies. (CAS is a member of several such international bodies). CAS will thus be the committee representing Canadian scholars in IAUS, and all members of CAS will be eligible to participate in the work of the IAUS.

For further information, write to Dr. Bohdan Krawchenko at CIUS, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, T6G 2E8.

CONTEMPORARY ARCHIVE AT CIUS

Because of the accumulation of a plethora of unofficial newspapers, films, tape recordings and interviews from Ukraine, CIUS has established a contemporary archive, the purpose of which is to file current materials for posterity and for the use of researchers. Recently, for example, it has received several tapes and a film which encompasses the entire founding congress of the Narodnyi Rukh (Popular Movement to Promote Perestroika), which was held in Kiev, in September 1989. Those who visit Ukraine and who return with materials are urged to send originals or copies to David Marples at CIUS in order that the contemporary archive be as complete as possible, and that these valuable documents of the current period are properly preserved.

JOURNAL OF UKRAINIAN STUDIES

From the spring of 1990, the *Journal of Ukrainian Studies* will take on a new format and emphasis. The editor will be David Marples, who takes over from Myroslav Yurkevich. A new international editorial board will replace the former Alberta-based board. To date, it includes the following scholars: Danylo Struk (Toronto), David Saunders (Newcastle-Upon-Tyne), Natalia Kononenko-Moyle (Virginia), James E. Mace (U.S. Famine Commission), Frances Swyripa (Alberta), Ze'ev Wolfson (Jerusalem), Leonid Leshchenko (Ukrainian Academy of Sciences), Roman Solchanyk (Radio Liberty), Juri Dobczansky (Library of Congress) and Natalia Pylypiuk (Harvard University). Two responses are still pending from the Soviet Union. In addition to a new board, the journal will concentrate primarily on current issues in Ukraine, and feature discussions between Soviet and Western scholars on a variety of topics. Any contributions to the journal should be sent to David Marples at the institute (tel. 403-492-4487).

Centennial Conference: Call for Papers

To mark the centenary of Ukrainian settlement in Canada, CIUS will hold a conference in September 1991 on the theme "Ukrainian Canadians 1924-1951: Profiles and Case Studies."

The focus on the 1924-51 period is designed to deal with a major gap in our knowledge of Ukrainian Canadian history. This period remains relatively obscure, unlike the first years of Ukrainian Canadian settlement, which have been the subject of many studies.

The conference will emphasize case studies and profiles to shed light on specific processes, issues and events shaping Ukrainian Canadian life between 1924 and 1951.

Proposals should avoid broad generalities and schemes in favor of more narrowly defined topics that nevertheless contribute fundamentally to our understanding of this period.

Proposals for papers should be submitted by January 31, 1990 to:

Canadian Institute of Ukrainian
Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta
Canada T6G 2E8
telephone: (403) 492-2972
fax: (403) 492-4967

Academic Exchanges

CIUS has entered into an agreement with the Institute for the Study of Economic and Social Problems of Foreign Countries, Academy of Sciences, Kiev, to exchange scholars for short-term research visits once annually.

CIUS also has an agreement with the Institute of History, Academy of Sciences, Kiev for an exchange of publications on a regular basis. Work on joint research projects is also to be facilitated.

CIUS Press and Dnipro Publishers have signed an exchange agreement. Dnipro is Ukraine's largest literary publishing house. The agreement calls for an exchange of staff to gain experience in the publishing practices of both countries.

CIUS also exchanges literature on a regular basis with the Institute of Philosophy, Academy of Sciences, Kiev, the Department of Ukrainian Literature, Kharkiv State University, the journal *Pamiatnyky Ukrainy* published by the Association for the Preservation of Historical Monuments, and the Museum dedicated to the memory of the victims of Stalinism at Solovky, Arkhangelskaia oblast, Russia.

A publications exchange agreement exists with the Centre for Research and Documentation of East-European Jewry, The Hebrew University of Jerusalem, Ruske Slovo publishers in Novi Sad, Yugoslavia,

and with the Jagellonian, Warsaw, Gdansk and Lublin universities in Poland.

The possibility of academic exchanges with the Ukrainian Studies Centre, Macquarie University, North Ryde (Sydney), Australia was discussed with the Centre's director, Dr. Ihor Gordijew, who visited CIUS in the summer of 1988. Similarly, the subject was raised during the June 1989 visit of Dr. Marko Pavlyshyn, from the Chair of Ukrainian Studies, Monash University, Melbourne, Australia.

Institutions and scholars interested in participating in any of the above mentioned should write to CIUS.

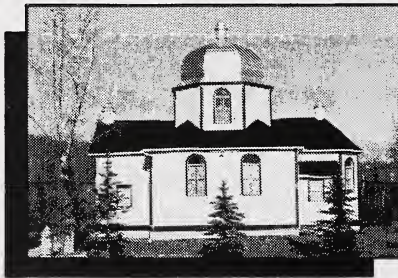
LVIV SCHOLAR SEEKS CONTACTS

Dr. Iurii Tambovtsev, Lviv Lisotekhnichnyi institut, Kafedra inozemnykh mov, 290057 - Lviv 57, vul. Pushkina 103 (Department of Foreign Languages and Linguistics, Forestry Institute, Lviv) wishes to make contact with scholars in the West specializing in phonetic-statistical analyses of literature. He and his colleagues have computerized the works of Ivan Franko and are currently analyzing the data. For further information write to Dr. Tambovtsev or CIUS.

Application Invited for Huculak Chair

University of Alberta, Department of Slavic and East European Studies, invites applications for a full-time, tenure-track Assistant Professor position, funded by the Huculak Chair of Ukrainian Culture and Ethnography. The Ph.D., publications, and formal training in folklore are required. Starting July 1, 1990. 1989-90 minimum \$34,970. Native or near-native competence in Ukrainian and English necessary. Candidates should be able to teach Ukrainian culture and ethnography courses at all levels. Preference will be given to candidates with specialization in the ethnography of Ukrainian folk dance, folk arts and in material culture, but specialists in any area of Ukrainian folklore and ethnography are encouraged to apply. The incumbent will be expected to perform editorial work in connection with the Ukrainian Ethnography Publication series, as well as to establish an ethnographic archive and bibliographic data base. Only complete applications with c.v., university records and three letters of reference will be considered. Deadline March 19, 1990. The University of Alberta is an equal opportunity employer, but in accordance with Canadian immigration requirements this advertisement is directed to Canadian citizens and permanent residents. Write to: Chairman, Slavic and East European Studies, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E6.

As part of the celebration of the Millennium of Christianity in Ukraine in 1988, CIUS and the Inventory of Potential Historic Sites, Alberta Culture and Multiculturalism, have collaborated in the publication of a driving tour of historic Ukrainian churches in east central Alberta. Prepared by Diana Thomas Kordan, the 56-page booklet is a guide to twenty-six churches, each of which is photographed and described in detail. There are five

maps at the back of the booklet to guide the visitor. The driving tour is available for \$3.00 from:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall, University of Alberta
Edmonton, Alberta T6G 2E8
Tel. (403) 492-2972 Fax (403) 492-4967

CIUS STAFF ACTIVITIES

WILLIAM DARCOVICH

Dr. William Darcovich was reappointed a CIUS research fellow for the 1989-90 academic year. Dr. Darcovich is an economist specializing in statistics. During the 1988-9 academic year he completed two studies. The first is a detailed analysis of census data on the Ukrainian Canadian family. The second is an overview of the social structure of Ukrainian Canadians. Both studies have been submitted for publication.

ANDRIJ HORNJATKEVYC

Dr. Hornjatkevyc held a two-thirds full-time equivalent appointment in the Department of Slavic and East European Studies during the 1988-89 academic year. He translated and annotated Zinovii Shtokalko's, *A Kobzar Handbook*, published as Research Report no. 34 by CIUS. In November 1988 he delivered a seminar at the Department of Slavic and East European Studies on "An Unusual Variant of the *Duma* about the Escape of the Three Brothers from Azov." He gave a keynote address on "The Influence of Christianity on Ukrainian Culture from the Perspective of the Millennium" to the Ukrainian millennium banquet, Victoria, B.C. In February 1989 he gave a paper on "The Kobzar's Art" to the conference on 'Ukrainian Choral Music: Today and Tomorrow,' held at Grant MacEwan College, Edmonton. In May 1989 he read a paper on "The Ukrainian Bilingual Programme: A University Perspective" to the conference on 'Language Education Policy and the Ukrainian Perspective,' held in Edmonton. He was also a researcher and consultant for the video *River of Joy* produced by Image Works Alberta, and played the title role taping of an adaption of Mykola Kulish's *Myna Mzailo* produced by ACCESS for the Ukrainian bilingual program.

KHRYSTYNA KOHUT

Khrystyna Kohut, CIUS executive secretary, served as administrative assistant for the Canadian Association of Slavists and editorial assistant for the Association's Newsletter. She was also CIUS Press representative at the Book Publishers' Association of Alberta. She spoke at the Publishers Showcase, February 1989, in Calgary about CIUS Press, and represented the Press at the Annual General Meeting of the association in March 1989.

BOHDAN KRAWCHENKO

In early September 1988, Dr. Krawchenko spoke on "Canada-USSR Relations under Gorbachev" at the annual conference of the Ukrainian Canadian Committee, Saskatoon. That month he was a visiting scholar at the Ukrainian Studies Centre, Macquarie University, North Ryde, Australia. In Australia he gave a seminar organized by the Ukrainian Studies Centre on "Politics in Contemporary Ukraine" and spoke about the work of CIUS at the annual meeting of the Ukrainian Studies Foundation in Lidcombe. He also

addressed meetings of the Shevchenko Scientific Society, Sydney and the Ukrainian Social and Cultural Club, Wollongong. At the invitation of the Ukrainian Studies Chair, Monash University, he delivered two seminars dealing with the nationalities question in the USSR; one at the Department of Politics, University of Melbourne, and the other at the Department of Politics and the Department of Slavonic Studies, Monash University. The Ukrainian Professional and Business Association, Melbourne, also invited him to lecture on "The Current Situation in Ukraine and the USSR: What Next?"

In October 1988 he addressed the annual conference of the Modern Language Council, Edmonton on the topic "Glasnost in Ukraine and its Implications for Ukrainian Language Study in Alberta." That month he was guest speaker at the Millennium of Christianity in Ukraine celebrations held in Bonnyville, Alberta and organized by the Lakeland Ukrainian Community Association. In November he spoke on "Multiculturalism and Community Development" at the annual conference of the Teachers of Ukrainian, Saskatchewan Modern Languages Association, held in Saskatoon. He also delivered a paper on "Market Reforms and Democratization in the USSR" to the annual meeting of the American Association for the Advancement of Slavic Studies held November 18-21, 1989 in Honolulu. In December he participated in the launch of Orest Subtelny's *Ukraine: A History* held at St. Vladimir's Institute where he spoke about the work of CIUS.

In January 1989, Dr. Krawchenko gave a paper on "Restructuring Civil Society in the USSR" at the symposium on "The Meaning of Gorbachev" organized by the Department of Political Science, York University, Toronto. Later that month he returned to York to give a paper on "The Future of Glasnost and Perestroika" at the 'Glasnost in Ukraine' conference held at Stong College. In February he gave a lecture on "USSR Foreign Policy under Gorbachev" at the Department of Political Science, University of Alberta, and a paper on "Glasnost and Perestroika: An Overview" to the conference on 'Perestroika, Glasnost and International Security,' University of Manitoba. Also in February he addressed the Calgary Ukrainian Canadian Professional and Business Club on "The Encyclopedia of Ukraine Project: Problems and Perspectives," and the annual conference of the Ukrainian Canadian Committee, Alberta Provincial Council on the forthcoming centennial of Ukrainian settlement in Canada.

In March he spoke to the St. Andrew's Society about the activities of CIUS, and in April addressed the Jewish Federation of Edmonton on the 1932-33 man-made famine in Ukraine. In May 1989 he participated in a panel discussion on "Immigration—a fourth wave?" during the National Convention, Ukrainian Canadian Professional and Business Federation, Regina.

Dr. Krawchenko read a paper on "The 1920s in Ukrainian History" at the international conference on 'The History of Ukrainian Culture: Problems and Perspectives' held May 29-June 2, 1989 in Naples, Italy. In June 1989 he read two papers at the Learned

Societies meeting in Laval University: one on "Class, Nationality, and the Bolsheviks," the other on "Glasnost and the National Question in the USSR." Both papers were delivered to sessions of the Society of Socialist Studies. He was a panelist on the session "The International Association of Ukrainian Studies" held at Laval as part of the annual meeting of the Canadian Association of Slavists. In June 1989 he also spoke on "Unofficial groups in Ukraine Today" at the Forum of the Ukrainian People's Home, Toronto.

Dr. Krawchenko was elected Vice-President of the Canadian Association of Slavists (CAS) at the June 1989 annual meeting of the association. He has completed a three-year term as secretary-treasurer of CAS. He was also elected chairman of the Publications Committee of the newly formed International Association of Ukrainian Studies. He served as chairman of the Selection Committee, Canada-USSR Academic Exchange Programme, Association of Universities and Colleges of Canada. On November 1988 he was elected a member of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the USA. He was also appointed an associate director of the Alberta Council for the Ukrainian Arts, and a member of the Canada-USSR Relations Committee, National Executive, Ukrainian Canadian Committee, Winnipeg.

Until July 1989 Dr. Krawchenko served as director pro-tem of the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research. In May 1989 he received a \$4,950 grant from the Support for the Advancement of Scholarship, Small Faculties Committee, University of Alberta, for research assistance for the writing of entries in education, sociology and scholarship for the *Encyclopedia of Ukraine*.

Throughout 1988-89 Dr. Krawchenko was a frequent commentator on various radio programs in the United States, Australia and Canada. He was invited twice by CBC Radio, Toronto to give his views on events in the USSR on the national programme "Commentary."

His recent publications include: "Petrine Mercantilist Economic Policies Towards Ukraine," in *Ukrainian Economic History: Interpretive Essays*, ed. I.S. Koropecykj (HURI, HUP, Cambridge, MA, 1989), "Pro pereotsinennia istoriohrafii," *Zustrichi* (Warsaw), nos. 5-6, 1988; "Glasnost and Perestroika: Trouble Ahead in the USSR," *Canadian Dimensions* (July-August 1989). An extended interview with him appeared in *Nashe slovo* (Warsaw), December 11 and 18, 1988 under the title "Za nashe mistse v Kanadi." Articles by Dr. Krawchenko appeared in *Ukrainian News*, *Ukrainian Weekly*, the *Ukrainian Canadian Review* and *Tema*.

SOFIA LAZAR

Sofia Lazar, receptionist and clerk-steno at the Ukrainian Language Education Centre, CIUS, completed six computer courses offered by the University's Computing Science department. The courses included Data Base Program for Macintosh, Advanced Mac World, and Spires Information.

JANIS MANDZUK

In May 1989 Janis Mandzuk joined CIUS staff as receptionist, clerk steno. After completing high school in Smoky Lake, Alberta, Ms. Mandzuk worked as a passenger services agent for Time Air, and as a secretary for Monenco Consultants, Calgary. She took courses in marketing, creative writing and a number of computer training seminars at Grant MacEwan College.

DAVID R. MARPLES

In August 1988, Dr. Marples spoke at the annual meeting of the Canadian Ukrainian Students' Association in Gimli, Manitoba, on "Ukraine in the Gorbachev Period." In October, he visited New York for a formal launch of his book *The Social Impact of the Chernobyl Disaster*, which was held by the Ukrainian National Association and St. Martin's Press, New York. The Canadian edition of this book, published by the University of Alberta Press, was a finalist for the 15th Annual Alberta Nonfiction Book Awards, Alberta Culture and Multiculturalism, held in September 1989.

In November 1988, Dr. Marples was a member of the World Media Association's Opinion Leaders' tour of the Soviet Union, which visited Leningrad, Moscow and Kiev, and carried out interviews with politicians and media figures. He presented a speech on "Ukraine and Ukrainians" at the Hotel Rus' in Kiev on November 15. On his return, he visited London, and gave a paper on "The Aftermath of the Chernobyl' Disaster" at the School of Slavonic and East European Studies, University of London, November 23, 1988.

On January 16, 1989, he spoke on "Current Events in Ukraine" at the Ukrainian Cultural Centre, in Two Hills, Alberta. Later in the same month, he attended a conference on "Glasnost' in Ukraine" at York University, where he gave a paper entitled "Glasnost' and the Ecological Situation in Ukraine." In March, he was a keynote speaker at the Chornobyl' memorial week, held at Wayne State University, Detroit. While there, he gave a lecture at the Ukrainian Cultural Center in Warren, Michigan, and gave informal presentations to classes at the Ukrainian bilingual school, also in Warren. Later in March, Dr. Marples was a guest of the Hoover Institution at Stanford University, and presented a lunchtime seminar on "Nuclear Power and the Current Political Situation in Ukraine."

On April 16, he was the main speaker at the Chornobyl' commemoration event, organized by the Vancouver branch of the Ukrainian Canadian Committee, at which he gave a speech on "Chornobyl: Three Years Later" and had numerous television and radio appearances in Vancouver. He was also the keynote speaker at the unveiling of the monument to the Chornobyl' firemen and first aidworkers in Hawrelak Park in May, organized by the Ukrainian Self-Reliance League. In the same month, he also spoke on current events in Ukraine at St. Andrew's Ukrainian Orthodox Church in Edmonton.

In June 1989, Dr. Marples was a guest of the Ukrainian Ministry of Foreign Affairs, and visited Chornobyl', Prip'yat and the area

surrounding the nuclear power plant. He also interviewed scientists at the Center for Radiation Medicine in Kiev and was given a tour of the Center. He was interviewed by *Radio Kiev*, and an account of his visit was published in the newspaper *Vechirni Kyiv*. He published accounts of his visit and various interviews in *New York Newsday*, *Edmonton Journal* and a four-part series in *The Ukrainian Weekly*. He also presented a paper on the same subject at the conference on "Glasnost' and Perestroika in Ukraine" held at the University of Illinois at Urbana-Champaign on June 24, 1989; and at the Harvard Ukrainian Research Institute's Summer School, Cambridge, Mass., in July.

In June 1989, Dr. Marples took over from Myroslav Yurkevich as editor of the *Journal of Ukrainian Studies*. He is honorary chairman of the Committee for Environmental Concerns in Ukraine (Toronto), and also represented the World Congress of Free Ukrainians' Ecological Commission at the environmental meeting of the Conference on Cooperation and Security in Europe, in Sofia, Bulgaria, October 16-19, 1989. He has been appointed an honorary member of The Washington Group, Washington, D.C. In addition to his duties at CIUS, Dr. Marples has acted as a consultant to Radio Liberty in Munich since September 1988. He is currently visiting professor in the Department of History, University of Alberta, where he is teaching a course on The Soviet Union.

Over the past year, he has had numerous radio and television appearances, including CBC's *As It Happens* and *Sunday Morning*, a round-table transatlantic discussion on Voice of America, a lengthy interview on CBC's new cable channel, *Newsworld*, CICA's *Ron Collister Show*, CKO Toronto and Edmonton and CKVU and BCTV Television in Vancouver.

In 1988-89, Dr. Marples published seven articles in *Radio Liberty Research Bulletin* and twenty articles in *Report on the USSR*, the weekly journal of Radio Liberty in Munich, devoted to ecological, nuclear and economic issues in Ukraine. He also published the following articles: "Can the Soviet Union Reform Itself?" *Glasnost Examined: Inside the USSR* (Washington, D.C., 1988), pp. 52-61; "Ukraina za M. Gorbachova," *Suchasnist'*, no. 2, 1989, pp. 78-86; "Glasnost' and Ecology," *Soviet Analyst*, August 17, 1988; "Nuclear Power: A Fading Soviet Energy Alternative?" *Soviet Analyst*, December 7, 1988; "Nuclear Power, Ecology and the Patriotic Opposition in Ukraine," in *Big Ships Turn Slowly: The Soviet Union in Transition* (Washington, D.C., 1989), pp. 110-20; and "Current Events in Ukraine," *Soviet Analyst*, May 31, June 14 and June 28, 1989. He writes frequently for the *Edmonton Journal* newspaper, and also published articles in *The Globe and Mail* (April 26, 1989), *Newsday* (July 20, 1989) and on a regular basis for *The Ukrainian Weekly* (Jersey City, N.J.).

His present task is the completion of a manuscript to be published by the Macmillan Press entitled "Ukraine Under Gorbachev" (coauthored with Dr. Roman Solchanyk), and continuing research on a major project on "Ukraine in the 1940s" that is being sponsored by the Ukrainian National Association.

OREST MARTYNOWYCH

Orest Martynowych, CIUS research associate, taught the Ukrainian Canadian history component of Ukrainian 327 offered by the Department of Slavic and East European Studies. His recent publications include: "The Ukrainian Bloc Settlement in East Central Alberta," in M. R. Lupul, ed. *Continuity and Change: The Cultural Life of Alberta's First Ukrainians* (CIUS, 1988).

PETER MATILAINEN

Peter Matilainen, CIUS publications assistant, completed several training seminars offered by the Department of Computing Science, University of Alberta. He is editor of *The Village Modem*, a newsletter offering information about computers and the Cyrillic alphabet. He is a member of the Alberta Cultural Heritage Council.

MARUSIA PETRYSHYN

Marusia Petryshyn, co-ordinator of the Ukrainian Language Education Centre, completed courses on Macintosh computers, attended a seminar on trade with Ukraine, and participated in the "Language and the State" conference held at the University of Alberta in 1989. She is a member of the Advisory Board of the Alberta Parents for Ukrainian Education Society, and is completing a translation of Natalia Kobrynska's autobiography.

MYROSLAV YURKEVICH

Research associate Myroslav Yurkevich became managing editor of CIUS Press in June 1989. He gave a lecture on "The Fate of the Orthodox Church in Twentieth-Century Ukraine," at the Two Hills and District Ukrainian Orthodox Parish conference on the Millennium of Christianity, July 1988. In January 1989 he gave an address on "Glasnost in Ukraine" to the Calgary Ukrainian Canadian Committee. He also taught a course, 'Introduction to the USSR and Eastern Europe,' in the Department of Slavic and East European Studies. He is a member of the Advisory Committee on East European Studies, University of Alberta Library. His recent publications include "Lev Iurkevych" in *Entsyklopediia ukrainoznavstva*, vol. 10, and an article in *Ukrainian News* (April 1989).

FUGITIVE FILE

The CIUS fugitive file, a collection of unpublished papers, lectures and other materials written by academics and students, is located in the CIUS library, 352C Athabasca Hall. Recent contributions to the file include:

Meir Buchsweiler, "Soviet policy toward the German Minority, Mainly during the Interwar Period. A Collection of Soviet Documents with an Introduction." Hebrew University, Jerusalem, March 1987.

Michael MacKinnon, "Vlasov's Russian Liberation Movement and the Nationalities Question." Carleton University, Ottawa, 1989.

Volodymyr I. Mezentsev, "The Territorial and Demographic Development of Medieval Kiev and Other Major Cities of Rus': A Comparative Analysis Based on Recent Archaeological Research."

NEW ACQUISITIONS

Boiko, I.Z. et al., comp., *T.H. Shevchenko: Bibliohrafiia literatury pro zhyttia i tvorchist 1839-1959*, vol. 1 (Kiev, 1963).

Burko, Valdomiro, *A Imigracao Ucrainiana no Brasil*, 2d ed. (Curitiba, 1963).

Derkach, N.M. et al., comp., *A.Iu. Krymskyi: Bibliohrafichnyi pokazhchyk (1889-1971)* (Kiev, 1972).

Dziuba, Ivan, *U vsiakoho svoia dolia (Epizod is stosunkiv Shevchenka zi slovianofilamy)* (Kiev, 1989).

Filolohichni nauky na Ukraini, 1963-76 (5 vols.).

Giura, Vincenzo, *Russia, Stati Uniti d'America e Regno di Napoli* (Naples, 1967).

Gruchala, Janusz, *Rzad austriacki i polskie stronnictwa polityczne w Galicji wobec kwestii ukraińskiej (1890-1914)* (Katowice, 1988).

Karczmaryk, Janusz, *Bohdan Chmielnicki* (Wroclaw, 1988).

Khanko, V.M., comp. *Opanas Slaktion: Bibliohrafichnyi pokazhchyk* (Kiev, 1988).

Lynnychenko, Ivan. *Suspilni verstvy Halytskoi Rusy XIV-XV v.* (Lviv, 1899).

Materiialy do etnolohii i antropolohii, vols 21-22, pt. 1 (Lviv, 1929).

Materiialy do ukrainskoi etnologii, vols 17-20 (Lviv, 1918-19).

Pavlyshyn, Marko, ed. *One Thousand Years of Christianity in Ukraine* (Melbourne, 1988).

Pavlyshyn, Marko, ed. *Ukrainian Settlement in Australia* (Melbourne, 1986).

Pravda, vol. 11, nos. 1,2 (Lviv, 1878).

Shcherbak, Iurii, *Chornobyl*, vol. 1 (Kiev, 1989).

Shovkoplias, I.H., et al., comp. *Radianska literatura z arkheolohii Ukrainy 1967-1975 rr.* (Kiev, 1978).

Shovkoplias, I.H., et al., comp. *Sovetskaia literatura po istorii drevnego Kieva, 1918-1983* (Kiev, 1984).

Skokan, K. Ie., comp., *M.T. Rylskyi: Bibliohrafichnyi pokazhchyk 1907-1965* (Kiev, 1970).

Slovianska filolohiia na Ukraini (annual issues, 1968-85).

Publications of the Ukrainian Pioneers' Association of Alberta

Dictionary of Ukrainian Biography of Pioneers of Alberta

This 306 page book by Dr. V. J. Kaye contains biographies of Ukrainian settlers who settled in Alberta between 1891 and 1900.

\$12.00 (cloth)

Ukrainians in Alberta, Vol. 2

This 200 page volume provides a wealth of information about Ukrainian pioneer families, and Ukrainian organizations and their activities.

\$9.00 (cloth)

Order from:

The Ukrainian Pioneers' Association of Alberta
c/o W. Kostash
8726-117 Street
Edmonton, Alberta Canada T6G 1R5

Ukrainian Language Education Centre

No. 1

NEWS

Fall 1989

Introduction

This issue of the Canadian Institute of Ukrainian Studies newsletter introduces as a section — Ukrainian Language Education Centre News.

The Ukrainian Language Education Centre (ULEC) was established by the Canadian Institute of Ukrainian Studies at the University of Alberta in 1987. ULEC expands the work previously started by the Ukrainian Language Resource Centre at the CIUS. This major initiative was made possible by a \$200,000 donation from the Edmonton Ukrainian Professional and Business Club to an endowment fund sponsored by the Government of Alberta. Individuals or institutions wishing to obtain the newsletter are requested to write or phone the Centre as follows:

*Ukrainian Language Education Centre
335 Athabasca Hall, University of Alberta
Edmonton, Alberta
CANADA T6G 2E8
Telephone: (403) 492-2974*

NOVA PILOT FOR GRADES 1-3 COMPLETE

Pilot editions of comprehensive materials for a Ukrainian language arts program for Grades 1-3 have been printed by the Ukrainian Language Education Centre in 1987-89. The materials are part of a new Ukrainian language development series called NOVA, which was developed by Olenka Bilash for Alberta Education. Further development has taken place under the direction of John Sokolowski and Kathy Sosnowski. The published version of NOVA 1, that is materials for Grade one, is planned to be available in the spring of 1990.

The series incorporates the most effective techniques in second language acquisition which have been developed in recent years. Its aim is not only to quickly empower students in the Ukrainian language but also to help students learn in Ukrainian about subjects of interest to children.

The language resource consists of several integrated components which provide a comprehensive resource for the teaching of Ukrainian language arts. The components are as follows:

Dialogues: For Grade one there are eighteen units of dialogues which consist of 1-2 pages of large print text with approximately 7-10 illustrations accompanying the text. This component is the key to the students' acquisition of Ukrainian vocabulary and working knowledge of the Ukrainian language. Through the use of various techniques the students progress from listening, to viewing, to singing, to dramatizing, to speaking, reading and writing each dialogue. The dialogue develops a common oral language base and the dialogue vocabulary becomes the basis of the reading and writing components of the program.

Action songs: Each unit has accompanying it 4-5 simple children's songs which have been selected to teach the children important vocabulary and phrases and to enrich their cultural knowledge and experience. The resource consists of an Action Songs book containing the text of these songs as well as audio tapes of the songs themselves.

Echo acting component: This resource consists of a simple text and accompanying illustrations depicting some process or sequence. It is a technique whereby students learn both the vocabulary and the skills of sequencing and processing.

Teachers Unit Preparation Book: This resource is a teacher's handbook which presents the various components to be used in each unit as well as carefully selected techniques for language acquisition. Thus it includes an outline for daily routines to be used in the classroom for language acquisition. It includes rhythm poems for each unit made up of vocabulary related to the themes of each unit; riddles as a means of involving children in the increased use of oral language, developing concepts and reinforcing key vocabulary; story modelling and numerous other techniques.

Oral Literature: There are 18 booklets containing 54 short literature selections—all extensively illustrated. These books are read orally to the children on a daily basis to expose the students to rich language experiences and settings which are of high interest to children and which otherwise would not be duplicated in the classroom.

Oral Language Development Worksheets: These consist of three student activity books and are used to help the children constantly review vocabulary from all NOVA components, dis-

cover generic terms or familiar vocabulary, develop a greater affinity for literature and to talk and share with other students. They also include small versions of the dialogues and echoes which can be made up into little booklets which the children can take home and share with their parents.

Gameboards: There are twelve gameboards consisting of a board with illustrations corresponding to a particular theme such as animals or food along with accompanying word cards and answer key. They are used to review and expand vocabulary.

Rebus readings: Each unit is introduced by 2-3 simple children's verses relating to the major theme of the unit. Students learn the verse slowly by daily recitation. Each verse is illustrated in rebus-style and produced as a wall chart.

Teachers Guide: Each year of Nova has an accompanying teacher's guide which outlines in detail the Nova method and techniques of Ukrainian language acquisition. The materials are presently in their pilot form. Nova 1, 2 and 3 have all been piloted with great success and Nova 1 is currently being revised for publication in the spring of 1990.

Veselka exchange

The Ukrainian Language Education Centre has received two major parcels of books from Veselka Publishers in Kiev. It has in return sent to Veselka packages of Ukrainian teaching materials from Canada as well as materials developed in other languages. Examples of recent innovations in children's publishing have been sent as well.

Ukrainian Language Expectations for the Ukrainian Bilingual Program

On Wednesday, June 14, 1989 parents and teachers attended a workshop given by John Sokolowski, program manager of bilingual education at Alberta Education and Denise Bourassa-Tremblay of the Edmonton Public School Board on Ukrainian language learning expectations for the Ukrainian bilingual program. In 1989 John Sokolowski and Denise Bourassa-Tremblay developed a scheme of language skills that students in the Ukrainian bilingual program will have acquired in each year of the program. A lively discussion ensued as parents and teachers commented on the usefulness of the scheme in providing very comprehensive and concrete objectives for the Ukrainian bilingual program. The evening was co-sponsored by ULEC and the Edmonton Catholic Schools. Copies of the expectations may be obtained from: John Sokolowski, Program Manager, Bilingual Education Language Services Branch, Alberta Education, 2nd floor Devonian Building 11160, Jasper Avenue, Edmonton, Alberta, T5K 0L2

Pen Pals

ULEC has received requests for Ukrainian and English language pen pals from students from Ukraine. Teachers interested in having their classes correspond with high school students in Ukraine may obtain addresses by writing to ULEC.

Teacher Inservices for Grades 4-6

Three inservices for teachers field-testing Ukrainian language arts materials for Grades 4-6 were conducted at the ULEC, CIUS by developers Olenka Bilash and Kathy Sosnowski. Eight teachers obtained teaching materials and instruction on second language acquisition methods during the workshops on October 29, 1988, and January 28 and May 13, 1989.

Audio-Visual collection

ULEC has for lending, primarily to educational institutions, approximately 50 films and VHS cassettes in the Ukrainian and English languages. For a catalogue of the holdings (available free to educational institutions and for \$2.00 to private individuals) and information about borrowing audio-visual materials, please phone or write to ULEC. An updated audio-visual catalogue is being prepared.

ULEC Evaluation

Over 100 copies of the evaluation of the Ukrainian Language Education Centre were distributed to educators in September 1989. The evaluation of the present operation of the centre and recommendations for its future was completed by the Program Delivery Division of the Edmonton Regional Office of Alberta Education. The responses from 55 teachers, 18 administrators and 3 consultants indicated that the most valuable services that the Centre could offer were: cataloguing information and acquisitions lists; acting as a clearinghouse for resource materials developed by teachers, students and other provinces; and, preparing traveling collections of resources on specific topics.

The priorities recommended by the evaluating team all related to the production of learning resources for Ukrainian language arts and other subjects taught in Ukrainian. The findings of the report have been an important source of guidance in planning the Centre's work. Copies of "Evaluation of the Ukrainian Language Education Centre, Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta" are still available upon request to ULEC.

Alberta Parents for Ukrainian Education Criticize Alberta's New Language Policy

Along with the Alberta Parents for Ukrainian Education and the Ukrainian Resource and Development Centre at Grant MacEwan Community College, the Ukrainian Language Education Centre at CIUS co-sponsored a conference for parents, teachers and administrators in bilingual education in Alberta to discuss the newly issued government policy for language education in Alberta. The conference, "Language Education Policy and the Ukrainian Perspective" was held in Edmonton on May 26-27, 1989. On Saturday morning a capacity crowd spoke with the Minister of Education, Jim Dinning, on the new language education policy, voicing concerns that the policy does not provide the minimum support required for effective bilingual programs other than English and French. Recommendations were made for the policy's improve-

ment, particularly in the areas that dealt with languages other than English or French. Workshops, in the afternoon, discussed various aspects of the delivery of Ukrainian language education such as:

a) Delivery of French language instruction in the Ukrainian bilingual programs: Workshop leaders - Olenka Bilash, Educational consultant and Dr. Elaine Harasymiw Second languages program manager, Alberta Education

b) Transportation and recruitment challenges of bilingual programs: Workshop leaders- Anne Biscoe, Past coordinator of Alberta Parents for Ukrainian Education; Eliana Handford, Coordinator Languages- Multiculturalism, English as a Second Language, Government of Manitoba; Peter Neuschaefer, President, Edmonton Catholic Schools Parent Bilingual Society; Paul Sharek, Vice-President, Edmonton Catholic Schools Ukrainian Parent Bilingual Society

c) Production of learning resources for Ukrainian language instruction and teacher development: Workshop leaders- John Sokolowski, Bilingual Education Program Manager, Alberta Education; Paul Renyi Publisher; Cecilia Kachkowski, Past President, Saskatchewan Teachers of Ukrainian; Melody Kostiuk, Ukrainian bilingual teacher Strathcona County

d) Community delivered Ukrainian language programs and post-secondary language programs: Workshop leaders - Leona Faryna-Bridges - President of St. John's Ukrainian Nursery School; Dr. A. Hornjatkevyc, Professor, Department of Slavic and East European Studies; Katia Starchuk, adult extension curriculum developer

e) Starting up a bilingual program: Workshop leaders- Norman Blais, Second languages consultant, Alberta Education; Angus McBeath, Director, Program Development, Edmonton Public Schools; Charles Pei, Director, Edmonton Centre of Chinese Heritage and Language Studies; Ray Procter, President, Alberta Parents for Ukrainian Education.

During the conference both Alberta Education and ACCESS Network were presented with awards from Alberta Parents for Ukrainian Education for their contribution to Ukrainian language learning resource development.

Fund Development

ULEC operates on funds generated by an endowment of the Ukrainian Canadian Professional and Business Club of Edmonton and base funding from CIUS. Due to capitalization of endowment funds at the University of Alberta approximately one half of the ULEC endowment income is now reinvested into the capital of the Centre. The annual endowment income of \$29,000 is not sufficient for ULEC to fulfill its commitment to publish the vast number of excellent Ukrainian language learning resources being developed by the Department of Education in the province of Alberta. In order to assure the publication of the Ukrainian language arts materials for the Ukrainian language schools, the staff of ULEC is presently examining the availability of grants and donations to ensure the continuous and quality publication of these resources. Any donors interested in financially sponsoring part of the publication of these learning resources are encouraged to contact the ULEC office.

Four Unique Ukrainian-Language Resources Now Available

Folktales and Native legends, classical music and Ukrainian literature — these are the subjects of four unique Ukrainian-language resources available from ACCESS NETWORK.

Primary students will gain insight into Ukrainian literacy forms, values, customs and traditions in *Ukrainian Folktales*. Eleven folktales are brought to life through story-theatre dramatizations in three 30-minute video programs.

Ukrainian Shadow Puppets weaves together storytelling, silhouette puppets, original music and artwork commissioned from Native artists. The result is a fascinating video series of seven programs which showcases Cree and Blackfoot Indian myths and legends for upper elementary students.

Classical music is explored and explained in *Listening Appreciation Kits: Ukrainian Music*. Each kit, one for Grades 1-3 and the other for Grades 4-6, consists of audio programs, duplicating masters, portraits of composers and wall charts.

Journey through authentic historical, classical and contemporary Ukrainian literature with *Listening Tapes for Ukrainian Literature*. There are 15 audiotapes for both junior and senior high students, each containing selected prose, poetry and drama celebrating the Ukrainian heritage.

These ACCESS NETWORK video and audio series have been designed for Ukrainian bilingual and immersion students, but instructors in second-language adult education classes and at private heritage schools will also find these programs to be an essential resource.

Print material accompanies each series with suggestions for more effective teaching techniques.

For further information about these Ukrainian language programs contact:

Program Sales:
Phone (403) 256-1100
ACCESS NETWORK
295 Midpark Way, S.E.
Calgary, Alberta, Canada
T2X 2A8
Fax: 256-6837
Telex: 03-824867

ACCESS NETWORK is Alberta's educational television and radio service, providing lifelong learning opportunities via television, radio, video and other media. We develop, produce, broadcast and distribute educational programs and materials.

Sources of Ukrainian Language Resources

ULEC has a collection of over 3500 Ukrainian language titles which may be borrowed. We have a good Ukrainian adult fiction and a good Ukrainian children's literature sections as well as video cassettes and films.

The following is a partial list of sources where learning resources may be obtained:

Ukrainian Bookstore
10215-97 Street
Edmonton, Alberta T5J 2N9

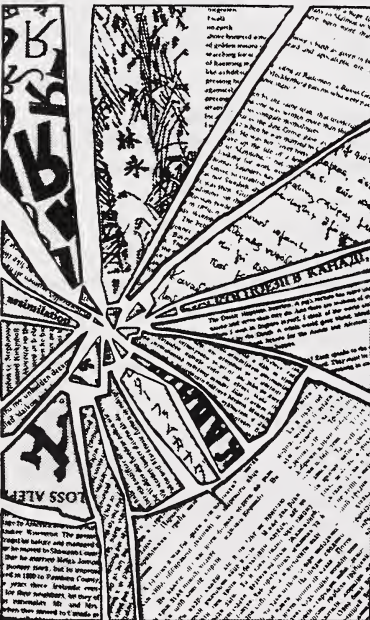
Catalogue of Assessment and Curriculum support Materials
Edmonton Public Schools
Warehouse and Distribution
10515-100 Street
Edmonton, Alberta T5H 2R4

Learning Resources Distribution Centre
12360- 142 Street
Edmonton, Alberta T5L 4X9

Manitoba Textbook Bureau
277 Hutchings Street, Winnipeg, Manitoba R2X 2R4

Saskatchewan Teachers of Ukrainian
St. Maria Goretti Elementary School.
301 Avenue Q North
Saskatoon, Saskatchewan S7L 2X7

Yevshan Corporation
Box 325
Beaconsfield, Quebec H9W 5T8

IDENTIFICATIONS:

Ethnicity and the Writer in Canada

Edited by Jars Balan

Examines the relationship between ethnicity and the literature of selected writers in Canada. The contributors are D. Arnason, J. Balan, G. Bisztray, M. Campbell, P.G. di Cicco, M. Haas, M. Kostash, H. Kreisel, S. Levitan, G. Ryga, Y. Slavutych, D. Struk, A. Suknaski, R. Wiebe and J. Young. The volume is a pioneer study of Canadian ethnic literature: "What we learn may not only change our understanding of Canadian literature, but may also change fundamentally how we see ourselves."

Order from:
Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall, University of Alberta
Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

158 pages, \$7.95 paper

Tkanyna:

An Exhibit of Ukrainian Weaving

The book contains 32 colour photographs of the exhibits with captions in English and Ukrainian. A bilingual introduction provides a detailed account of the roots of Ukrainian weaving, explaining the techniques and its development in Western Ukraine and subsequent transfer to Canada. The text is illustrated with 24 colour and black and white photographs, maps and diagrams. This attractive booklet has been beautifully produced and will be a welcome addition to the collection of anyone interested in Ukrainian handicrafts and decorative techniques. It is available in a paperbound edition for \$9.95 from:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall, University of Alberta
Edmonton, Alberta, Canada
T6G 2E8

Yarmarok: Ukrainian Writing in Canada Since the Second World War

*Edited by Jars Balan and
Yuri Klynovy*

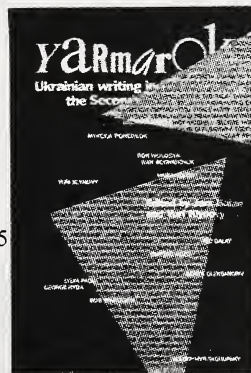
Yarmarok consists of translations of works by Canadian-born and Old World writers of Ukrainian descent that show how they have responded to the New World environment. The result is a new and refreshing addition to the field of Canadian literature.

352 pp.

cloth \$24.95

Order from:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta Canada T6G 2E8

CIUS Publications Programme

The Canadian Institute of Ukrainian Studies (CIUS) at the University of Alberta is a leading publisher of books on Ukrainian and Ukrainian Canadian studies in the West. To date, it has more than 55 titles in print, in addition to 25 research reports and a biannual scholarly **Journal of Ukrainian Studies**. For a catalogue of publications, please write to:

Khrystyna Kohut, Executive Secretary
Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall, University of Alberta
Edmonton, Alberta T6G 2E8
Tel. (403) 432-2972 Fax (403) 432-4967

Essays in Modern Ukrainian History

Ivan L. Rudnytsky

Edited by Peter L. Rudnytsky

This volume brings together the English-language essays of the late Ivan L. Rudnytsky, a leading historian of modern Ukraine noted for his original interpretations. Taken together, the essays present a coherent view of Ukrainian history since the seventeenth century.

xxv, 497 pp.

Order from:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta Canada T6G 2E8

cloth \$39.95

SALE

of selected CIUS Press publications
PRICES REDUCED BY ONE-THIRD

	SALE PRICES	
	CLOTH	PAPER
UKRAINE: HISTORY AND POLITICS		
David R. Marples, <i>Chernobyl and Nuclear Power in the USSR</i>	\$26.65	\$9.95
Peter J. Potichnyj, ed., <i>Poland and Ukraine: Past and Present</i>	\$9.95	\$6.65
Ivan L. Rudnytsky, ed., <i>Rethinking Ukrainian History</i>	\$9.95	\$6.65
Danylo Shumuk, <i>Life Sentence: Memoirs of a Ukrainian Political Prisoner</i>	\$13.30	\$9.95
Buy all four titles for \$55.00 (cloth) or \$30.00 (paper)		
UKRAINE: LITERATURE		
Mykola Zerov, <i>Lektsii z istorii ukrainskoi literatury 1798-1870</i>	\$6.65	\$2.65
Orest Zilynsky, ed., <i>Antolohiia ukrainskoi liryky do 1919 r.</i>	\$9.30	\$4.65
Buy both titles for \$14.00 (cloth) or \$5.00 (paper)		
UKRAINIANS IN CANADA		
Jars Balan, ed., <i>Identifications: Ethnicity and the Writer in Canada</i>		\$5.30
William A. Czumer, <i>Recollections about the Life of the First Ukrainian Settlers in Canada</i>		\$3.95
Manoly R. Lupul, ed., <i>Osvita: Ukrainian Bilingual Education</i>		\$6.65
W. Roman Petryshyn, ed., <i>Changing Realities: Social Trends among Ukrainian Canadians</i>		\$5.30
Frances Swyripa, <i>Ukrainian Canadians: A Survey of their Portrayal in English-Language Works</i>		\$2.65
Frances Swyripa and John Herd Thompson, ed., <i>Loyalties in Conflict: Ukrainians in Canada during the Great War</i>		\$5.30
Ol'ha Woycenko, <i>Litopys ukrainskoho zhyttia v Kanadi</i> , vol. 6	\$9.95	
Ol'ha Woycenko, <i>Litopys ukrainskoho zhyttia v Kanadi</i> , vol. 7	\$16.65	
Buy all eight titles for \$50.00 and receive a free copy of the ° Historical Driving Tour: Ukrainian Churches in East Central Alberta		

SALE ENDS MARCH 15, 1990

Send orders to: CIUS 352 Athabasca Hall, University of Alberta,
 Edmonton, AB Canada T6G 2E8

OFFER GOOD IN CANADA ONLY

БЮЛЕТЕНЬ

Канадського інституту українських студій

осінь-зима 1989 р.

ЗАСНОВАНО ОСЕРЕДОК ДОСЛІДЖЕНЬ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ІМ. ПЕТРА ЯЦИКА

Одинадцятого серпня 1989 р. в Альбертському університеті засновано Осередок досліджень історії України ім. Петра Ячика. Осередок засновано даром одного мільйона дол. від Петра Ячика, до якого провінційний уряд Альберти, через Міністерство вищої освіти, додав удвічі стільки, тобто два мільйони дол. Цей осередок має вивчати історію України та видавати праці на ту тему. Осередок знаходиться при Канадському інституті українських студій (КІУС).

П'ятдесят осіб прибули на відкриття, що відбулося в світлиці «Герітедж» в Атабаска-голі. У вступному слові д-р Богдан Кравченко, директор КІУС-у підкреслив, що допомога університету та провінції дозволили КІУС-ові розвинути в дослідний інститут з міжнародним ім'ям. Представляючи новоназначеного президента Альбертського університету, д-ра Пола Давенпорта, д-р Кравченко подякував університетові за створення знаменитих обставин для розвитку українознавчих досліджень.

Д-р Давенпорт сказав, що він гордий, що його перший вчинок, будучи президентом університету — відкрити осередок ім. Ячика. Він подякував присутнім

П. Ячикові і його дочці Наді за довір'я до Альбертського університету. Він відмітив важливу роль КІУС-у в університетській спільноті й привітав д-ра Франка Сисина, директора нового осередку.

Д-р Сисин накреслив плани нового осередку. Він заявив, що переклад «Історії України-Руси» Михайла Грушевського англійською мовою, який осередок хоче видавати з 1992 р., буде академічним виданням з науковими вступами і сучасною бібліографією. Над перекладом працюватимуть спеціалісти з різних держав, у тому числі передбачається й допомога вчених, що працюють над новим виданням історії Грушевського в Україні. Осередок також видасть багатотомну історію України (від 1648 р. донині) і в найближчих роках опрацює том за рр. 1648-1800.

Осередок також розпічне низку монографій, організуватиме симпозіуми й конференції, присуджуватиме стипендії й дотації та опрацьовуватиме сучасну бібліографію з історії України. Осередок також старатиметься допомагати поодиноким ученим, співпрацюватиме з іншими установами і сприятиме зв'язкам між істориками України, де вони

не проживали. Накінець д-р Сисин подякував П. Ячикові за його щедрість, д-ру Кравченкові й КІУС-ові за організаційну працю зв'язану з влаштуванням осередку, а президенту Давенпортові й університетській спільноті за щирі гостинність.

Гал Спелісі, виконавчий директор бюро розвитку підкреслив, якими важливими стали приватні обдаровання для досліджень в університеті. Він вручив П. Ячикові гравюру Атабаска-голу, де знаходитиметься осередок.

Представляючи П. Ячика присутнім, д-р Кравченко відмітив, що величина дару віддзеркалює підприємчий хист жертводавця. Хоч його праця дуже вимоглива, П. Ячик

продовження на стор. 2

У ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

Осередок ім. П. Ячика	1
Фонд Родина Стасюків	5
Фонди	6
Видавництво КІУС-у	10
Новини КІУС-у	15
Праця співробітників КІУС-у	29
Бюлетень Методичного кабінету української мови	34

ЗАСІДАННЯ ДОРАДНОЇ РАДИ ОСЕРЕДКУ ІМ. ПЕТРА ЯЦИКА

Перше засідання дорадної ради Осередку дослідження історії України ім. Петра Ячика відбулося 11 серпня 1989 р. Д-р Богдан Кравченко, директор КІУС-у й тимчасовий директор осередку ім. П. Ячика, повідомив, що працю над перекладом перших двох томів «Історії України-Руси» М. Грушевського вже розпочато. Підписано договір з Мартою Скорупською на переклад першого тому, а з д-ром Ієном Прессом (Коледж ім. королеви Марії, Лондонський університет) на переклад другого тому. Осередок також присудив дві дослідні дотації: Першу, на 750 дол., присуджено Адріану Мандзієві, докторантові археології в Мічиганському штатному університеті, на участь у археологічних розкопках і дослідження в Україні літом 1989 р. Д-р Кравченко звернув увагу, що археологія — одна з найменше розвинутих ділянок українознавства. Другу дотацію в сумі 600 дол. присуджено Мирославу Сичеві (Інститут історичних наук у Варшаві) на закінчення його монографії про історію кооперативного руху на Західній Україні у міжвоєнному періоді.

Д-р Франк Сисин, новоназначений дослідник осередку й його перший директор, пред'явив начерк плану праці осередку на наступні два роки. Передбачається праця над перекладом історії Грушевського, дальшими темами досліджень, співпраця з установами Західної, Східної

"БЮЛЕТЕНЬ"

ПЕРІОДИЧНЕ ВИДАННЯ
КАНАДСЬКОГО ІНСТИТУТУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ
352 ATHABASCA HALL
UNIVERSITY OF ALBERTA
EDMONTON, ALBERTA
T6G 2E8

ТЕЛЕФОН (403) 492.29.72
ФАКСМАШИНА (403) 492.49.67
ПЕРЕДРУК ДОЗВОЛЕНИЙ ЗА ПОДАННЯМ ДЖЕРЕЛА
ISBN

Наступні є клітинами або проектами Канадського інституту українських студій.

Осередок досліджень історії України ім. Петра Ячика
Методичний кабінет української мови
Видавництво Канадського інституту українських студій
Журнал українознавчих студій
Енциклопедія України

У справах енциклопедії просимо звертатися на адресу:
Encyclopedia of Ukraine
Department of Slavic Languages and Literatures
University of Toronto
21 Sussex Avenue
Toronto, Ontario
Canada M5S 1A1

ТЕЛЕФОН (416) 978.60.76
ФАКСМАШИНА (416) 978.26.72

Європи й України, серія монографій, розвиток бібліотечних фондів, видання первинних джерел і допомога студентам.

До дорадної ради, що має зустрічатися принаймні раз на рік, належать д-р Іван Химка (Відділ історичних наук) - голова, д-р Петро Ролланд (Відділ слов'янських і східноєвропейських досліджень), представник Освітньої фундації ім. Петра Ячика, д-р Богдан Кравченко (директор КІУС-у) і д-р Роберт Буш (заступник віцепрезидента, з чину).

Засновано осередок ім. Ячика продовження зі стор. 1

завжди брав живу участь у громадському й культурному житті української спільноти і розвиток української науки йому дуже лежить на серці.

У своєму слові П. Ячик з'ясував, що спонукало його до таких великих жертв. Йому приємно мати фонди з успішного підприємства, але йому також приємно їх добре використати. Він подякував Альбертському університетові й КІУС-ові за добру нагоду. Він приглядався до розвитку КІУС-у, спершу під директорством д-ра Манолія

Лупула, а тоді під д-ром Кравченком і прийшов до висновку, що осередок стане джерелом поважних і тривалих праць з історії України. Він підкреслив роль своєї родини в своїй філантропії. Давніше, коли він хотів скласти 100 000 дол. на Гарвардський осередок, він спитав своїх дочок, чи такий дар їх не кривдить. Надя відповіла, що він їм уже дав освіту й добрий початок, і тепер вони самі можуть собі дати раду. І цим разом вони схвалили його почин. Накінець П. Яцик висловив своє задоволення, що д-р Сисин, якого він знає ще як аспіранта в Гарварді, погодився стати директором осередку. Присутні привітали П. Ячика вставанням з місця і тривалими оплесками.

На обіді в професорському клубі д-р Роберт Буш, заступник віцепрезидента відповідального за дослідження, привітав дост. Джона Гога, міністра вищої освіти, президента університету д-ра Пола Давенпорта, д-ра Пітера Мікісона, віцепрезидента відповідального за академічні справи й представників української спільноти. Він попросив Петра Саварина, колишнього канцлера університету відмовити молитву, а тоді представив особливих гостей: Лідію Шулякевич, президента Комітету українців Канади-Провінційної ради Альберти, Нестора Макуха, президента едмонтонського Клубу українських професіоналістів і підприємців, суддю Ярослава Росляка, Марію Лобай, члена ради гувернерів університету та д-ра Д. Гола, голову Відділу історичних наук.

У своєму слові дост. Дж. Гого пригадав як він працював з П. Саварином та іншими, щоб створити і зберегти програму дорівнюючих дотацій Міністер-

Зліва направо: Джон Гого, міністер вищої освіти; Петро Ячик і його донька Надя Ячик; д-р Пол Давенпорт, президент Альбертського університету.

ства вищої освіти. Він подивляється українську спільноту, як вона плакає свою культуру й науку чи через програму двомовного навчання, чи через КІУС. Він подякував П. Ячикові за його дар, що уможливив університетові заснувати ще одну важливу українознавчу установу.

Надя Ячик, керуючий директор фірми Промбанк Інвестментс і випускниця Гарвардського факультету торгівлі, говорила про осяги її батька. Відколи йому було 14 років він опікувався своїми братами, сестрами й матір'ю в Україні. Він імігрував до Канади і розпочав підприємство, в якому працювали сотні осіб. Він покерував свою родину, дав їй безліч можливостей і щедро обдарував проекти, які піднесуть історію й культуру України на світовий рівень. Н. Ячик подякувала Міністерству вищої освіти Альберти за дорівнюючі дотації; це прекрасний зразок співпраці між торговельним сектором і урядом.

Останнім промовцем був д-р Даглас Орам, заступник декана гуманістики. Будучи істориком, він дуже тішиться, що новий осередок є в його дисципліні. Про відкриття осередку ім. Ячика докладно подали до відома засоби масового спілкування Едмонтону.

Тринадцятого серпня 1989 р. П. Ячика представлено понад 5000 особам, що прибули на Український день на Селі спадщини української культури. Лідія Шулякевич, президент Комітету українців Канади-Провінційної ради Альберти, подарувала П. Ячикові картину Петра Шостака як вислів вдячності української громади. На святі головним промовцем був дост. Дон Мазанковський, заступник прем'єр-міністра, голова королівської ради міністрів на Канаду та міністер сільського господарства. Серед особливих гостей були дост. Даг Мейн, міністер культури Альберти й Тері Кавано, мер Едмонтону.

ПЕТРО ЯЦИК

Петро Яцик народився в Синьовидному на Стрийщині, до Канади приїхав у 1949 р. і замешкав у Торонті. В 1954 р. він став співником будівельної фірми «Ак'юрат Білдерз Лімітед». Через п'ять років, у 1959 р., він розпочав власне підприємство «Промбанк Інвестмент Лімітед». За останні тридцять років П. Яцик був головним уділовцем і президентом цієї групи фірм.

Крім своїх підприємств, П. Яцик завжди був активним членом української громади. Він був головою Кредитової спілки ім. св. Йосафата від 1958 до 1967 рр. і дев'ять років був директором

Координаційного комітету кредитових спілок. Шість років він був членом надзвірного комітету УНІГУ, а сім років головою канадського збіркового комітету. Тридцять років він працював у збіркового комітеті «Енциклопедії українознавства», яку редагував пок. проф. Володимир Кубійович.

У минулому П. Яцик подарував 260 000 дол. на Український науковий інститут Гарвардського університету, 48 000 на катедру українознавства Торонтського університету, а на проєкт «Енциклопедії українознавства» дав 111 500 дол.

ФРАНК СИСИН

КІУС повідомляє, що з 1 серпня 1989 р. д-р Франк Сисин став першим дослідником Осередку досліджень історії України ім. Петра Яцика і його директором. Д-р Сисин народився в Пассайку (Нью-Джерсі) 1946 р., здобув звання бакаляра й диплом радянських досліджень у Принстонському університеті, магістра історичних наук у Вищій школі слов'янських і східноєвропейських досліджень Лондонського університету та доктора в Гарвардському університеті. Від 1977 до 1983 рр. він був доцентом, а в 1983-5 рр. надзвичайним професором історичних наук Гарвардського університету. Від 1985 до 1988 р. він був заступником директора Українського наукового інституту Гарвардського університету. Під цю пору він є членом кореспондентом Інституту вищих російських досліджень ім. Кен-

нана у Вашингтоні; він бере відпустку на рік від КІУС-у, щоб бути стипендіатом Гумбольдтської фундації в Німеччині. Д-р Сисин є автором книжки «Between Poland and the Ukraine: The Dilemmas of Adam Kysil, 1600-1653» (Кембрідж: Вид-во Гарвардського ун-ту, 1985), був редактором трьох книжок і написав низку статей до наукових журналів. Він видатний знавець історії України XVII ст.

ВІЧНИЙ ФОНД ІМ. ХАРУКА Й ОНИЩУК

Вічний фонд ім. Іванка Харука й Марусі Онищук оплатив купно книжок для бібліотек в Україні, Східній Європі й Латинській Америці.

ОБМІН УКРАЇНОЗНАВЧИХ МІКРОФІЛЬМІВ

Бібліотека Альбертського університету славиться сильною збіркою українки. Під цю пору бібліотека нараховує біля 700 українських часописів і газет на мікрофільмі, багато з них не можна найти деінде в Північній Америці.

У 1989 р. підписано договір про обмін мікрофільмів між бібліотекою Альбертського університету і Центральною науковою бібліотекою Академії наук України в Києві. Донині з Києва до Альберти прибув мікрофільм десяти річників журналу «Радянська жінка», з якого тут існують тільки поодинокі числа. Замовлено мікрофільми десятків інших назв.

Директор Відділу іноземних матеріалів Державної бібліотеки ім. Леніна в Москві в основному погодився на обмін мікрофільмів. У багатьох ділянках Бібліотека ім. Леніна має кращі збірки українських часописів, ніж Центральна наукова бібліотека в Києві.

Центральна наукова бібліотека в Києві запросила КІУС вислати спеціалістів до Києва в жовтні 1989 р. на конференцію про ролі бібліотек у суспільстві. Славистичний бібліотекар Алан Рутковський взяв участь у конференції як представник Альбертського університету.

Альбертський університет також заключив договір з бібліотеками Гарвардського й Іллінойського університетів.

ВІЧНИЙ ФОНД РОДИНИ СТАСЮКІВ

Канадський інститут українських студій з приємністю повідомляє, що засновано вічний фонд ім. Василя, Євдокії, Анни й Якова Стасюків. Цю фундацію засновано на підставі завіщення Євдокії Стасюк, що померла 1987 р. Виконавцем завіщення пок. Євдокії Стасюк був Євген Борис, керівник акції збору фондів для КІУС-у. Фонд із завіщення в сумі 350 000 дол. одержав подвійну суму від уряду Альберти й таким чином капітал становить 1 050 000 дол. Дохід з цього фонду використовуватиметься для видання українознавчих наукових праць. Після закінчення видавання «Енциклопедії України», що звільнить капітал, дохід з вічного фонду правдоподібно буде використаний на новий дослідний осередок при КІУС-і.

Фундація вшановує родину Стасюків із Товмачика, Коломийського району, Івано-Франківської області в Україні. До родини Стасюків належали:

- Д-р Василь Стасюк (1887-1960) здобув докторат у Віденському університеті і працював професором Українського тайного університету у Львові (коли Західня Україна була під польською владою і українці майже не мали доступу до вищої освіти). Д-р Стасюк також навчав у гімназіях у Коломиї, Ланцуті й Бережанах. Після Другої світової війни він перенісся з родиною до Стрия, де й помер.

- Євдокія Стасюк (1895-1987) закінчила вчительський семінар Українського педагогічного товариства у Коломиї і вчителювала на Коломийщині до 1944 р., коли емігрувала до Німеччини. Приїхавши до Канади 1949 р., вона жила з братом Яковом і сестрою

Д-р Василь Стасюк

Євдокія Стасюк

Анна Стасюк

Анною.

- Анна Стасюк (1902-1989) також закінчила вчительський семінар Українського педагогічного товариства в Коломиї і вчителювала в Польщі до війни, а при радянській владі в рідному селі.

Яків Стасюк

Вона також емігрувала до Німеччини 1944 р. і до Канади в 1948 р., де працювала в текстильній промисловості.

- Яків Стасюк (1905-1978) був

Продовження на стор. 6

ВІЧНИЙ ПАМ'ЯТНИК

Дванадцятого квітня 1989 р. упокоїлася Анна Стасюк, що народилася 1902 р. в селі Товмачику в Західній Україні. Тлінні останки зложено в родинній гробниці на кладовищі Парк-лон у Торонті. Хай канадська земля буде їй легкою.

Півтора року тому померла її старша сестра Євдокія, яка започаткувала Родинну фундацію ім. Василя, Євдокії, Анни і Якова Стасюків.

Обидві сестри, Євдокія і Анна, закінчивши вчительський семінар Українського педагогічного товариства в Коломиї, довгі роки вчителювали в рідних школах.

Вони глибоко розуміли істину, що формування душі дитини починається вже в дитячій садочку й у школі, при допомозі родинного дому й учителів, кристалізується любов до рідної мови, культури й народу.

Левину частину своїх життєвих матеріальних надбань вони

подарували Канадському інституті українських студій (КІУС) у Едмонтоні, тій розташованій на заході Канади, серед нашого масового населення, природній базі українського відродження.

Треба відмітити неповторний факт, що КІУС виготовляє підручники для 4000 учнів англо-українських двомовних шкіл (50:50) і якими також користуються школи українознавства у США, Європі, Австралії, Південній Америці, українцях нашого поселення. В Альбертському університеті вивчають українознавство 300 студентів, з яких охочі зможуть розвивати українську науку як кар'єру свого життя.

За своє коротке (11-річне) існування, КІУС видав понад 80 книжок, а його найважливішим проєктом є п'ятитомна англomовна «Енциклопедія України» (АЕУ2) за редакцією професора Володимира Кубійовича. Цей твір

уможливить 800 мільйонам англomовних читачів пізнати, у зрозумілій їм мові, дійсну, незфальшовану історію України і так здобути приятелів для української держави.

Родинна фундація Стасюків, яку розпочала Євдокія даром 350 000 дол., одержала від провінційного уряду Альберти подвійну суму, тобто 700 000 дол. і, таким чином, зараз має капітал 1 050 000 дол. Після остаточної ліквідації маєтку по Євдокії, разом зі спадщиною Анни, ця фундація приноситиме щорічно приблизно 180 000 дол. на розвиток української науки. В наступних роках доходи з фонду призначені на видання наукових праць.

Основний капітал фундації буде постійним і непорушним, а КІУС щорічно звітуватиме, як використано минулорічні прибутки з відсотків з капіталу, а на книжках, що будуть видані коштом цієї фундації, буде зазначено, що дана праця появилася при допомозі Родинного фонду Стасюків з

Фонд ім. Стасюків

продовження зі стор. 5

культурним і громадським діячем у рідному Товмачику на Коломийщині. Він попав у німецький воєнний полон, а потім емігрував до Канади, де спершу працював у лісовій промисловості у Форт-Вільямі (Онтаріо), а тоді в бірї транспортної фірми в Торонті.

Євген Борис був приятелем родини Стасюків. У своїй статті про Анну і Євдокію (див. в українській частині цього бюлетеня) він відмітив, що «левину частину своїх життєвих матеріальних надбань вони подарували Канадському інституті українських студій (КІУС) у Едмонтоні, тій розташованій на

заході Канади, серед нашого масового населення, природній базі українського відродження.

Основний капітал фундації буде постійним і непорушним, а КІУС щорічно звітуватиме, як використано минулорічні прибутки з відсотків з капіталу, а на книжках, що будуть видані коштом цієї фундації, буде зазначено, що дана праця появилася при допомозі Родинного фонду Стасюків з Товмачика. Таким чином Родинна фундація Стасюків, великих меценатів української науки, безперервно пригадуватиме про їхнє добре діло, а рівночасно буде тривалим родинним пам'ятником.

ВІЧНИЙ ФОНД ІМ. КУЛАГІНІВ

А. та Г. Кулагини із Сардісу (Британська Колумбія) заснували вічний фонд даром 5 000 доларів. Цей фонд має завдання оплачувати з відсотків дослідні дотації молодшим і старшим ученим для вивчення всіх сторін українського права, або розглядати вплив канадського законодавства на українців у Канаді. Дотації можна також використати на наукові видання з цих ділянок. Цей дар зголошено до Міністерства вищої освіти Альберти, щоб одержати дорівнюючу дотацію.

Товмачика.

Таким чином Родинна фундація Стасюків, великих меценатів української науки, безперервно пригадуватиме про їхнє добре діло, а рівночасно буде тривалим родинним пам'ятником.

Обидві сестри, Євдокія й Анна, були взірцевими, щедрими громадянками, що передплачували наші часописи і журнали та складали жертви на національні установи.

Бони були непохитно переконані, що найбільшою допомогою нашої еміграції, «щоб Україна стала Україною» — творити тут науково-культурні цінності, без яких ніяка нація не може існувати, а як в поневоленій Україні неможливі.

Євген Борис

Директор придбання фондів КІУС-ові

і виконавець заповітів Євдокії й Анни Стасюк

ВІЧНИЙ ФОНД ІМ. САЛАМОНІВ

Даром 15 000 дол. Василь Саламон і Галина з Хоминів Саламон заснували вічний фонд ім. Нестора й Зеновії Саламонів.

Жертводавець Василь Саламон народився 14 січня 1908 р. в Комарниках біля Турки в Галичині. Він закінчив Дублянську академію й емігрував до Канади 1948 р. У 1956 р. він одружився з Галиною Хоминою і разом вони були власниками харчової крамниці. Ці жертвенні добродії українського церковного й культурного життя тепер живуть на пенсії в Торонті.

Вічний фонд засновано з нагоди Тисячоліття Хрещення Руси-України пам'яті їхніх родичів Нестора Саламона й Зеновії з Лопушанських Саламонів.

Дохід із Вічного фонду ім. Саламонів використовуватиметься на вивчення української мови й літератури, а також на проекти Методичного кабінету української мови. Цей вічний фонд має право дістати дорів-

Василь Саламон

нюючу суму з Альбертського фонду сприяння вищій освіті.

Вічний фонд ім. Нікандра й Ганни Буковських засновано 1988 р. даром 5 000 дол. Цей фонд має завдання підтримувати дослідницькі й наукові видання з українських і українсько-канадських досліджень. Цей вічний фонд має право одержати дорівнюючу суму від Міністерства вищої освіти Альберти.

УПРАВЛІННЯ ВІЧНИХ ФОНДІВ

Альбертський університет запровадив нові правила щодо вічних фондів. Усі фонди тепер «капіталізуються», тобто приблизно половини щорічного доходу повертається до капіталу, щоб усунути наслідки інфляції, а тим самим, щоб забезпечити вічність фондів. У 1989-90 р. можна використати тільки шість відсотків доходів з фондів, а п'ять відсотків повертається, щоб збільшити капітал вічного фонду.

ДАРИ ДО ВІЧНОГО ФОНДУ ІМ. ХАРУКА Й ОНИЩУК

Едмонтонський добродій, що заснував Вічний фонд ім. Іванка Харука й Марусі Онищук, недавно подарував додаткових 10 000 дол. до цього фонду. Фонд засновано пам'яті двох молодих людей, що загинули під час Другої світової війни, і тепер він має капітал 40 000 дол. Доходи з цього фонду використовуються на розвиток бібліотеки.

ВІЧНИЙ ФОНД ІМ. КУБІЙОВИЧІВ

Приходи з Вічного фонду ім. Володимира й Дарії Кубійовичів допомогли проєктові «Енциклопедії України», зокрема оплатили авторські гонорари, а також деякі витрати зв'язані з утриманням комп'ютера й факсовими зв'язками з Сарселем. Фонд також оплатив друкарські витрати 48 і 49 зшитків «Енциклопедії українознавства».

ВІЧНИЙ ФОНД ІМ. БУКОВСЬКИХ

Вічний фонд ім. Нікандра й Ганни Буковських засновано 1988 року даром 10 000 дол. Цей фонд має завдання підтримувати дослідницькі й наукові видання з українських і українсько-канадських досліджень. Цей вічний фонд має право одержати дорівнюючу суму від Міністерства вищої освіти Альберти.

Нікандер і Ганна Буковські мешкають у Саскатуні. Н.Буковський народився 4 листопада 1905 р. у Вишнівці на Волині, емігрував до Канади 1929 р. і замешкав у Саскатуні. Він брав активну участь у громадському і культурному житті української спільноти в Саскатуні, де він допоміг організувати одну з

Нікандер і Ганна Буковські

перших українських кредитових спілок у Канаді. Після Другої світової війни він став співником фірми European Meat Products Limited. Він був жертвенним добродієм української науки і подарував 50 000 дол. Торонтському університетові, щоб заснувати післядокторську стипендію ім. Нікандра Буковського.

ДАРИ ДО ВІЧНОГО ФОНДУ ІМ. КУБІЙОВИЧА

КІУС щиро дякує за такі дари до Вічного фонду ім. д-ра Володимира Кубійовича: 100 дол. від д-ра Олександра Малицького з Калгарі та 19,18 дол. від Валеріяна Федортюка зі Швеції.

Дохід з цього фонду використовується на викінчення україномовної «Енциклопедії українознавства» та англomовної «Encyclopedia of Ukraine». В останньому «Бюлетені» КІУС нехотючи забув подякувати Омелянові Тарнавському, який, будучи, разом з Євгеном Борисом та Богданом Бігусом, співопікуном спадщини д-ра Кубійовича, допоміг заснувати цей вічний фонд.

ВІЧНИЙ ФОНД ІМ. ДМИТРА СТЕПОВИКА

Даром 4 000 дол. при КІУС-і засновано вічний фонд на честь київського мистецтвознавця Дмитра Степовика. Цей фонд заснуван анонімний едмонтонець на дослідження й видавання праць з історії українського мистецтва. Д-р Дмитро Степовик був гостем-професором Відділу слов'янських і східноєвро-

пейських досліджень Альбертського університету від січня до червня 1989 р. Він — старший науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Т. Рильського при академії наук у Києві. Д-р Степовик написав багато праць з історії українського мистецтва.

ВІЧНИЙ ФОНД ІМ. ЧОРНИХ

У 1988-9 р. дохід з Вічного фонду ім. Петра Чорного та Зеновії Сабарай-Чорної використано на проєкт «Енциклопедії України». Конкретно, з фонду, який Петро Чорний призначив на «Енциклопедію України», оплачено деякі витрати пов'язані з регіональними нарадами предметних редакторів.

ВІЧНИЙ ФОНД ІМ. КОВАЛЬСЬКИХ

Приходи з Вічного фонду ім. Михайла й Дарії Ковальських оплатили частину витрат видання праці Івана Химки п.з. "Galician Villagers and the Ukrainian National Movement in the Nineteenth Century" (КІУС, 1988) і праці за редакцією Девіда Гоа п.з. "The Ukrainian Religious Experience: Tradition and the Canadian Cultural Context" (КІУС, 1989).

АЛЬБЕРТСЬКА ПРОГРАМА

ДОРІВНЮЮЧИХ ДОТАЦІЙ

Міністерство вищої освіти Альберти запровадило нову програму дорівнюючих дотацій. За старою програмою виплачувалося два долари за кожен долар, а нова програма буде на засаді 1:1.

Альбертський уряд призначив 80 000 000 дол. на наступні десять років для управлених вищих шкіл. З цього Альбертському університетові призначено 24 000 000 дол.

Таким чином грошові датки на вічні фонди, оперативні й капітальні витрати дорівнюватимуться на засаді 1:1 в означених межах, а дари книжок для бібліотек дорівнюватимуться на підставі оціненої вартості.

ОДЕРЖАНІ ДАРИ

Інститут дякує Петру Бігунові (Українське культурне товариство «Ялинка» в Принс-Джорджі, БК); Оленці Білаш з Едмонтону; Марії Григорці з Ред-Лейку (Онтаріо); Соломії Дроздовській з Едмонтону; Миронові Левицькому з Торонта; М. Мельникові з Вінніпегу; д-рові Оресту Рудзікові з Торонта; д-ру Юрієві Щербаку з Києва та багатьом іншим особам, що подарували книжки або карти, які передано до збірок українки в бібліотеках Альбертського університету або Методичного кабінету української мови. Українське товариство за дружбу й культурні зв'язки з іноземними країнами в Києві подарувало збірку фотографій до виставки «Тарас Шевченко. Життя й творчість», а також

ТВОРИ ФОЛЬКЛОРУ ДАВНЬОРУСЬКОЇ
І ДАВНЬОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

НАДБІВ
ІЛЮСТРАЦІЙ

численні книжки й платівки з України.

АРХІВНИЙ ВІЧНИЙ ФОНД ІМ. БУКАЧЕВСЬКОЇ-ПАСТУШЕНКО

Такі праці оплачено дотаціями з вічного фонду, який заснувала Стефанія Букачевська-Пастушенко: праця д-р Патріш'ї Грімстед (Український науковий інститут Гарвардського університету) п.з. «A Guide to the Archival and Manuscript Repositories in the Ukrainian SSR», знімання копій щоденників Володимира Винниченка в архіві Колумбійського університету; видання праці Пола Фрізена п.з. «"Ukrainian Lands" Maps in the University of Alberta Map Collection: A Cartobibliography», довідник № 24; видання праці Марти Тарнавської п.з. «Ukrainian Literature in English: Books and Pamphlets 1890-1965: An Annotated

Bibliography» довідник № 19; вишукування й знімання копій Ярком Кошевим важливих документів про Україну, що зберігаються в фондах Публічного архіву в Лондоні; видання праці за ред. Юрія Божика «A Guide to the Archival and Manuscript Collection of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., New York City», довідник № 30 та праці за ред. Юрія Божика та Влодзімежа Кебала п.з. «Publications by the Ukrainian 'Displaced Persons' and Political Refugees, 1945-54 in the John Luczkiw Collection, Thomas Fisher Rare Book Library, University of Toronto: A Bibliography», довідник № 29.

ОДЕРЖАНО ДАРИ

КІУС щиро дякує за такі дари: 2 428 дол. від Комітету відмічення тисячоліття Християнства в Україні відділу Комітету українців Канади в Сент-Катарінсі (Онтаріо). Усі доходи зі святкувань під час тисячного року призначені на проєкт «Енциклопедії України».

2 000 дол. від д-ра Юрія Луцького з Торонта (Онтаріо).

150 дол. від д-ра Антона Гараса з Реджайни (Саскачеван).

100 дол. від Василя Миколинського з Монреалю (Квебек).

100 дол. від Омеляна й Катерини Рогальських з Калгарі (Альберта).

100 дол. від Ірини Стрільчук із Саскатуну (Саскачеван).

100 дол. від д-ра Богдана Шухевича з Реджайни (Саскачеван).

50 дол. від Іванни Левицької з Торонта (Онтаріо).

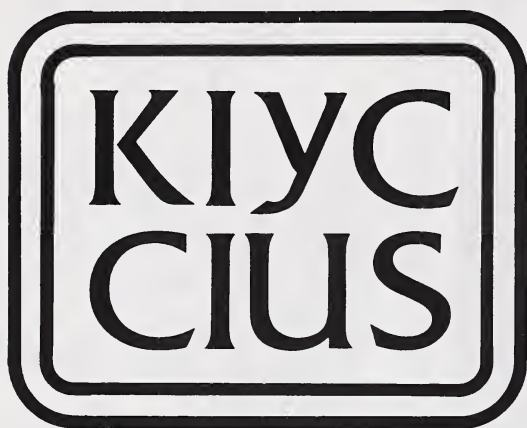
25 дол. від Т. Лазарович з Едмонтону, пам'яті пок. Дж. Пунцентелло (Пані Пунцентелло, що прибула до Канади 1930 р. як молода вдова з малим сином, була відома в Едмонтоні як ласкава господиня й щира приятелька.)

20 дол. від подружжя В.Й. Базюків з Едмонтону пам'яті пок. Дж. Пунцентелло.

10 ам. дол. від Інгерта Кузича з Александрії (Вірґінія), США.

Усі дари складено до Вічного фонду КІУС-у і уряд Альберти виплатить таку ж суму до цього фонду. Даток у сумі 2 428 дол. від Комітету відмічення тисячоліття в Сент-Катарінсі призначено на проєкт «Енциклопедії України».

ПЕРЕОРГАНІЗАЦІЯ ВИДАВНИЦТВА КІУС-у

Зі зростом видавничої програми КІУС-у виринула потреба організаційних змін. Від червня 1989 р. Видавництво Канадського інституту українських студій стало автономною клітиною інституту. Мирослав Юркевич, дослідник КІУС-у, став керуючим редактором видавництва на місце д-ра Девіда Марплза, який дотепер виконував ці обов'язки.

Це, що видавництво стало автономним, вимагає, передусім, докладнішого контролю коштів і планування бюджету.

ВИДАВНИЦТВО КІУС-у МАЄ НОВОГО РОЗПОДІЛЮВАЧА НА КАНАДУ

Весною 1989 р. заключено новий договір про розміщення на складі й розподіл видань КІУС-у. Едмонтонська фірма Річард Джонз анд Асошієтс перебрала ці обов'язки від Видавництва Торонтського університету. Праця з фірмою в тому самому місті дуже поліпшить послуги видавництва.

Усі замовлення з Канади на видання КІУС-у треба спрямовувати на адресу:

Richard Jones and Associates Ltd.
10722 - 124th Street
Edmonton, Alberta, Canada T5M 0H1
tel. (403) 455.96.86
fax (403) 454.05.63.

Чеки треба виставляти на Richard Jones and Associates Ltd.

РОЗПОЧАТО НОВУ ЛІТЕРАТУРНУ СЕРІЮ

Завдяки договору між Вічним фондом українських досліджень Оттавського університету та КІУС-ом розпочато нову серію видань оригінальних літературних творів українською мовою. Нову серію розпочато наслідком зустрічі д-рів П'єра Лябержа, Теофіля Кіся (Оттава) та Богдана Кравченка (КІУС). Крім видань оригінальних літературних творів (поетика, проза, драматургія), у серії братимуться до уваги також переклади українських творів на англійську або французьку мови. Головою першої редколегії є д-р Олег Ільницький (Альберта). Членами є д-ри Данило Гусар-Струк (Торонто) й Ірина Макарик (Оттава).

За дальшими довідками просимо звертатися до комітету на адресу:

Dr. Oleh Ihnytzkyj
Department of Slavic and East European Studies
450 Arts Building
University of Alberta
Edmonton, Alberta
Canada, T6G 2E6

ОДЕРЖАНО ВИДАВНИЧІ ДОТАЦІЇ

Інститут одержав низку видавничих дотацій: 7 000 дол. від Сектора багатокультурності канадського уряду на видання книжки за редакцією Івана Коляски «Prophets and Proletarians: Documents on the History of the Rise and Decline of Ukrainian Communism in Canada» (Пророки та пролетарі. Документи до історії росту й заниклу українського комунізму в Канаді); 5 000 дол. від Товариства приятелів українського села на видання книжки за редакцією Радомира Білаша та Барбари Вільберг п.з. «Ткануна: An Exhibit of Ukrainian Weaving» (Тканина. Виставка українського ткацтва); 3 250 дол. від Альбертської літературної фундації на проєкт 'Антології альбертської літератури в українському перекладі'. Київський письменник Юрій Покальчук та едмонтонський автор Ярослав Балан працюють над цією антологією, що має появитися в Україні.

НОВІ ВИДАННЯ

THE UKRAINIAN RELIGIOUS EXPERIENCE

Літом 1989 р. також появилася книга за редакцією Девіда Гої п.з. «The Ukrainian Religious Experience: Tradition and the Canadian Cultural Context». Ця збірка статей — перша міжвідомча аналіза релігійного життя українців у Канаді, що являють собою найбільшу групу в Північній Америці, що притримуються східнохристиянської традиції.

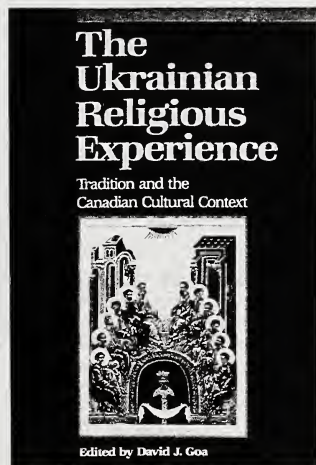
У вступній частині книги поміщено особисті роздумування покійного Павла Юзика та есе Омеляна Прицака п.з. 'Що справді сталося 988 р.?'. У частині 'Літургічна традиція в контексті

канадської культури' поміщено есе про космічний обряд Девіда Гої, про функцію духовенства Степана Ярмуса, про церковну архітектуру Радослава Жука і про іконописання Сергія Келегера. До останніх двох есе додано 24 фотографії.

В есе Казимира Кухарка, Андрія Кравчука, Софії Сенік і Романа Єренюка розглядаються співвідношення між

традицією й достосованням в історії українських церковних установ у Канаді. Над історичними чинниками збереження релігії й етнічності, в т.ч. подіями в Україні, застановляються Деніс Дан, Богдан Боцюрків, Василь Маркусь і Олег Воловина. В останній частині книги подані три історичні студії релігії, етнічності та юрисдикції, які написали Вівіяна Олендер, Еван Ловіг і Софія Матіяш. На кінці книги є післямова Ярослава Пелікана.

Девід Гоа є куратором етнографії Провінційного музею Альберти в Едмонтоні. Книга «The Ukrainian Religious Experience» має 280 сторінок і продається за 34,95 дол.

MORALITY AND REALITY

Літом 1989 р. КІУС видав книгу за редакцією Павла Магочого при співпраці Андрія Кравчука п.з. «Morality and Reality: The Life and Times of Andrei Sheptyts'kyi». Андрей Шептицький (1865-1944) понад сорок років був митрополитом-архієпископом Греко-католицької церкви в Галичині, а також велетнем українського життя першої половини XX століття. Ця збірка статей двадцять одного вченого — перша всеохоплююча аналіза митрополита Андрея (Шептицького) як владики, богослова, екуменіста, національного провідника й філантропа. Статті зібрано в чотири частини: 'Шептицький і релігія', 'Шептицький під час Другої світової війни', 'Шептицький і католики східного обряду за кордоном' і 'Дослідження про Шептицького'. У книзі також знаходиться хронологія його життя, понад 50 фотографій, три родовідні табелі й дві карти. Відомий американський історик церкви Ярослав Пелікан написав передмову до книги.

Д-р Магочий є професором катедри українознавства в Торонтському університеті й автором книжки «Shaping of a National Identity». Андрій Кравчук є докторантом богослов'я в Оттавському університеті. «Morality and Reality» має 509 сторінок і цю книгу можна набути за 44,95 дол. у розподільників видань КІУС-у.

PAUL ROBERT MAGOCSI EDITOR

MORALITY AND REALITY

The Life and Times of Andrei Sheptyts'kyi

CONTINUITY AND CHANGE

Восени 1988 р. КІУС видав книжку п.з. «Continuity and Change: The Cultural Life of Alberta's First Ukrainians» (Тяглість і зміна. Культурне життя перших українців Альберти). Книжка — багато-

продовження на стор. 12

НОВІ ВИДАННЯ

ілюстрований, всеохоплюючий міжвідомчий огляд життя перших українських імігрантів у Альберті. У дев'ятнадцятих есе відомі вчені розглянули побутові умовини в Західній Україні, що призвели до еміграції, характер поселення блоками, матеріальну культуру, долю жінок, звичаї й вірування, організації, а також проблеми передачі культури, достосовання й етнічності.

Книжка «Continuity and Change» появилася за редакцією Манолія Лупула, бувшого директора КІУС-у, професора педагогічних основ Альбертського університету і редактора відомої книжки «A Heritage in Transition: Essays in the History of Ukrainians in Canada». Книжка має 256 сторінок і її можна набути в полотняній оправі за 39,95 дол. у розподільовачів видань КІУС-у (адреси подані далі).

ABOUT THE HARROWING OF HELL

КІУС видав, на спілку з Довгавз Едішонз, працю Ірини Макарик п.з. «About the Harrowing of Hell: A Seventeenth-Century Ukrainian Play in Its European Context» (Слово о збуреню пекла. Українська п'єса XVII ст. і її європейський контекст). П'єса «Слово о збуреню пекла» — правдоподібно останній європейський прояв важливої драматичної традиції середньовіччя. Тут бачимо детальний психологічний портрет Люципера, торжественного Христа і адназразок зображення в «Євангелії Нікодима». П'єса закінчується картиною Соломона, якого викинуто з пекла, і він співає похвалу Богородиці та пророкує про другий прихід Спасителя.

Д-р Макарик є надзвичайним професором англістики й славістики Оттавського університету, а її книжка появилася в серії «Карлтонські переклади ренесансових п'єс» Карлтонського університету. Видання має детальний вступ з примітками, факсиміле оригіналу (який відкрив Іван Франко) та переклад англійською мовою. Книжку в м'якій оправі можна набути за 10,00 дол. у розподільників видань КІУС-у.

CHERNOBYL: A DOCUMENTARY STORY

У травні 1989 р. КІУС видав на спілку з видавництвом Макміллан книжку Юрія Щербак п.з. «Chernobyl: A Documentary Story». Цей твір спершу появилася російською мовою в журналі «Юність», а тоді українською в ж. «Вітчизна» і в ньому д-р Щербак подає свідчення очевидців ядерної трагедії 1986 р., що по інакшому наслідують наслідки трагедії. Автор жив у Чорнобильщині від квітня до серпня 1986 р. У книжці подано інтерв'ю зпожежниками, санітарами, урядниками партії й уряду, представниками засобів масового зв'язку і навіть з американцями, що допомагали першим жертвам. Вступ до книжки написав Девід Марплз (КІУС).

Д-р Щербак є лікарем і автором дев'яти повістей, а також депутатом з Києва до Верховної ради СРСР. Він є також головою українського екологічного товариства Зелений світ і лавреатом Довженківської премії з кінематографії. Він належить до тих українських інтелектуалів, що усьорювали офіційне вияснення чорнобильської трагедії, а зокрема нинішні наслідки радіації на здоров'я мешканців приреакторної зони. Його книжка має 168 сторінок і її можна набути в м'якій оправі за 10,00 дол., а в полотняній оправі за 20,00 дол. від розподільовача КІУС-у. У Великобританії книжку можна замовити в Macmillan Press, 4 Little Essex Street, London WC2, а в США книжку видала фірма St. Martin's Press, 175 Fifth Avenue, New York, NY 10010.

ЧЕКА НА УКРАИНЕ

Видавництва КІУС-у і Чалідзе видали важливу книжку російською мовою, яку написав 1922 р. високопоставлений агент Чека, Семен Дукельський. Одинокий відомий примірник цієї книжки зберігся в архівах Гуверського інституту (Станфорд у Каліфорнії). Дукельський подає детальну картину боротьби Чека з «бандитизмом» в Україні, що була передумовою встановлення більшовицької влади. Його розповідь дає важливі нові дані про цей важливий період модерної історії України.

Російськомовна праця п.з. «Чека на Украине» має 151 сторінку і її можна набути за 20 дол. у продавців видань КІУС-у.

РОЗПОДІЛЬНИКИ ВИДАНЬ КІУС-у

Вищезгадані видання КІУС-у можна замовляти в таких розподільників:

КАНАДА

Richard Jones & Associates
10722 - 124th Street
Edmonton, Alberta
T5H 0H1

США

Ukrainian Academic Press
6931 South Yosemite
Englewood, Colorado 80112

ЄВРОПА

Orbis Books (London) Ltd.
66 Kenway Road
London SW5 0RD

АВСТРАЛІЯ

Bayda Books
30 Fairway Road
Doncaster, N.S.W. 3108

СЕРІЯ ЕТНОГРАФІЧНИХ ВИДАНЬ

Катедра української культури й етнографії ім. Ераста й Лідії Гуцуляків та КІУС розпочали серію видань з української фолкльористики й етнографії.

У серії, що появляється за редакцією Катедри ім. Гуцуляків, видаватимуться праці, в яких вивчатиметься суспільна, матеріальна, усна й духовна культура України й українців у Канаді. Монографії й важніші статті появлятимуться українською чи англійською мовами. Перше видання «The Tsybaly Maker and His Craft» (Майстер цимбалів і його ремесло) Марка Бандери появиться пізніше цього року.

Тих, що бажають дальших довідок, або хочуть запропонувати рукописи до видання, просимо

звертатися на адресу:

Huculak Chair of Ukrainian Culture and Ethnography
Department of Slavic and East European Studies
450 Arts Building, University of Alberta
Edmonton, Alberta Canada, T6G 2E6

ВИДАННЯ КІУС-у ЗДОБУВАЮТЬ ПРЕМІЇ

Щороку Фундація ім. Омеляна й Тетяни Антоновичів у Вашингтоні вручає премії за найкращу працю з української літератури та українознавства. Лавреатом літературознавства за 1988 р. проголошено Григорія Костюка за його книгу «Зустрічі й прощання (Спогади)», том перший, яку видав КІУС 1988 р. Тогорічну премію за українознавчий твір одержав Іван Химка за книжку «Galician Villagers and the Ukrainian National Movement in the Nineteenth Century» (Галицькі селяни й український національний рух XIX ст.), яку видав КІУС на спілку з видавництвами Макміллана у Великобританії та Сент-Мартінз у Нью-Йорку.

Костюкова автобіографія (743 сторінок) детально змальовує людей і події від періоду самостійности України до вибуху війни на східньому фронті літом 1941 р. Вона коштує 44,95 дол. У своїй праці (432 сторінок) Химка вперше вивчає на підставі детального опрацювання первинних джерельних матеріалів, як селяни Східної Європи включилися в національний рух. Ця книжка коштує 34,95 дол.

Премії ім. Антоновичів складаються з грамоти та суми 5 000 ам. дол. і їх вручено на святі у Вашингтоні в травні 1989 р.

ВИСТАВКА КНИЖОК КІУС-у В БРАЗИЛІЇ

Щоб відмітити тисячоліття Хрещення України, центральна бібліотека Федерального паранського університету (Бразилія) влаштувала виставку українських книжок від 7 до 24 червня 1988 р., на якій відмічено видання КІУС-у. Участь КІУС-у в цій виставці п.з. «Ucrania: Exposição de livros» (Україна. Виставка книжок) уможливила дотація з Вічного фонду ім. Іванка Харука та Марусі Онишук.

НОВІ ДОВІДНИКИ

КАТАЛОГ УКРАЇНСЬКИХ ГАЗЕТ

За спеціальним домовленням з Центральною науковою бібліотекою Академії наук України КІУС передрукував чотири важливі україномовні каталоги газетних фондів ЦНБ. Ці каталоги, які видала бібліотека малими тиражами між 1971 і 1985 рр., незамінні для вчених українознавців і дослідних бібліотек. Вони появились великим зручним форматом як довідники №25-28. Появились такі довідники: №25 'Каталог дореволюційних газет, що появились в Україні (1822-1916) (13,00 дол.), №26 'Українські радянські газети 1917-1920 рр.' (10,00 дол.), №27 'Українські радянські газети 1921-1925 рр.' (16,00 дол.) і №28 'Українські радянські газети 1926-1929 рр.' (20,00 дол.). Замовлення просимо спрямовувати до вищеподаних розподільників. Канадські замовлення просимо висилати на адресу подану при кінці цієї частини.

ДОВІДНИК ДО ЗБІРКИ УВАН

КІУС недавно видав «A Guide to the Archival and Manuscript Collection of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., New York City: A Detailed Inventory» (Довідник до архівних і рукописних фондів Української вільної академії наук у США, Нью-Йорк. Детальний інвентар), який виготовив Юрій Божик. Українська вільна академія наук у США (УВАН) зберігає найважливішу архівну й рукописну збірку українці поза Україною. Цей довідник виготовлено при допомозі працівників УВАН та шести технічних і наукових помічників, яких оплатив КІУС, і в ньому подаються докладні довідки про документи багатьох відомих

українців, які можна вивчати. Дослідники всіх українознавчих ділянок можуть скористати з цього довідника. Цей довідник (№30) має 137 сторінок і його можна набути за 12,00 дол. від розподільовачів інститутських видань.

КОБЗАРСЬКИЙ ПІДРУЧНИК

Літом 1989 р. КІУС видав «A Kobzar Handbook» (Кобзарський підручник) Зіновія Штокалка, який переклав і до нього написав примітки Андрій Горняткевич. Це переклад англійською мовою капітального твору, в якому автор представляє всі можливі сторони бандури. Книга складається з двох частин: У теоретичній автор розглядає історію інструмента, його будову, строї й способи гри; у практичній частині автор пропонує дуже багато вправ на обидві руки по цілому діапазоні інструмента і збагачує ці вправи дуже цікавим, не раз маловідомим, репертуарним матеріалом.

Зіновій Штокалко (1920-1968) був лікарем за фахом, займався літературою, але найбільші досягнення здобув як віртуоз бандурист, що дуже цікаво й наскрізь оригінально виконував думи. Д-р Горняткевич, доцент слов'янських мов Альбертського університету, є також відомим бандуристом і колишнім учнем автора. Для зручності в користуванні книга опрацьована в спіралю і має 376 сторінок. Її видано як довідник №34 і вона коштує 24,95 дол.

РОЗПОДІЛЬНИКИ

У США, Європі й Австралії довідники інституту можна замовляти у вищеназваних розподільників. Натомість у Канаді їх треба замовляти в інституті: CIUS, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta T6G 2E8

У ПОЛЬЩІ ПОЯВИЛАСЯ КНИЖКА ЛЕВИЦЬКОГО

Праця Бориса Левицького п.з. «Politics and Society in Soviet Ukraine», яку КІУС видав 1984 р., появилась в Польщі 1988 р. заходами видавництва ЦНД та Обуз. Д-р Борис Левицький, що помер 1984 р. в Мюнхені, був відомим знавцем радянських справ. Він написав понад 20 книжок і багато наукових статей.

ПЕРЕДРУКИ ВИДАНЬ КІУС-у

Давид Саундерс; «The Ukrainian Impact on Russian Culture 1750-1850»; перше видання 1985 р., передруковано 1988 р.

Assya Humesky, «Modern Ukrainian», перше видання 1980 р., передруковано втретє 1988 р.

НОВИНИ КІУС-у

УЧЕНІ З УКРАЇНИ В АЛЬБЕРТСЬКІМ УНІВЕРСИТЕТІ

Троє вчених з України побували в Альбертському університеті протягом академічного року 1988-9.

Д-р Дмитро Степовик, старший науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Т. Рильського АН УРСР, був гостем-професором Відділу слов'янських і східноєвропейських досліджень від січня до червня 1989 р. Він читав два курси — один з історії українського мистецтва до XIX ст., а другий про стародруки XVI-XVII ст. Він також відчитав доповіді про «Українську ікону» у Вікторії, Ванкувері, Саскатуні,

Вінніпегу, Торонті й Монреалі. В КІУС-і він відчитав семінар про мистецтво Тараса Шевченка і доповідь на подібну тему на річній конференції Канадської асоціації славистів, що відбулася в Лявальському університеті в Квебеку. Д-р Степовик видав одинадцять книжок та понад 400 статей з історії українського мистецтва. Повернувшись в Україну, він написав обширну й об'єктивну статтю про свої канадські переживання п.з. 'Едмонтон — 89', що появилася в київській газеті «Культура й життя» 16 та 23 липня 1989 р.

Соціолог з Львівського державного університету ім. Івана Франка Наталія Черниш провела шість місяців у Альбертському університеті на підставі договору про академічний обмін між Альбертою та Львовом, який заключено торік. Вона спеціалістка від питань молоді і проводила опити публічної opinio pro ce в Західній Україні. Проф. Черниш працювала у Відділі соціології і збирала по бібліотеках багато західних соціологічних праць про молодь для монографії. Вона також розпочала досліди до порівняльного вивчення студуючої молоді в Канаді та Західній Україні через спільний запитник. Канадську частину праці проводить д-р Гарві Кран в демографічній лабораторії університету. Проф. Черниш відчитала семінар у КІУС-і про проблеми молоді в сучасній Україні і зустрічалася з учнями Стратконської злученої середньої школи.

Другий гість-учений зі Львова — це Юрій Завгороднєв, заступник декана факультету модерних мов. Працюючи у Відділі мовознавства, проф. Завгороднєв, спеціаліст англійської мови, вивчав запозичення в англійській мові, а також топоніміку. Він говорив про недавні події в Радянському Союзі в спеціальній клясі суспільних наук у Страт-

Учені з України відвідують КІУС. Зліва: Дмитро Степовик, директор КІУС-у Богдан Кравченко, Наталія Черниш і Юрій Завгороднєв.

продовження на стор. 16

Учені з України

продовження зі стор. 15

конський злученій середній школі. Проф. Завгороднєв провів п'ять місяців у Едмонтоні.

Усі троє жили в Інституті св. Івана, гуртожитку під управою Української православної церкви в Канаді. Приступність цих учених дуже збагатила життя і студентів, і працівників інституту.

КАТЕДРА ІМ.

ГУЦУЛЯКІВ

ПІДПИСАЛА ДОГОВІР З КИЄВОМ

У червні 1989 р. підписано договір про співпрацю між Катедрою української культури й етнографії ім. Ераста й Лідії Гуцуляків та Інститутом мистецтвознавства, фолкльору та етнографії ім. М.Т. Рильського Академії наук УРСР. Обидві установи співпрацюватимуть при дослідках над українським фолкльором та етнографією, в т.ч. над спільним опрацюванням і виданням наукових праць і довідників до рукописних архівів у обидвох осередках інституту ім. Рильського (Київ і Львів). Передбачається також обмін спеціальної літератури й учених, каталог музею Рильського і постачання оснащення.

Катедра ім. Гуцуляків знаходиться у Відділі слов'янських і східноєвропейських досліджень Альбертського університету — одинока, що пропонує повну програму української фолклористики поза Україною від бакаляврату до докторату.

НОВЕ ПРО «ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE»

Після появи другого тому «Encyclopedia of Ukraine» в січні 1988 р., торонтське бюро та понад тридцять предметних редакторів спрямували свою увагу на опрацювання гасел для останніх трьох томів. До тепер одержано біля двох третіх гасел, і до осені 1989 р. має закінчитися ця найважча частина праці. Після більше як десятиліття наполегливих зусиль, завершення вже на обрії. Останні томи (3-5) «Енциклопедії» мають появитися 1992-3 рр.

Протягом 1980-9 рр. керуючий редактор «Енциклопедії» д-р Данило Гусар-Струк відбудувнизу нарад з поодинокими редакторами. У липні 1989 р. редакційна колегія «Енциклопедії» зустрілася в Парижі, щоб накреслити плян праці на наступний рік. Редакційна колегія, до якої належать д-ри Олекса Біланюк, Аркадій Жуковський, Богдан Кравченко та Данило Гусар-Струк, відбула наради в приміщеннях Наукового товариства ім. Шевченка в Сарселі.

Назначено нового картографа, С. Кухаришин, що недавно пішла на пенсію з Відділу географічних наук Альбертського університету. Інститут вдячний відділові за те, що дозволив С. Кухаришин далі працювати в її колишньому картографічному бюро.

Понад 150 учених з цілого світу пишуть гасла для енциклопедії. Останні три томи матимуть понад 12 000 гасел.

Канадська фундація українських студій, харитативна вітка Федерації українських канадських професіоналістів і підприємців, є партнером у проєкті «Енциклопедії». У 1988-9 рр. фундація передала 59 179 дол. на дослідні витрати «Енциклопедії». У 1988 р. до проєкту приступив новий партнер, а саме Український центр засобів і розвитку при Громадському коледжі ім. Гранта Мак-Ювана. Центр оплачує дослідника-редактора в Торонтському бюро. У 1988-9 р. вклад інституту до проєкту «Енциклопедії» виносив 186 805 дол.

УЧЕНІ З УКРАЇНИ, 1989-90 Р.

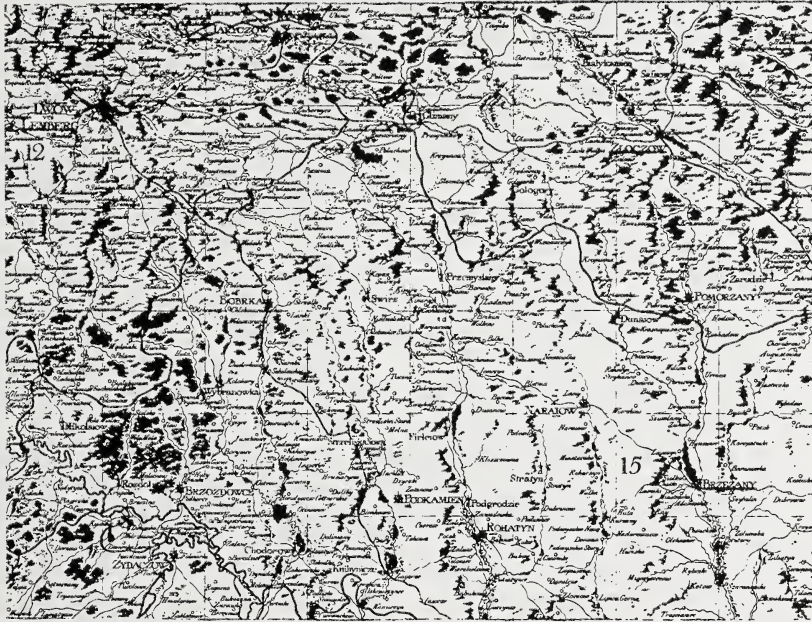
Василь Яременко, спеціаліст української літератури в Київському державному університеті, буде гостем-професором Відділу слов'янських і східноєвропейських досліджень Альбертського університету в осінньому семестрі 1989 р. Проф. Яременко — автор численних статей та антологій поезії,

зокрема збірок бароккової літератури. Він читатиме семінар із староукраїнської літератури.

Соломія Павличко з Інституту літературознавства академії наук у Києві буде гостем-професором Відділу слов'янських і східноєвропейських досліджень у зимовому семестрі 1990 р. Вона відомий перекладач і читатиме курси про переклад з англійської на українську мову, і про романтизм.

ЗБІРКА КАРТ ІМ. ВІЛЬЯМА ВОНДЕРСА НАБУЛА ВАЖЛИВУ КАРТУ ГАЛИЧИНИ Й БУКОВИНИ

Картографічна збірка Альбертського університету набула дуже докладну карту західноукраїнських земель (Галичина й Буковина) з кінця XVIII ст. Карта складається із 49 частин.

За даними куратора картографічної збірки Рона Вістанса-Сміта, карту виготовлено на підставі помірювань Галичини, які перевів Йозеф Лізганіг (єзуїт, математик та астроном, що народився в Граці 1719 р., а помер у Львові 1799 р.), після того, як Австрія відібрала Галичину від Польщі 1772 р., і на підставі помірювань Буковини австрійською генеральною інтендантурою, коли Туреччина передала цей край Австрії 1774 р. Йоган фон Ліхтенштайн (народився у Відні 1765 р., помер у Бухольці біля Берліну 1828 р.; географ і

статистик) звів висліди в перспективну топографічну карту одної десятої масштабу помірювань. Карту видано у Львові літом 1794 р. Готфрід Прікснер (народився біля 1746 р., помер у Будапешті 1819 р.), гравер, що працював у Відні, Львові й Будапешті, вигравірував карту на міді.

Альбертський університет має одну з кращих збірок історичних карт України у Північній Америці. Збірка допомагає таким різним потребам і університетської спільноти, і ширшої громади, як напр., родоводи, зміни політичних границь, переходи військ чи населення, зміни топоніміки чи етнічного складу, сейсмічна стійкість, чи навіть планування подорожей.

Картографічна збірка ім. Вільяма Вондерса вже влаштувала дві виставки карт України.

Виставка 1985 р. відбулася пам'яті пок. проф. Івана Лисяка-Рудницького і каталог до неї виготовив д-р Богдан Кордан п.з. «XVII and XVIII Century Maps of Ukraine» (Карти України з XVII та XVIII ст.). 1988 р. KUCS видав довідник П.Т. Фрізена п.з. «Ukrainian Lands Maps in the University of Alberta Map Collection. A Cartobibliography» (Карти українських земель у картографічній збірці Альбертського університету. Картобібліографія. Довідник № 24).

Особи або установи, що хочуть допомогти університетові придбати такі матеріали, повинні вислати свої дари на адресу: William C. Wonders Map Collection
Department of Geography
c/o Development Office
450 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta
Canada T6G 2E8

НІКОЛ МАРПЛЗ, ВІЧНА ЙІЙ ПАМ'ЯТЬ

Працівники й друзі Канадського інституту українських студій висловлюють найглибше співчуття д-рові Девіду Марплзові і його дружині Лан Чан-Марплз з приводу смерті їхньої донечки Нікол. Нікол народилася 7 березня 1986 р. і померла спокійно в сні 26 листопада 1988 р. Хоч вона хворіла на параліч мозку, її дуже любили батьки, і родичі, і друзі. Вона була частим гостем інституту і її нам дуже бракуватиме.

ЩЕРБАК ВІДВІДАВ КІУС

Д-р Юрій Щербак відчитав ХХІV Шевченківську лекцію в травні 1989 р. на тему «Лекції Чорнобиля». Господарем Шевченківських лекцій є Клуб українських професіоналістів і підприємців Едмонтону. Д-р Щербак, що відчитав свою лекцію по-англійському — перший шевченківський лектор з України.

Юрій Щербак — лікар, письменник і голова українського незалежного екологічного руху «Зелений світ». У виборах, що відбулися в березні 1989 року, його вибрано до Конгресу народних депутатів, а пізніше й до Верховної ради СРСР. КІУС видав, на спілку з видавництвами Макміллана у Великобританії та Сент-Мартінс у США, його книжку «Чорнобиль. Документальна історія».

Під час свого побуту в Едмонтоні д-р Щербак був гостем Законодавчого органу Альберти, де

він зустрівся з ляйтенант-губернатором провінції, дост. Гелен Ганлі та з дост. Джемсом Горсманом, заступником прем'єра і міністром федеральних і міжурядових справ. Д-р Богдан Кравченко й Петро Саварин супроводжали д-ра Щербака під час його зустрічей.

Д-р Щербак промовляв на відслоненні пам'ятника чорнобильським жертвам у парку ім. Гавриляка, який поставлено старанням Союзу українців самостійників Едмонтону. Він також відвідав Село спадщини української культури, Альбертський осередок досліджень оточення у Вегревілі, ферму родини Миколи Сенюка в Мондері і українську католицьку двомовну школу св. Мартина в Едмонтоні. У Вегревілі він промовляв про Чорнобиль на зібранні, яке zorganizувало місцеве Українське культурне

товариство. Він також промовляв у Вікторії, Ванкувері й Калгарі.

Його доповіді викликали велике зацікавлення в пресі, радіо й телебаченні, а Українське культурне товариство Вікторії, Товариство українських професіоналістів і підприємців Ванкуверу та Клуб українських професіоналістів і підприємців Калгарі вложили чимало організаційної праці, щоб запевнити успіх його виступів. Калгарська журналістка Донна Корчинська zorganizувала його виступи на радіо й телебаченні та пресконференцію.

В Едмонтоні д-р Щербак також розповідав про свою виборчу кампанію на вечері, яку влаштували КІУС та Клуб українських професіоналістів і підприємців Едмонтону, щоб зібрати фонди. Його тепло зустріли і він широко відповідав на численні питання.

ОБМІН З ЄВРЕЙСЬКИМ УНІВЕРСИТЕТОМ У ЄРУСАЛІМІ

На запрошення д-ра Мордехая Альтшулера, голови Інституту вивчення сучасного єврейства в Єврейському університеті в Єрусалимі, КІУС розпочав програму обміну видань. Дотепер КІУС одержав, м.ін., випуски піврічника «Excerpts from the Soviet Press» та бюлетені «Jews and Jewish Topics in Soviet and East-European Publications». Усі матеріали одержані КІУС-ом будуть передані до каталогізування в бібліотеку Альбертського університету.

СТИПЕНДІЇ 1988-9 Р.

ДОКТОРСЬКІ ДИСЕРТАЦІЙНІ СТИПЕНДІЇ

Марта Дичок, Оксфордський університет, заголовок дисертації: «Українські втікачі та переміщені особи в Європі при кінці Другої світової війни».

МАГІСТЕРСЬКІ ТЕЗОВІ СТИПЕНДІЇ

Григорій Смолинець, Карлтонський університет, програма радянських досліджень.

СТУДІЙНІ СТИПЕНДІЇ

Тарас Залуський, Конкордійський університет, політичні науки.
Яніна Кузьма, Торонтський університет, політичні науки.
(Магістерські та студійні стипендії оплачено з вічного фонду Фундації родини Лева Криси.)

УКРАЇНІСТИКА НА КАС

Річні збори Канадської асоціації славистів (КАС) відбувалися від 2 до 4 червня 1989 р. в Лявальському університеті в м. Квебеку. Новим президентом КАС вибрано д-р Стеллу Гринюк з Манітобського університету. Двома віцепрезидентами вибрано д-рів Данила Гусара-Струка та Богдана Кравченка. На сесіях у Лявальському університеті відчитано такі українознавчі доповіді (приблизно 40 відсотків усіх доповідей):

Неля Корнієнко (ЮНЕСКО, Москва) «Леся Курбас і його внутрішнє я»; Леся Танюк (режисер і співпрезидент т-ва Меморіал, Київ) «Березіль у снігах. Леся Курбас на Соловках»; Дмитро Степовик (ІМФЕ ім. М.Т. Рильського, АН, Київ) «Мотивволі в графічних творах Т. Шевченка»; Лідія Тарнавська (Сієнський коледж, Лавдонвіль, НІ) «Зіставлення «Касандри» Лесі Українки та «Касандри» Крісти Вольф»; Борис Глинський (Конгресова бібліотека) «Еміль Золя та Іван Франко»; Роман Сербин (Квебекський університет у Монреалі) «Голод 1921-23 рр. та українська спільнота в Північній Америці»; Конні Ваверчук-Гемметт (Манітобський університет) «Волтер Дуранті та «Другий голод». Значення його досвіду в СРСР від 1921 до 1923 рр.»; Леонард Фрізен (Ватерлуський університет) «Замішання на висотах. Поява суспільної тріщини в Новій Росії до 1905 р.»; Мирон Момрик (Національний архів) «Архівні надбання та славістичні проекти в Національному архіві від 1986 р.»; Іроїда Винницька (Українсько-

канадський дослідний і документаційний осередок, Торонто) «Документація в Канаді «Білі плями» української історіографії»; Тома Приймак (Торонтський університет) «Найдення джерельних матеріалів у Канаді. Вивчення Михайла Грушевського та «Кленовий листок і тризуб»; Анна Маколкіна (Торонтський університет) «Стан перенесення в біографії. Біографія Тараса Шевченка пера Константина Паустовського»;

о. Мирон Татарин (Святомихайлівська колегія, Торонто) «Зміни в поглядах Російської православної церкви на Українську католицьку церкву»; о. Ігор Куташ (Монреаль) «Вигляди українського екуменізму»; о. Олег Кравченко (Колегія святого Андрея, Вінніпег) «Православно-католицький діалог. Деякі думки про воз'єднання»; Річард Маршалл (Торонтський університет) «Сторінки київської культури від XI до XIII ст.»; Володимир Мезенцев (Торонтський університет) «Київ та інші міста домонгольської Руси. Боротьба за першенство»; Максим Тарнавський (Торонтський університет) «Остання повість Підмогильного»; Петро Ролланд (Альбертський університет) «Стилізація агіографічних елементів у Слові пресвітера Василя про осліплення Василька Теребовельського»; о. Петро Біланюк (Святомихайлівська колегія, Торонто) «Лаврентійський літопис як свідок деяких ознак релігійної культури Київської Руси»; о. Адам Сміт (Понтифікальний інститут середньовічних досліджень, Торон-

то) «Києво-Печерський патерик» як богословський твір»; Богдан Кравченко (Альбертський університет), Микола Жекулін (Калгарський університет) і Данило Гусар-Струк (Торонтський університет) — групова дискусія на тему «Створення Міжнародної асоціації українців»; Роман Веретельник (Манітобський університет) «До феміністичного розуміння драм Лесі Українки»; Віра Андрушкова (Вейнський штатний університет, Детройт) «Духовні сторони «Мандрівки серця» Ліни Костенко. Ключ до розуміння її світогляду»; Вірляна Ткач (ла Мама, Нью-Йорк) «Курбас. Проби й постановки в київському «Березолі»»; Романа Багрій (Йоркський університет) «Патетична соната» Миколи Куліша. Експресіоністичний вплив Леся Курбаса»; Оксана Винницька (ОІСЕ, Торонто) «Помилки дітей, що вивчають українську як другу мову»; Богдан Клід (Альбертський університет) «Михайло Драгоманов і російські народники»; Франсес Свиріпа (Альбертський університет) «Визначення до-сконалої українки в Канаді. Громадська пропаганда й поступ»; Олександра Павловська (Манітобський університет) «Жінки в повістях Віри Лисенко»; Наталія Апонюк (Манітобський університет) «Жінки в ранній українській прозі в Канаді»; Віктор Буйняк (Саскачеванський університет) «Левко Боровиковський — передвісник Шевченкового романтизму»; Марко Антонович (УВАН) «І Архімед, і Галілей». Інтерпретація».

«THE VILLAGE MODEM»

Можна набути другий випуск «The Village Modem». Це бюлетень для тих, що цікавляться мікрокомп'ютерами, працею і друком кирилическими шрифтами. «The Village Modem» можна одержати написавши на адресу: Peter Matilainen, CIUS, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8.

ДОРАДЧА РАДА КІУС-у

Протягом академічного року 1988-9 дорадча рада КІУС-у зустрічалася двічі, а саме 27-го жовтня 1988 р. і 17 травня 1989 р. На жовтневім засіданні обговорено річний звіт за 1987-8 р., розвиток обміну з Україною, проєкт «Енциклопедії України», умовини праці нового Осередку досліджень історії України ім. Петра Яцика, Методичний кабінет української мови, видавничу програму КІУС-у і документ про напрямні КІУС-у, який написав д-р Богдан Кравченко. На травневих засіданнях обговорено бюджет інституту, пропонувану Міжнародну асоціацію українців і розподіл праці між працівниками КІУС-у. До ради належать: д-р Іван

Химка (історія), голова, д-р Роберт Буш (заступник віцепрезидента, дослідження), д-р Олег Ільницький (слов'янські й східноєвропейські дослідження), д-р Манолій Лупул (основи педагогіки), д-р Роман Петришин (директор Українського центру засобів і розвитку в Громадському коледжі ім. Гранта Мак-Ювана), Алан Рутковський (бібліотека Альберського університету), Іван Соколовський (Міністерство освіти Альберти) і д-р Данило Гусар-Струк (слов'янські мови й літератури, Торонтський університет). Бюро віцепрезидента університету (дослідження) назначило д-ра М. Лупула головою дорадчої ради на 1989-90 академічний рік.

ПІСЛЯДОКТОРСЬКИЙ СТИПЕНДІЯТ ІМ. НЕПОРАНИХ НА 1988-9 Р.

Післядокторським стипендіятом ім. Непораних на 1988-9 р. була д-р Франсес Свиріпа. Їй присуджено стипендію за дисертацію п.з. «From Princess Olha to Baba: Images, Roles and Myths of the History of Ukrainian Women in Canada» (Від княгині Ольги до баби. Образи, ролі й міти з історії українок у Канаді). Будучи стипендіятом ім. Непораних, д-р Свиріпа зредагувала свою дисертацію, розширила й приготувала її до друку як монографію.

Стипендія ім. Непораних виплачує щорічно 17 500 дол. і додаткових 2 500 дол. на дослідження.

Франсес Свиріпа народилася у Лойдмінстері (Саскачеван) і виросла в альбертському містечку. Вона здобула звання бакаляра гуманістики підвищеного типу 1973 р., магістра 1976 р. і доктора 1988 р. в Альбертському університеті. Вона здобула численні студійні премії, а також престижну докторську стипендію ім. Айзака-Волтона Кіллама від 1983 до 1986 рр.; у 1987 р. вона здобула у Канадському дослідному інституті для успіху жінок першу дослідну дотацію імені Марти Данилевич. Вона — автор численних праць, в т.ч. книжки «Ukrainian Canadians: A Survey of Their

Portrayal in English-Language Works» (Едмонтон, Видавництво Альбертського університету). Нещодавно вона одержала канадську дослідну стипендію Дослідної ради суспільних наук і гуманістики, яку вона використовуватиме три роки у Відділі історичних наук Альбертського університету.

Післядокторську стипендію ім. Непораних присуджує Канадська фундація українських студій. Її виплачується щорічно з вічного фонду, який заснували Осип і Йосафат Непорани з Торонта.

ПРОГРАМА СЕМІНАРІВ КІУС-у В 1988-9 Р.

Вакадемічному році 1988-9 КІУС влаштував тринадцять семінарів. 8 вересня 1988 р. Микола Руденко, представник Української гельсінкської спілки, відчитав доповідь про «Сучасну Україну», яку влаштовано на спілку з Відділом слов'янських і східно-європейських досліджень Альбертського університету. Тоді, 23 вересня, Андрій Горняткевич, доцент слов'янських і східно-європейських досліджень говорив на тему «Бандурист Зіновій Штокалко. Доповідь з архівними звукозаписами». 21 жовтня Наталія Кононенко-Мойл (Відділ славістики Вірджинійського університету) відчитала доповідь п.з. «Кобзарі і лірники. Виконавці української епіки».

У листопаді 1988 р. відчитано два семінари. Йосип Тереля, відомий діяч Української католицької церкви, що тепер проживає в США, 7 листопада відчитав доповідь п.з. «Завдання перебудови та Українська католицька церква». 18 листопада Петро Ролланд, надзвичайний професор слов'янських і східно-європейських досліджень Альбертського університету говорив на тему «Легенда св. Андрія. Джерело національного міту».

Перший семінар зимового семестру відчитав Богдан Клід, докторант Відділу історичних наук Альбертського університету. Тема його доповіді була «Київ у 1880-их рр. Записки з невиданого щоденника», тобто про щоденник Олександра Кістяківського. 10 лютого Франсес Свиріпа, стипендіат ім. Кіллама в

тому ж відділі, говорила на тему «Імігрантка піонерка як віддзеркалення українсько-канадської достепенности». 17 лютого Франк Сисин, заступник директора Українського наукового інституту Гарвардського університету розглянув питання «Чи була революція в Україні XVII ст.?»

17 березня Богдан Кордан, старший викладач політичних наук Громадського коледжу ім. Гранта Мак-Ювана говорив на тему «Інтернування українців під час Першої світової війни. Досвід гори Касл». 7 квітня Наталія Черниш з Відділу філософських наук Львівського державного університету відчитала доповідь на тему «Життя радянської молоді. Прагнення, проблеми й вигляди». 14 квітня Дмитро Степовик з

Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Т. Рильського АН УРСР відчитав доповідь п.з. «Українська ікона. Життя духа й життя людини».

Щорічну Шевченківську лекцію, яку влаштував едмонтонський Клуб українських професіоналістів і підприємців 11 травня, відчитав Юрій Щербак, депутат Конгресу народних депутатів СРСР і відомий письменник та лікар на тему «Лекції Чорнобиля».

КІУС також влаштував неформальну лекцію д-ра Леона Баграмова, голови канадського відділу Інституту вивчення США й Канади АН СРСР, під час якої він розглядав різні теми, від вивчення подій у Канаді до перебудови в СРСР.

ПЛЯН ПЕРЕДПЛАТИ «ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ»

Канадська фундація українських студій повідомляє про плян передплати III, IV і V томів «Енциклопедії України». Передплата на ці томи виносить 295 дол., що на 185 дол. менше, як передбачена продажна ціна.

За дальшими довідками просимо звертатися на адресу: Canadian Foundation for Ukrainian Studies
500-433 Main Street
Winnipeg, Manitoba
Canada R3B 1B3
телефон (204) 957.15.41

МЕШКАНЦЯМ США

Мешканці США, що бажають скласти дар Канадському інституту українських студій, або заснувати вічний фонд, можуть одержати квитанцію для доходових податків. Реєстраційне число Альбертського університету — 98-6001254, 501-С.

КІУС сприяє розвиткові українознавства по цілому світі і багато вчених та аспірантів зі США скористали з програм і дотацій КІУС-у.

ПЕРШИЙ КОНГРЕС МІЖНАРОДНОЇ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНІСТІВ

Перший конгрес Міжнародної асоціації українців відбудеться в Києві від 26 серпня до 3 вересня 1990 р. під загальним заголовком «Сучасний стан україністики». Члени КАС повинні зголошувати пропозиції доповідей на адресу: Dr. Bohdan Krawchenko, Canadian Institute of Ukrainian Studies, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta T6G 2E8. Асоціація оплатить витрати готелю й харчування тільки п'ятьом—вісьмом канадським учасникам, з тим, що аспіранти матимуть першенство.

ПОЛЬСЬКИЙ УЧЕНИЙ - ГІСТЬ КІУС-у

Анджей Зємба, докторант Ягайлонського університету в Кракові був гостем-дослідником КІУС-у від 1 березня до 30 червня 1989 р. Він народився 1958 р. і 1982 р. здобув звання магістра за свою тезу п.з. «Gente Rutheni, natione Poloni». Історія формування української національної свідомості в Галичині». Під час свого побуту в Альбертському університеті А. Зємба збирав матеріали для своєї докторської дисертації п.з. «Українці Північної Америки та польсько-український конфлікт у Європі в 1918-1939 рр.». Він надрукував низку важливих статей про Україну й українців у польських наукових журналах. Він написав дві статті до кн. «Morality and Reality: The Life and Times of Andrei Sheptytskyi» за ред. П.Р.Магочого (КІУС, 1989).

ЩОРІЧНІ ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ЛЕКЦІЇ

Шевченківські лекції 1989 р., що їх організує Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном (Товариство «Україна») в Києві, відчитали Іван Дзюба, літературний критик; Микола Жулинський, заступник директора Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка при АН УРСР; Раїса Іванова, історик Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка та Ігор Римарук, редактор видавництва «Дніпро». Делегація провела тиждень у Альбертському університеті, де вона була гостем Відділу слов'янських і східноєвропейських досліджень, Відділу історичних наук та Канадського інституту українських студій.

Д-р Микола Жулинський відчитав семінар про «Реабілітацію письменників», професор Іванова відчитала лекцію на тему «Михайло Драгоманов. Проблеми інтерпретації», а ціла делегація взяла участь у мітингу п.н. «Національне питання в Україні сьогодні». Крім того, Іван Дзюба, Микола Жулинський та Ігор

Римарук говорили про «Гласність в Україні» у Ту-Гіллі (Альберта) на зібранні, яке зорганізувала Українська православна парафіяльна рада Ту-Гіллі й околиці. Під час побуту в Ту-Гіллі, делегація зустрілася з міською радою і були почесними гостями на вечері, яку влаштувала місцева Українська православна парафія.

Гості з України також промовляли на вечері (для збірки фондів), яку влаштував КІУС і були гостями на обіді, який влаштувало Міністерство федеральних і міжурядових справ Альберти. Вони відвідали Міністерство освіти Альберти, провели ранок з дітьми української католицької двомовної школи св. Мартина і зустрілися з учнями й учителями української двомовної програми середньої школи ім. Остіна О'Браєна.

Повернувшись в Україну, Іван Дзюба помістив обширний звіт про подорож делегації в газеті «Літературна Україна» з 13 липня 1989 р.

КОМПОЗИТОР З КИЄВА В АЛЬБЕРТСЬКІМ УНІВЕРСИТЕТІ

Леся Дичко, композитор, професор історії музики в Київському інституті мистецтва і лавреат Шевченківської премії 1989 р. промовляла в Альбертському університеті в березні 1989 р. На її семінарі, що відбувся у Відділі музики, вона обговорила ролю композитора в СРСР. Професор Дичко була в Едмонтоні, щоб відчитати доповідь на конференції п.з. «Українська хорова музика. Сьогодні й завтра», яку

влаштував Український центр засобів і розвитку при Громадському коледжі ім. Гранта МакЮвана.

КИТАЙСЬКИЙ ЖУРНАЛ ПРО КІУС

У № 1 за 1989 р. журналу Вуганського університету «Суліен Вансюа Ціююн» (Культура й освіта в СРСР) появилася стаття про Канадський інститут українських студій, у якому автор Ліу Дун обговорює працю КІУС-у. У Вуганському університеті працює секція українських досліджень.

СТВОРЕНО МІЖНАРОДНУ АСОЦІАЦІЮ УКРАЇНІСТІВ

Під час міжнародної конференції п.з. «Історія української культури. Проблеми та перспективи», що відбувалася в Неаполі в Італії від 29 травня до 2 червня 1989 р., створено нове товариство. Конференцію організував Університетський східний інститут у Неаполі, Український науковий інститут Гарвардського університету й Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка АН УРСР у Києві. У конференції взяли участь учені з України, Польщі, Італії, ФРНімеччини, Бельгії, Голландії, Канади й США.

На конференції відчитано доповідей двадцять на різні теми з історії української культури. Особливої уваги заслуговували доповіді італійських учених, які вони всі відчитали по-українському. Серед доповідей, що викликали найбільше зацікавлення, були доповіді Андреа Граціозі (Неапольський ун-т) про італійські дипломатичні документи про Великий голод 1932-3 рр. та Оксани Пахльовської (ІЛ АН УРСР) п.з. «Україна в системі європейської культури». Доповідь О. Пахльовської — блискучий огляд перипетій української культури і вона появилася друком у «Літературній Україні» з 20 липня, 3 і 10 серпня 1989 р. Іван Драч, голова Київського відділення Спілки письменників України і голова Народного руху України за перебудову відчитав застольну доповідь на бенкеті. Конференцію дуже добре організував комітет під керівництвом д-ра Рікарда Пік'я (Університетський східний інститут).

Представниками Альбертського університету були д-р Бог-

дан Медвідський (Відділ слов'янських і східноєвропейських досліджень), який відчитав доповідь на тему «Проблеми й перспективи вивчення української етнографії й фолкльору» та директор КІУС-у д-р Богдан Кравченко, який говорив на тему «1920-і рр. в історії України».

Одною з мет організаторів конференції було створення Міжнародної асоціації україністів. Брак такої організації гальмував розвиток наукових зв'язків між україністами Заходу й України, інших радянських республік і Східної Європи. Думка створити таку асоціацію вперше виринула в Празі 1968 р. під час конгресу Міжнародної асоціації славістів, але цю ініціативу чехо-словацьких україністів повалила делегація з Української РСР.

Завдання Міжнародної асоціації україністів, які прийнято на неапольській конференції, такі: розвивати україністику по цілому світі, підтримувати академічний обмін, і сприяти українській культурі. Асоціація складається з різних національних комітетів, до яких належать учені гуманітарних і суспільних наук, а секретаріат знаходиться при АНУ Києві. Конгреси асоціації відбуватимуться принаймні щотири роки. Перший конгрес відбудеться в Києві літом 1990 р. До управи асоціації належать президент, чотири віцепрезиденти, секретар, голови поодиноких комісій (археографічної, видавничої, бібліографічної і комісії розповсюдження української культури), а також пред-

ставники національних і регіональних асоціацій україністів. Незабаром появиться статут нової асоціації.

На неапольській конференції вибрано управу в такому складі: акад. Віталій Русанівський (Ін-т мовознавства АН УРСР), президент; чотири віцепрезиденти — д-р Рікардо Пік'йо (Неаполь), д-р Григорій Грабович (УНІГУ), д-р Микола Жулинський (Інститут літератури АН УРСР) і д-р Рішард Лужний (Варшава); секретар — д-р Олександра Мишанич (Ін-т літератури АН УРСР); д-р Богдан Кравченко був вибраний головою видавничої комісії, а д-р Богдан Медвідський (Альбертський ун-т) головою провірної комісії.

Канадську участь у Міжнародній асоціації обговорили кількакратно управа Канадської асоціації славістів (КАС) та Комітет міжнародних відносин КАС.

Справу обговорено на річних зборах КАС 1989 р., коли організовано спеціальну групову дискусію про нову міжнародну асоціацію. У цій дискусії брали участь д-р Николай Жекулін (Калгарський ун-т і голова Комітету міжнародних відносин КАС), д-р Данило Гусар-Струк (Торонтський ун-т) і д-р Богдан Кравченко. У цій сесії взяли участь членів сорок КАС.

Велика більшість учасників уважали, що канадські вчені повинні підтримувати нову міжнародну асоціацію, хоч усі здавали собі справу, що можуть вирішити різні проблеми. Дехто висловлював побоювання, що при підборі доповідей на конгресі

продовження на стор. 24

Створено МАУ

продовження зі стор. 23

може бути цензура. Також обговорено потребу забезпечити асоціацію відповідною матеріальною базою. Дехто мав застереження до складу управи, яку вибрано в Неаполі. Все ж таки, дискусанти підкреслювали, що хоч українсти на Заході не потребують міжнародної асоціації, щоб утримувати зв'язки між собою, таке тіло конечне для діалогу з колегами в Україні.

Оскільки статут Міжнародної асоціації українців (МАУ) не наспів до Канади перед загальними зборами КАС, питання канадського членства в МАУ відложено до загальних зборів КАС 1990 р. Тим часом

управа КАС назначила д-рів Богдана Кравченка і Данила Гусара-Струка втримувати зв'язок з МАУ, щоб запевнити участь канадських учених на конгресі МАУ в Києві літом 1990 р. КАС правдоподібно стане членом МАУ (КАС належить до низки таких міжнародних товариств). Тоді КАС стане тим тілом, що представляє канадських учених у МАУ, і всі члени КАС зможуть брати участь у праці МАУ.

За дальшими довідками просимо звертатися на адресу: Dr. Bohdan Krawchenko, Canadian Institute of Ukrainian Studies, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8.

ДОКУМЕНТИ БРИТАНСЬКОГО УРЯДУ ПРО УКРАЇНУ

Добігає до кінця проєкт вишукування й знімання копій документів британського уряду про Україну й українців від 1917 до 1957 рр. Більше тисячі документів, разом 7691 сторінка, скопійовано. До весни 1990 р. ще тисяча документів буде скопійована й зложена в бібліотеці Альбертського університету. Крім того, виготовлено бібліографічний довідник, у якому подані всі важні дані про кожен документ.

Документи британського уряду — багатує джерело до історії України ХХ ст. Скопійовані матеріали складаються зі звітів британських послів у Радянському Союзі, Польщі, Чехо-Словаччині та Румунії. Тут також зберігаються детальні звіти інших урядів та міжнародних агентств, що займалися українським питанням. Листи й клопотання

українських організацій та індивідів, зокрема українських канадців, також зберігаються в збірці.

У документах віддзеркалені такі важливі події з історії України, як Революція 1917-20 рр., голоди в Україні 1921, 1932-3 і 1947 рр., митрополит Андрей (Шептицький) та Українська католицька церква, політика Комуністичної партії України, Друга світова війна, німецька окупація й Українська повстанська армія, повоєнні події (напр., примусова репатріація й переміщені особи).

У збірці вчені найдуть чимало нових даних, а також нове наświetлення відомих подій. Стане ясно, до якої міри британський уряд втручався у політичне життя України.

Цим проєктом займається Ярослав Кошів, аспірант Глазгоського університету. Витрати зв'язані з цією працею оплачуються з Архівного вічного фонду ім. Стефанії Букачевської-Пастушенко.

ДОСЛІДНІ ДОТАЦІЇ КІУС-у

Д-р Богдан Боцюрків (Відділ політичних наук Карлтонського університету) одержав 7 500 дол. на вкінчення своєї монографії п.з. «Українська католицька церква й радянська держава».

Д-р Чарлз Гобарт (Відділ соціології Альбертського університету) одержав початкову дотацію 820 дол. на проєкт п.н. «Після ста років. Українська етнічність у Альберті».

Олександра Гнатюк (Варшавський університет) одержала 1 200 дол. на свою працю п.з. «Українська бароккова поезія».

Мирослав Сич (Інститут історії у Варшаві) одержав 1 200 дол. на свій проєкт п.н. «Історія кооперативного руху в Галичині міжвоєнного періоду». Частину фондів цієї дотації одержано з Осередку ім. Ячика.

ЛЬВІВСЬКИЙ УЧЕНИЙ ШУКАЄ КОНТАКТІВ

Д-р Юрій Тамбовцев, Львівський лісотехнічний інститут, Кафедра іноземних мов, 290057 — Львів 57, вулиця Пушкіна 103, бажа нав'язати контакт із західними вченими, що аналізують літературу з погляду фонетики-статистики. Він, зі своїми колегами зашифрував твори Івана Франка на комп'ютері і тепер аналізує дані. За дальшими даними просимо звертатися або до д-ра Тамбовцева, або до КІУСу.

ДОПОМОЖІТЬ УЧЕНИМ В УКРАЇНІ

В Україні тепер відроджується поважна наукова праця і КІУС старається допомогти їй. Бібліотеки в Україні вже одержали сотки книжок від КІУС-у і він також сприяє виміні вчених і аспірантів. Щотижнево до інституту надходять численні листи від учених з цілої України, але, на жаль, він не в стані відгукнутися на численні прохання надіслати книжки й інші дослідні матеріали.

Дуже просимо надсилати інститутові наукові книжки будь-якою мовою з усіх ділянок (тільки недавні видання з точних наук), щоб ми могли допомогти бібліотекам в Україні розбудувати свої фонди. Також є брак поважних літературних творів будь-якою мовою. Зокрема

дефіцитними є комплекти «Енциклопедії українознавства». Будемо дуже вдячними за дари на покриття поштових витрат.

Існує велика потреба стипендій для талановитих студентів з України на навчання в поважних

західних університетах. Також треба стипендій на короткотривалий дослідний побут аспірантів у тих же університетах. КІУС може допомогти університетам прийняти студентів з України.

КІУС СПІВОРГАНІЗАТОР КОНФЕРЕНЦІЇ ПРО ГЛАСНІСТЬ В УКРАЇНІ

VIII річна конференція Української дослідної програми Іллінойського університету в Урбані-Шампейні під назвою «Гласність, перебудова й Україна» відбувалася від 19 до 24

червня 1989 р. На конференції, в якій взяло участь декілька учасників з України й Східної Європи, відчитано понад п'ятдесят доповідей. Серед учасників були Павло Мовчан, поет і критик з Києва; Лесь Танюк, режисер з Києва; Юрій Віктюк, мистець зі Львова; Микола Жулинський з Інституту літературознавства в Києві; Магдалина Ласло-Куцюк, професор у відставці Букарештського університету; Кирило Куцюк, поет з Букарешту. Ліу Донг з Вуганського університету в Китаї також відчитав доповідь.

Представником КІУС-у, що був одним з організаторів конференції, був дослідник д-р Девід Марплз, який відчитав доповідь п.з. «Нинішня ситуація в Чорнобилі. Висновки після особистих відвідин». Директором Української дослідної програми Іллінойського університету в Урбані-Шампейні є д-р Дмитро Штогрин, а координатором програми є д-р Богдан Рубчак з Іллінойського університету в Чикаго.

ЖУРНАЛ УКРАЇНОЗНАВЧИХ СТУДІЙ

Починаючи з весною 1990 р. «Журнал українознавчих студій» матиме інший формат і приціл. Редактором буде Девід Марплз, який перебрав ці обов'язки від Мирослава Юркевича. Нова міжнародна редколегія прийде на місце попередньої альбертської. До тепер до неї належать такі вчені: Данило Гусар-Струк (Торонто), Девід Сондерз (Ньюкесл-на-Тайні), Наталія Кононенко-Мойл (Вірджінія), Джемс Мейс (Американська комісія голоду), Франсес Свиріпа (Альберта), Зеев

Вольфсон (Єрусалим), Леонід Лещенко (АН України), Роман Сольчаник (Радіо Свобода), Юрій Добчанський (Конгресова бібліотека) й Наталія Пилип'юк (Гарвард). Ще очікуємо дві відповіді з Радянського Союзу. Журнал також звертатиме увагу передусім на сучасну Україну, даватиме можливість для дискусії між радянськими й західними вченими на різні теми. Статті до «Журналу» просимо надсилати до Девіда Марплза в інституті (№ тел. (403) 492.44.87).

БОГДАН КОРДАН СТАВ КОРЕСПОНДЕНТОМ-ДОСЛІДНИКОМ КІУС-у

КІУС з приємністю повідомляє, що д-ра Богдана Кордана назначено старшим науковим співробітником університету.

Д-р Кордан здобув звання бакаляра гуманістики в Торонтському університеті (1977) і був аспірантом Карлтонського (1981) і Арізонського штатного університету (1988). Він працював дослідником КІУС-у в 1982-5 рр. і був післядокторським стипендіатом ім. Непораних у Альберт-

ським університеті (1987-8). Д-р Кордан був співредактором і автором декількох книжок, у т.ч. «The Foreign Office and the Famine: British Documents on Ukraine and the Great Famine of 1932-33» (1988); «On Guard for Thee: War, Ethnicity and the Canadian State, 1939-1945»; і «Creating a Landscape: A Geography of Ukrainians in Canada» (1989). Під цю пору він працює старшим викладачем політичних наук у Громадському коледжі ім. Гранта Мак-Ювана в Едмонтоні.

ЛІТНЯ ПРАЦЯ СТУДЕНТІВ ДОСЛІДНИКІВ У КІУС-і

Літом 1989 р. студент політичних наук у Альбертському університеті Марко Малюваний працював бібліотечним помічником в Методичному кабінеті КІУС-у. Його працю оплатила Програма тимчасового літнього zatrudнення уряду Альберти.

Христя Фріленд, студентка радянських досліджень у Гарвардському університеті працювала дослідним асистентом, пишучи гасла для третього-п'ятого томів «Енциклопедії України». Її працю оплатила Програма літньої праці для розвитку досвіду. Третя літня студентка-дослідниця — це Наталка Фріленд, студентка історії й літератури в Гарвардському університеті, що також писала гасла для «Енциклопедії». Її працю оплачено спеціальною дотацією, яку виклопотав д-р Богдан Кравченко в програмі розвитку науки Комітету малих факультетів Альбертського університету.

Джерард Магенніс, докторант відділу слов'янських і східно-європейських досліджень Альбертського університету допомагав дослідникові КІУС-у, д-ру Девідові Марплзу при праці над проектом України в 1940-их роках, який оплачує Український народний союз у Джерсі-City, Нью-Джерсі. Цей проект має бути закінчений до жовтня 1991 р.

ШМУЕЛЬ ЕТТІНГЕР. ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ

Професор Шмуель Еттінгер, один з найважливіших ізраїльських істориків і організаторів наукового життя упокоївся несподівано в Єрусалимі 22 вересня 1988 р. проживши 69 років. Він був одним з засновників Центру дослідження й документації східно-європейського єврейства в Єврейському університеті в Єрусалимі. Він доложив багато зусиль, щоб забезпечити успіх Конференції про українсько-єврейські відносини, що відбулася в Мак-Мастерському університеті в жовтні 1983 р. заходами КІУС-у. Його доповідь про 'Участь євреїв у заселенні України в XVI і XVII ст.' появилася в кн. «Ukrainian-Jewish Relations in Historical Perspective» за ред. Петра Потічного і Говарда Астера (КІУС, 1988).

ЗАКІНЧЕНО ПРОЄКТ ІСТОРІЇ УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Орест Мартинович, дослідник КІУС-у від 1986 р., пред'явив рукопис історії українців у Канаді від 1891 до 1924 рр. Чотири рецензенти позитивно оцінили цей твір і його тепер редагує д-р Манолій Лупул. Праця О. Мартиновича має появитися 1990 р. Монографія, яку написано на підставі дуже багатьох джерел,

— детальне вивчення суспільної, господарської і політичної історії першого періоду життя українців у Канаді. Книга буде віхою канадських етнічних досліджень.

О. Мартинович відходить з інституту восени 1989 р., щоб здобути звання доктора в Торонтському університеті.

НАУКОВИЙ ОБМІН

КІУС заключив договір з Інститутом вивчення господарських і суспільних проблем закордонних країн АН УРСР у Києві про річний короткочасний обмін учених.

КІУС також заключив договір з Інститутом історії академії наук у Києві про регулярний обмін наукових видань. Передбачається праця над спільними дослідженнями.

Видавництва КІУС-у і «Дніпро» підписали договір про обмін видань. «Дніпро» — найбільше літературне видавництво України. Договір передбачає обмін працівників для ознайомлення з видавничою справою в обидвох країнах.

КІУС також регулярно обмінюється літературою з Інститутом філософії академії наук у Києві, з Відділенням української літератури Харківського державного університету, з журналом «Пам'ятники України», який видає Товариство збереження історичних пам'ятників, і з музеєм пам'яті жертв сталінізму на Соловках Архангельської області в Росії.

Також існує домовлення про обмін з Осередком дослідження й документації східноєвропейського єврейства при Єврейським університеті в Єрусалимі, з видавництвом «Руске слово» в Новому Саді в Югославії і з Ягйлонським, Варшавським, Гдансь-

ким і Люблинським університетами в Польщі.

Під час своїх відвідин у КІУС-і літом 1988 р., д-р Ігор Гордієв, директор Осередку українознавства при Макварійським університеті в Норт-Райді (Сідней) в Австралії, обговорював можливість наукового обміну між обидвома установами. Цю справу також обговорено з д-ром Марком Павлишином (Катедра українознавства в Монахському університеті, Мельбурн у Австралії) під час його відвідин у червні 1989 р.

Установи й учені, що бажали б узяти участь у цих обмінах повинні звернутися до КІУС-у.

ЯРОСЛАВ БАЛАН СТАВ КОРЕСПОНДЕНТОМ-ДОСЛІДНИКОМ КІУС-у

Ярослава Балана призначено кореспондентом-дослідником КІУС-у на один рік починаючи з вересня 1989 р. Я. Балан здобув звання бакаляра підвищеного типу в Торонтському університеті і магістра в Альбертському університеті. В 1988-9 академічному році він був гостем-викладачем Макварійського університету в Австралії. Він є автором книжки «Salt and Braided Bread: Ukrainian Life in Canada» (Торонто: Вид-во Оксфордського ун-ту, 1984) За його редакцією появилася кн. «Identifications: Ethnicity and the Writer in Canada» (Едмонтон: КІУС, 1982), а за його і Юрія Клинового редакцією кн. «Yammarok: Ukrainian Writing in Canada since the Second World War» (Едмонтон: КІУС, 1987) Я. Балан має чимало друкованих праць про українську літературу й драматургію в Канаді. Він також

пише поезії. Його праця п.з. «At Kiev Crossroads: A Millennial History of Christianity in Ukraine» має появитися у нью-йоркському видавництві В.В. Нортон на наступного року. Будучи кореспондентом-дослідником КІУС-у Я. Балан працюватиме над історією культури українців у Канаді, зокрема в міжвоєнному періоді.

СУЧАСНИЙ АРХІВ У КІУС-і

Оскільки назбиралося багато неофіційних газет, відеострічок, звукозаписів та інтерв'ю з України, КІУС заснував сучасний архів, в якому мають зберігатися для майбутніх поколінь і дослідників сучасні фонди. Наприклад, недавно одержано декілька звукозаписів і

відеострічку цілих установчих зборів Народного руху України за перебудову, що відбулися в Києві у вересні 1989 р. Просимо тих, що їдуть в Україну й повертаються з такими матеріалами вислати або оригінали, або копії д-рові Девіду Марплзові в КІУС-і, щоб запевнити повність сучасного архіву і щоб ці важливі документи відповідно збереглися.

ХИМКА ДІСТАВ ВІДРЯДЖЕННЯ ДО ГАРВАРДУ

Д-ра Івана Химку, надзвичайного професора історії Східної Європи й України в Альбертському університеті та голови Дорадної ради КІУС-у, призначено гостем-професором історичних наук у Гарвардському університеті на академічний рік 1989-90. Д-р Химка читатиме курси історії України й Східної Європи.

КАТЕДРА ІМ. ГУЦУЛЯКІВ ЗАПРОШУЄ ДО ПРАЦІ

Відділ слов'янських і східноєвропейських досліджень Альбертського університету запрошує подання на посаду доцента (повний час), що може довести до постійного призначення, оплаченого фондами Катедри української культури й етнографії ім. Гуцуляків. Вимагаються звання доктора, друковані праці й фолкльористичний вишкіл. Початок праці — 1 липня 1990 р., мінімальна зарплата в 1989-90 р. — 34 970 дол. Кандидат мусить володіти українською й англійською мовами, як рідними. Кандидат повинен могли навчати курси української культури й етнографії на всіх рівнях. Першенство мають кандидати, що спеціалізуються в етнографії українських танців, народного мистецтва й матеріальної культури, але заохочуємо спеціалістів будь-якої ділянки українського фолкльору й етнографії вносити подання. Від цієї особи очікується, що вона зможе виконувати редакційну працю над серією видань з української етнографії, а також розпочати етнографічний архів та бібліографію. Розглядатимуться тільки подання з повною анкетой, що включає біографію, відпис університетських документів та листи поручення від трьох осіб. Реченець — 19 березня 1990 р. Альбертський університет zatrudнює осіб без огляду на стать, віросповідання, національне походження і т.д., але, згідно з канадськими імігаційними вимогами, це запрошення спрямоване до канадських громадян чи постійних мешканців Канади. Анкету треба вислати на адресу: Chairman, Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6E 2E6.

ЗАПРОШУЄМО ДОПОВІДІ НА КОНФЕРЕНЦІЮ СТОЛІТТЯ

З нагоди століття поселення українців у Канаді КІУС влаштовує конференцію у вересні 1991 р. на тему «Українські канадці 1924-51. Профілі та вивчення випадків».

Увагу звертається на період 1924-51, щоб заповнити білі плями в історії українців у Канаді. Цей період відносно мало вивчений, не так, як перші роки поселення українців у Канаді, яким присвячено чимало праць.

У конференції особливу увагу звертатиметься на вивчення конкретних випадків та осіб, щоб пізнати специфічні процеси, справи й події, що давали

напрявні життю українців у Канаді між 1924 і 1951 рр. Просимо авторів оминати широкі узагальнення чи схеми, а звертати увагу на вузкі теми, що допомагають нам фундаментально зрозуміти той період.

Пропозиції статей просимо прислати до листопада 1989 р. на адресу:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta
Canada T6G 2E8
tel. (403) 492.29.72
fax (403) 492.49.67

ПРАЦЯ СПІВРОБІТНИКІВ КІУС-у

АНДРІЙ ГОРНЯТКЕВИЧ

Д-р Горняткевич працював на дві треті часу у Відділі слов'янських і східноєвропейських досліджень під час академічного року 1988-9. Він переклав і написав примітки до праці Зіновія Штокалка, що появилася у Видавництві КІУС-у п.з. «А Kobzar Handbook» як довідник №34. У вересні 1988 р. він відчитав інститутський семінар на тему «Бандурист Зіновій Штокалко. Доповідь з архівними звукозаписами», а в листопаді 1988 р. він відчитав семінар у Відділі слов'янських і східноєвропейських досліджень про «Незвичайний варіант Думи про втечу трьох братів з Азова». Він був головним промовцем на бенкеті з нагоди Тисячоліття Хрещення України у Вікторії (БК), де він говорив про «Впливи християнства на українську культуру з погляду тисячоліття». У лютому 1989 р. він відчитав доповідь про «Кобзарське мистецтво» на конференції п.н. «Українська хорова музика. Сьогодні й завтра», що відбулася в Громадському коледжі ім. Гранта Мак-Ювана в Едмонтоні. У травні 1989 р. він говорив про «Українську двомовну програму з погляду університету» під час конференції п.н. «Політика мовного навчання та українська перспектива», що відбулася в Едмонтоні. Він був дослідником і консультантом відеофільму «Ріка радості», який зняла студія Імадж Воркс Альберта і грав головну роль у звукозаписі переобки драми Миколи Куліша «Мина Мазайло», яку виготовила мережа Аксес Альберта для української двомовної програми.

ВЛАС ДАРКОВИЧ

Д-ра Власа Дарковича знов назначено дослідником КІУС-у на академічний 1989-90 рік. Д-р Даркович — економіст, що спеціалізується в статистиці. Протягом академічного року 1988-9 він опрацював дві студії. Перша — детальна аналіза даних перепису населення про українську родину в Канаді. Друга — перегляд суспільної структури українських канадців. Обидві праці передано до видавництва.

ХРИСТИНА КОГУТ

Виконавчий секретар КІУС-у Христина Когут працювала адміністративним асистентом Канадської асоціації славистів та редакційним асистентом бюлетеня асоціації. Вона також була представником Видавництва КІУС-у в Товаристві видавців Альберти. Під час виставки видавництв, що відбулася в Калгарі в лютому 1989 р., вона говорила про Видавництво КІУС-у, а також була представником видавництва на річних загальних зборах товариства в березні 1989 р.

БОГДАН КРАВЧЕНКО

При початку вересня 1988 р. д-р Кравченко відчитав доповідь про «Відношення між Канадою й СРСР за Горбачова» під час річної конференції Комітету українців Канади в Саскатуні. Того ж місяця він був ученим гостем Осередку українознавства Макварійського університету в Норт-Райді (Австралія). В Австралії він відчитав семінар, який влаштував Осередок українознавства, про «Політику в сучасній Україні» і говорив про працю КІУС на річних зборах Фондації українознавства в Лідкомбі. Він також відчитав доповіді в Науковому товаристві ім. Шевченка в Сіднеї та Українському суспільному культурному клубі у Воллонгтонгу. На запрошення Катедри українознавства Монаського університету він відчитав два семінари про національне питання в СРСР; один у Відділі політичних наук Мельбурнського університету, а другий у Відділі політичних наук і Відділі слов'янознавства Монаського університету. Українське товариство професіоналістів і підприємців у Мельбурні запросило його відчитати лекцію п.з. «Сучасна ситуація в Україні й СРСР. Що тепер?»

У жовтні 1988 р. він промовляв на річних зборах Ради модерних мов у Едмонтоні на тему «Гласність в Україні і її вплив на навчання української мови в Альберті». Того ж місяця він був гостем-доповідачем на святкуванні Тисячоліття християнства в Україні в Боннівіль (Альберта), яке влаштувало Українське громадське товариство

Лейкленду. У листопаді він говорив про «Багатокультурність і розвиток громади» на річних зборах учителів української мови при Саскачеванському товаристві модерних мов, що відбулися в Саскатуні. Він також виголосив доповідь про «Реформи ринку й демократизацію в СРСР» на річних зборах Американського товариства сприяння славістиці, що відбувалися від 18 до 21 листопада 1988 р. в Гонолулу. У грудні він узяв участь у випуску книги Ореста Субтельного «Ukraine: A History» в Інституті св. Володимира, де він говорив про працю КІУС-у.

У січні 1989 р. д-р Кравченко відчитав доповідь про «Перебудову цивільного суспільства в СРСР» на симпозіумі п.з. «Значення Горбачова», який влаштував Відділ політичних наук Йоркського університету в Торонті. Пізніше, того ж місяця, він повернувся до Йоркського університету, щоб відчитати доповідь про «Майбуття гласности й перебудови» на конференції п.з. «Гласність в Україні», що відбулася в Стонгському коледжі. У лютому він відчитав доповіді про «Закордонну політику за Горбачова» у Відділі політичних наук Альбертського університету і про «Перегляд гласности й перебудови» на конференції п.з. «Перебудова, гласність та міжнародна безпека» в Манітобському університеті. В лютому він також говорив про «Проблеми й перспективи проєкту 'Енциклопедії України'» на зборах Калгарського клубу українських професіоналістів і підприємців, а також, у Комітеті українців Канади, Провінційній раді Альберти, про грядуче століття поселення українців у Канаді.

У березні він промовляв у Ордені св. Андрея про діяльність КІУС-у, а в квітні він говорив у Єврейській федерації Едмонтону про штучний голод в Україні в 1932-3 рр. У травні 1989 р. він взяв участь у груповій дискусії п.з. «Іміграція — четверта хвиля?» під час національної конференції Федерації українсько-канадських клубів професіоналістів і підприємців у Реджайні.

Д-р Кравченко відчитав доповідь про «1920-і рр. в історії України» на міжнародній конференції п.н. «Історія української культури. Проблеми й перспективи», що відбувалася в Неаполі від 29 травня до 2 червня 1989 р. У червні він відчитав дві доповіді на зборах наукових товариств у Львівському університеті: одну п.з. «Кляса, національність і більшовики», а другу п.з. «Гласність і національне питання в СРСР». Обидві доповіді відчитано на сесії Товариства

соціалістичних досліджень. Він взяв участь у груповій дискусії про Міжнародну асоціацію українців у Львівському університеті під час річних зборів Канадської асоціації славістів. У червні 1989 р. він також говорив про «Неофіційні групи в нинішній Україні» на форумі Українського народного дому в Торонті.

Д-ра Кравченка вибрано віцепрезидентом Канадської асоціації славістів (КАС) на загальних зборах асоціації в червні 1989 р. Він закінчив трирічну каденцію як секретар-скарбник КАС. Його вибрано головою видавничого комітету новоствореної Міжнародної асоціації українців. Він працював головою виборного комітету програми академічного обміну між Канадою й СРСР Асоціації канадських університетів і коледжів. У листопаді 1988 р. його вибрано дійсним членом Української вільної академії наук у США. Його також призначено заступником директора Альбертської ради українського мистецтва і членом Комітету відносин між Канадою й СРСР при крайовій управі Комітету українців Канади у Вінніпегу.

До липня 1989 р. д-р Кравченко був виконуючим обов'язки директора Осередку досліджень історії України ім. Петра Яцика. У травні 1989 р. він одержав дотацію 4 950 дол. на розвиток наук від Комітету малих факультетів Альбертського університету на допомогу з дослідженнями і написанням гасел з педагогіки, соціології та науки для «Енциклопедії України».

Протягом 1988-9 р. д-р Кравченко нераз був гостем різних радіопередач у США, Австралії й Канаді. Двічі Сі-бі-сі в Торонті запросило його подати свої думки про події в СРСР на всеканадській передачі «Коментар».

Недавно появились такі його праці: «Petrine Mercantilist Economic Policies towards Ukraine» у «Ukrainian Economic History: Interpretive Essays» за редакцією І.С. Коропецького (Кембрідж, Масс.: УНІГУ, Вид-во Гарвардського ун-ту, 1989); 'Про переоцінення історіографії', «Зустрічі» (Варшава), № 5-6, 1988; «Glasnost and Perestroika: Trouble ahead in the USSR», «Canadian Dimension» (липень-серпень 1989). У варшавському «Нашому слові» (11 і 18 грудня 1988 р.) появилася ширше інтерв'ю з ним п.з. 'За наше місце в Канаді'. Статті д-ра Кравченка появились в «Українських вістях» (Едмонтон), «Ukrainian Weekly», «Ukrainian Canadian Review» і «Тема».

СОФІЯ ЛАЗАР

Софія Лазар, секретарка й машиністка Методичного кабінету української мови КІУС-у, закінчила шість курсів комп'ютерів у Відділі кібернетики Альбертського університету. Між ними були курси інформатики для Макінтоша, завансований курс «Ворд» та інформатики «Спайрз».

ДЖЕНІС МАНДЗЮК

У травні 1989 р. Дженіс Мандзюк почала працювати в КІУС-і як секретарка в приймальні й машиністка. Здобувши середню освіту в Смокі-Лейку (Альберта), Дж. Мандзюк працювала агентом обслуговування пасажирів авіалінії Тайм. Вона вислухала курси ринкування, красного письменства і низку вишкільних семінарів комп'ютерів у Громадському коледжі ім. Гранта Мак-Ювана.

ДЕВІД МАРПЛЗ

У серпні 1988 р. д-р Марплз говорив на річних зборах Спільки українського студентства Канади в Гімлі (Манітоба) на тему «Україна в Горбачовський період». У жовтні він був у Нью-Йорку на формальному випуску своєї книжки «The Social Impact of the Chernobyl Disaster», який влаштували Український народний союз і видавництво Сент-Мартінз прес (Нью-Йорк). Канадське видання цієї книжки, яке випустило Видавництво Альбертського університету, є серед фіналістів XV річного конкурсу Міністерства культури Альберти за найкращу небелетристичну працю, що відбудеться у вересні 1989 р.

У листопаді 1988 р. д-р Марплз відвідав Ленінград, Москву й Київ разом з іншими 'провідниками opinii' Світового товариства засобів спілкування, і він перевів низку інтерв'ю з політиками й журналістами. 15 листопада в готелі «Русь» у Києві він відчитав доповідь на тему «Україна й українці». Вертаючись, він відвідав Лондон, де, 23 листопада, в Інституті слов'янських і східноєвропейських досліджень Лондонського університету, він відчитав доповідь про «Наслідки чорнобильської катастрофи».

16 січня 1989 р. він говорив про «Сучасні події в Україні» в Українському культурному центрі в Ту-Гіллі (Альберта). Через кілька днів він узав участь у конференції про «Гласність в Україні», що відбувалася в Йоркському університеті, де він відчитав доповідь п.з. «Гласність і екологічна

ситуація в Україні». У березні він був головним промовцем під час Чорнобильського пропам'ятного тижня, що відбувався у Вейнському штатному університеті в Детройті. При цій нагоді він відчитав доповідь в Українському культурному центрі у Ворені (Мічіган), а також говорив у класах української двомовної школи у Ворені. Пізніше в березні д-р Марплз був гостем Гуверського інституту в Стенфордському університеті, де відчитав 'обідній' семінар на тему «Ядерна енергія і політична ситуація в Україні».

16 квітня він був головним промовцем на Чорнобильському мітингу, який влаштував Ванкуверський відділ Комітету українців Канди, де виголосив доповідь «Чорнобиль по трьох роках». При цій нагоді він кількакратно виступав на телебаченні й радіо у Ванкувері. Він був головним промовцем на відслоненні пам'ятника чорнобильським пожежникам і санітарям у парку ім. Гавриляка в Едмонтоні, який поставлено в травні заходами Союзу українців самостійників. Того ж місяця він говорив про події в сучасній Україні в Святоандріївській православній церкві в Едмонтоні.

У червні 1989 р. д-р Марплз був гостем Міністерства закордонних справ УРСР і відвідав Чорнобиль, Прип'ять та зону атомного реактора. Він зняв інтерв'ю з ученими Центру радіаційної медицини в Києві і оглянув центр. Він дав інтерв'ю на Радіо Київ, а його опис своїх відвідин появилися в газеті «Вечірній Київ». Репортажі про його подорож та зустрічі появилися в газетах «New York Newsday», «Edmonton Journal» і серією чотирьох статей у «The Ukrainian Weekly». Він відчитав доповідь на ту саму тему на конференції п.з. «Гласність і перебудова в Україні», що відбувалася 24 червня 1989 р. в Іллінойському університеті в Урбані-Шампейні, а також у літній школі УНІГУ в Кембріджі в липні.

У червні 1989 р. д-р Марплз перебрав від Мирослава Юркевича обов'язки редактора «Журналу українознавчих студій». Він є почесним головою Комітету екологічних проблем в Україні (Торонто) і буде представником Екологічної комісії Світового конгресу вільних українців на нарадах у справах оточення Конференції про співпрацю й безпеку в Європі, що відбуватимуться 16-19 жовтня 1989 р. в Софії (Болгарія). Його також вибрано почесним членом Вашингтонської групи у Вашингтоні. Крім своїх обов'язків у КІУС-і, д-р Марплз був консультантом Радіо Свобода в Мюнхені від вересня 1988 р. Під цю пору він є

гостем-професором Відділу історичних наук Альбертського університету, де читає курс про Радянський Союз.

Протягом останнього року він не раз виступав на радіо й телебаченні, в т.ч. «As It Happens» і «Sunday Morning» на Сі-бі-сі, на трансатлантийській дискусії круглого стола на Голосі Америки, довге інтерв'ю на новому каблевому каналі Сі-бі-сі, передачі Рона Колістера на Сі-джей-сі-ей, Сі-кей-о (Торонто й Едмонтон) та Сі-кей-ві-ю і Бі-сі-ті-ві у Ванкувері.

В 1988-9 р. д-р Марплз видав сім статей у «Radio Liberty Research Bulletin» і двадцять статей у «Report on the USSR», тижневому часописі Радіо Свобода в Мюнхені присвяченому екологічним, ядерним і господарським проблемам в Україні. Він також написав такі статті: «Can the Soviet Union Reform Itself?», «Glasnost Examined: Inside the USSR» (Вашінгтон, 1988), стор. 52-61; «Україна за Горбачова», «Сучасність» 2/1989, стор. 78-86; «Glasnost and Ecology», «Soviet Analyst» (17.08.1988); «Nuclear Power: A Fading Soviet Energy Alternative?», «Soviet Analyst» (07.12.1988); «Nuclear Power, Ecology and the Patriotic Opposition in Ukraine», «Big Ships Turn Slowly: The Soviet Union in Transition» (Вашінгтон, 1989), стор. 110-20 та «Current Events in Ukraine», «Soviet Analyst» (31.05, 14.06 і 28.06.1989). Його статті не раз появляються на сторінках газет «Edmonton Journal», «The Globe and Mail» (26.04.1989), «Newsday» (20.07.1989) і «The Ukrainian Weekly».

Він тепер закінчує (разом з д-ром Романом Сольчаником) рукопис, який має появиться у видавництві Макміллана п.з. «Ukraine under Gorbachev» а також продовжує дослідження до великої праці на тему «Україна в 1940-их рр.», яку оплачує Український народний союз.

ОРЕСТ МАРТИНОВИЧ

Дослідник КІУС-у Орест Мартинович читав лекції історії українців у Канаді на курсі Відділу слов'янських і східноєвропейських досліджень Українське 327. Недавно появилися такі праці О. Мартиновича: «The Ukrainian Block Settlement in East Central Alberta» у кн. за ред. М. Лупула «Continuity and Change: The Cultural Life of Alberta's First Ukrainians» (КІУС, 1988).

ПІТЕР МАТИЛАЙНЕН

Видавничий асистент КІУС-у Пітер Матілайнен закінчив низку вишкільних семінарів у Відділі кібернетики Альбертського університету. Він також є редактором «The Village Modem», бюлетеня з довідками про комп'ютери з кирилицею. Він також є членом Альбертської ради культурної спадщини.

МАРУСЯ ПЕТРИШИН

Координатор Методичного кабінету української мови Маруся Петришин закінчила курси про комп'ютери системи Макінтош, взяла участь у семінарі про торгівлю з Україною і в конференції «Мова й держава», що відбулася в Альбертському університеті 1989 р. Вона також є членом дорадної ради Батьківського комітету сприяння українській освіті в Альберті і закінчує переклад автобіографії Наталії Кобринської.

МИРОСЛАВ ЮРКЕВИЧ

У червні 1989 р. дослідник Мирослав Юркевич став керівним редактором Видавництва КІУС-у. Він відчитав доповідь на тему «Доля Православної церкви в історії України ХХ ст.» на конференції з нагоди Тисячоліття Хрещення України, яку влаштувала Українська православна парафія Ту-Гіллуз у околиці в липні 1988 р. У січні 1989 р. він говорив про «Гласність в Україні» у Комітеті українців Канади в Калгарі. Він також читав курс «Вступ до СРСР і Східної Європи» у Відділі слов'янських і східноєвропейських досліджень. Він є членом дорадної ради в справах східноєвропейських досліджень бібліотеки Альбертського університету. До його недавніх видань належить гасло 'Лев Юркевич' у «Енциклопедії українознавства» (10-ий том) і стаття в «Українських вістях» (квітень 1989).

Zustrichi i proshchannia (Spohady)

Tom pershyi Hryhorii Kostiuk

This autobiography of a leading literary historian is an invaluable document of Soviet Ukrainian intellectual life before the Second World War, providing a wealth of first-hand observations unavailable elsewhere.

xiv, 743 pp.

cloth \$44.95

Order from:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta Canada T6G 2E8

ГРИГОРІЙ
КОСТЮК

ЗУСТРІЧІ

ПРАЩАННЯ

КНИГА ПЕРША

НОВІ ФОНДИ

Бойко, І.З. та ін., упор. «Т.Г. Шевченко. Бібліографія літератури про життя і творчість, 1839-1959». т. 1, (Київ, 1963).

Burko, Vladimiro. «A Imigração Ucrâniana no Brasil». 2 ed. (Curitiba, 1963).

Giura, Vincenzo. «Russia, Stati Uniti d'America e Regno di Napoli» (Napoli, 1967).

Gruchala, Janusz. «Rząd austriacki i polskie stronnictwa polityczne w Galicji wobec kwestji ukraińskiej (1890-1914)». (Katowice, 1988).

Деркач, Н.М. та ін., упор. «А.Ю. Кримський. Бібліографічний покажчик (1889-1971)». (Київ, 1972).

Дзюба, Іван. «У всякого своя доля (Епізод із стосунків Шевченка зі слов'янофілами)». (Київ, 1989).

Karczmarsky, Janusz. «Bohdan Chmielnicki». (Wrocław, 1988).

Линниченко, Іван. «Суспільні верстви Галицької Русі XIV-XV в.» (Львів, 1899).

«Матеріали до етнології і антропології». т. 21-22, ч. 1 (Львів, 1929).

«Матеріали до української етнології». тт. 17-20 (Львів, 1918-19).

Pavlyshyn, Marko, ed. «One Thousand Years of Christianity in Ukraine». (Melbourne, 1988).

Pavlyshyn, Marko, ed. «Ukrainian Settlement in Australia». (Melbourne, 1986).

«Правда». т. 11, № 1, 2 (Львів, 1878).

Скокан, К.Є., упор. «М.Т. Рильський. Бібліографічний покажчик 1907-1965». (Київ, 1970).

«Слов'янська філологія на Україні». (річні випуски, 1968-85).

«Філологічні науки на Україні». 5 тт., 1963-76.

Ханко, В.М., упор. «Опанас Сластюн. Бібліографічний покажчик». (Київ, 1988).

Шовкопляс, І.Г. та ін., упор. «Радянська література з археології України 1967-1975 рр.» (Київ, 1978).

Шовкопляс, І.Г. та ін., упор. «Советская литература по

истории древнего Киева, 1918-1983». (Київ, 1984).

Щербак, Юрій. «Чорнобиль». т. 1 (Київ, 1989).

ЗБІРКА НЕВИДАНИХ СТАТЕЙ

Збірка невиданих статей, доповідей та інших матеріалів, які написали вчені й аспіранти, зберігається в бібліотеці КІУС-у в к. 352С, Атабаска-гол. Недавно одержано такі праці:

Meir Buchsweiler, «Soviet Policy toward the German Minority, mainly during the Interwar Period. A Collection of Soviet Documents with an Introduction.» Єрусалим, Єврейський університет, березень 1987 р.

Michael MacKinnon, «Vlasov's Russian Liberation Movement and the Nationalities Question.» Оттава: Карлтонський університет, 1989 р.

Volodymyr I. Mezentssev, «The Territorial and Demographic Development of Medieval Kiev and Other Major Cities of Rus': A Comparative Analysis Based on Recent Archaeological Research.»

ОДЕРЖАНО ТЕЗИ

Небесьо, Богдан. «Shadows of Forgotten Ancestors: A Cinematic Interpretation of the Novel». М.А.; Торонто, 1988.

Шимко, Ганна. «A Study of the Tendencies in the Lexical Semantic System of Bilingual Ukrainian Canadians». Ph.D. Торонто, 1988.

ВСТУП

У цьому випуску «Бюлетеня КІУС-у» починає появлятися, як окремий розділ, Бюлетень Методичного кабінету української мови. Методичний кабінет української мови (МКУМ) засновано при Канадському інституті українських студій в Альбертському університеті 1987 р. Він розширює працю, яку розпочав Осередок засобів української мови КІУС-у. Цей розвиток став можливим завдяки 200 000-доляровій дотації Едмонтонського Клубу українських професіоналістів і підприємців для вічного фонду, який розпочав провінційний уряд Альберти. Особи чи установи, що бажають одержувати цей бюлетень, повинні звернутися писемно або телефоном до МКУМ на адресу:

*Ukrainian Language Education Centre
352 Athabasca Hall, University of Alberta
Edmonton, Alberta
CANADA T6G 2E8
tel. (403) 492.29.04*

ЗАКІНЧЕНО ПРОБНЕ ВИДАННЯ «НОВИ» ДЛЯ 1-3 КЛ.

МКУМ надрукував 1987-9 рр. пробне видання всеохоплюючих матеріалів для програми навчання української мови для 1-3 кл. Ці матеріали становлять частину нової серії підручників української мови п.з. «НОВА», які опрацювала Оленка Білаш для Міністерства освіти Альберти. Цю серію даліше розроблено під керівництвом Івана Соколовського й Катрусі Сосновської. Готова версія «НОВИ-1», тобто матеріалів для 1 кл., має появитися весною 1990 року.

У цій серії використано найновіші й найефективніші способи навчання другої мови. Її мета — дозволити учням не тільки швидко опанувати українську мову, але також вивчити по-українському ті предмети, що цікавлять дітей.

Мовні підручники складаються з кількох інтегрованих складників, що становлять всеохоплюючий засіб навчання української мови. До них належать такі частини:

Діалоги: Для 1 кл. існує вісімнадцять діалогів, що складаються з двох сторінок великоформатного

тексту з 7-10 ілюстраціями. Ця частина — основний спосіб, яким учень засвоює українську лексику і підставову граматику. За допомогою різних технічних засобів учень спершу слухає, тоді бачить, співає, відіграє, читає і врешті пише кожен діалог. При допомозі діалогів учні засвоюють спільну мову, а лексика діалогів стає основою для тих частин програми, що займаються читанням і писанням.

Пісні: До кожної частини додано 4-5 простих дитячих пісень, при допомозі яких діти засвоюють важливу лексику й фразеологію і збагачують своє знання культури. Ця частина складається зі співання і звукозапису пісень.

Гра луною: Ця частина складається з простого тексту й ілюстрацій, що дають картину якогось процесу чи черговости. У такий спосіб діти вивчають не тільки словник, але й черговість і опрацювання матеріалу.

Підручник для вчителя: У підручнику для вчителя вчислено поодинокі складники кожної частини і старанно вибрані засоби засвоєння мови. Тут накреслено, які способи навчання мови вживати в даний день. До цього входять ритмічні вірші для кожної лекції з відповідним лексиконом;

при допомозі загадок діти навчаються вживати розговірну мову, розвивати поняття й засвоювати лексику, розказувати тощо.

Усна література: У 18 книжечках подано 54 короткі тексти до читання, усі мають численні ілюстрації. З цих книжечок читають дітям вголос щоденно, щоб учні збагатили свою лексику й познайомилися з цікавими ситуаціями, які неможна легко відтворити в класі.

Аркуші для розвитку усного мовлення: Це — три книжки для учнів, при допомозі яких постійно повторюють лексику всіх складників «НОВИ», засвоюють загальні поняття чи високочастотні слова, виробляють літературний смак і розмовляють з іншими учнями. Сюди входять скорочені версії розмов і лун, які діти можуть укладати в книжечки, брати їх додому і показувати батькам.

Ігри: На дванадцяти ігрових таблицях намальовано ілюстрації до поодиноких лекцій, напр., тварини чи страви. До цього належать карти зі словами та ключ. Це дозволяє повторити й розширити лексикон.

Читання ребусів: На початку кожної частини є 2-3 прості віршики про головний мотив даної лекції. Діти поступово вивчають ці віршики, повторюючи їх щодня. До кожного віршика є настінна таблиця у формі ребуса.

Учительський довідник: До матеріалів «НОВА» на кожен рік є учительський довідник, у якому детально подано методикку навчання української мови при допомозі «НОВИ». Ці матеріали є тепер у пробній формі. «НОВУ-1, 2 і 3» успішно випробувано і «НОВА-1» тепер переробляється й підготовляється до друку весною 1990 р.

ОБМІН З ВИДАВНИЦТВОМ «ВЕСЕЛКА»

Методичний кабінет української мови одержав дві великі посилки книжок від видавництва «Веселка» в Києві. В замін вислано тому ж видавництву дві посилки матеріалів для навчання української мови виготовлених у Канаді, а також подібні матеріали для інших мов. Також вислано зразки новаторських видань для дітей.

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ

Роля літератури в розвитку мови і усна словесність у класі, як засіб засвоєння мови, знов відзискує популярність. Лектура також побільшує захоплення вчителя та його знання мови. Та не раз

нелегко найти цікаву літературу. Учитель чи вчителька не раз може знайти її у «Всесвіті», журналі іноземної літератури в перекладі на українську мову, що появляється в Києві. Останніми роками появилися переклади творів Рея Бредбері, Агати Крісті, Дела Карнегі, Гора Відала, Реймонда Чандлера і багатьох інших провідних авторів інших літератур. Учителів може зацікавити український переклад «Пригод барона Мюнхавзена», які можна позичити в МКУМ-і.

СПОДІВАННЯ ЩОДО ЗНАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНСЬКІЙ ДВОМОВНІЙ ПРОГРАМІ

У середу, 14 червня 1989 р. батьки й учителі взяли участь у майстерні про сподівання навчання української мови в українській двомовній програмі. Цю майстерню влаштували Іван Соколовський, керівник двомовного навчання Міністерства освіти Альберти, та Деніс Бураса-Трамбле, представниця Едмонтонської публічної шкільної ради. У 1989 р. І. Соколовський та Д. Бураса-Трамбле опрацювали схему норм знання української мови, яку учні української двомовної програми мають опанувати кожного року. Розгорнулася жвава дискусія між батьками й учителями щодо доцільності такої схеми всеохоплюючих і конкретних завдань української двомовної програми. Господарями вечора були МКУМ та Католицькі школи Едмонтону. Копії схеми можна одержати, пишучи на адресу: John Sokolowski, Program Manager, Bilingual Education Services Branch, Alberta Education, 2nd floor Devonian Building, 11160 Jasper Avenue, Edmonton, Alberta, T5K 0L2.

ЛИСТОВНІ ДРУЗИ

МКУМ одержав листи з України від учнів, що хотіли б листуватися по-українському чи по-англійському. Якщо хтось бажав би, щоб їхні класи листувалися із середньошкільниками в Україні, адреси можна одержати в МКУМ-і.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ПРАКТИКУМ ДЛЯ 4-6 КЛ.

Під час практикумів, що відбулися 29.10, 28.01 і 13.05, восьмеро вчителів одержали навчальні матеріали й настанови, як їх використовувати для навчання української мови в 4-6 кл. Ці практикуми відбулися в МКУМ при КІУС-і для вчителів, що

випробовують мовні матеріали, а практикумами провадили автори Оленка Білаш і Катруся Сосновська.

ЗБІРКА ЗОРОВО-СЛУХОВИХ МАТЕРІАЛІВ

У МКУМ-і можна позичати, передусім для шкіл, приблизно 50 кінофільмів і відеокасет (формат ве-аш-ес) українською, чи англійською мовою. Зацікавлені можуть одержати каталог (безплатно школам, за 2,00 дол. приватним особам) та довідки про умовини позички, телефонуючи чи пишучи до МКУМ. Підготовляється нове видання каталогу зорово-слухових фондів МКУМ-у.

ОЦІНЮВАННЯ МКУМ

У вересні 1989 р. розіслано педагогам понад сто примірників оцінювання Методичного кабінету української мови. Відділ доставки програм едмонтонського районного бюро Міністерства освіти Альберти оцінив теперішню працю кабінету і намітив пропозиції на майбутнє. У відповідях від 55 вчителів, 18 адміністраторів і 3-х дорадників відмічено, що найважливіші послуги кабінету такі: довідки про каталогізування й списки фондів до набуття, довідки про матеріали, які виробили самі вчителі, учні й інші провінції та виготовлення роз'їздних збірок на визначені теми.

Усі опитувані рекомендували, щоб МКУМ видавав матеріали для навчання української мови та навчання предметів українською мовою. Підсумки звіту мають велике значення в плянуванні дальшої праці кабінету. Примірники звіту п.з. «Evaluation of the Ukrainian Language Education Centre, Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta» можна набутти в МКУМ-і.

БАТЬКІВСЬКИЙ КОМІТЕТ СПРИЯННЯ УКРАЇНСЬКІЙ ОСВІТІ В АЛЬБЕРТІ КРИТИКУЄ НОВУ ПЕДАГОГІЧНУ ПОЛІТИКУ АЛЬБЕРТСЬКОГО УРЯДУ

Батьківський комітет сприяння українській освіті в Альберті, Український центр засобів і ресурсів при Громадському коледжі ім. Гранта Мак-Ювана і Методичний кабінет української мови при КІУС влаштували конференцію для батьків, учителів і адміністраторів двомовного навчання в Альберті, щоб продискутувати нову політику навчання мов

Альбертського уряду. Конференція п.н. «Політика мовного навчання та український погляд» відбувалася в Едмонтоні 26 і 27 травня 1989 р. В суботу рано численні присутні говорили з міністром освіти Джімом Діннінгом про нову політику навчання мов і висловили невдоволення, що вона недостатньо підтримує навчання інших мов, як англійської чи французької. Запропоновано як поправити цю політику, зокрема у відношенні до мов інших як англійська чи французька. По полудні відбулися менші сесії, на яких обговорено різні проблеми україномовного навчання:

А. Навчання французької мови в українській двомовній програмі: Керівники — Оленка Білаш, педагогічний дорадник і д-р Олена Гарасимова, керівник програми других мов Міністерства освіти Альберти.

Б. Проблеми транспорту й вербування до двомовних програм: Керівники — Ганна Біско, колишній координатор Батьківського комітету сприяння українській освіті в Альберті; Еліяна Ганфорд, координатор мов, багатокультурності й навчання англійської мови як чужої при уряді Манітоби; Петро Нойшефер, голова Двомовного товариства батьків при католицьких школах Едмонтону; Павло Шарек, містоголова Українського двомовного товариства батьків при католицьких школах Едмонтону.

В. Виготовлення педагогічних засобів для навчання української мови і вишкіл учителів: Керівники — Іван Соколовський, керівник двомовного навчання при Міністерстві освіти Альберти; Пол Реньї, видавець; Мелодія Костюк, учитель української двомовної програми повіту Страткона.

Г. Громадські школи й університетські програми: Керівники — Леона Фарина-Бріджес, голова Святої Іванівської української садовки; д-р Андрій Горняткевич, професор Відділу слов'янських і східноєвропейських досліджень; Катя Старчук, автор позашкільних програм для дорослих.

Г. Якрозпочинати двомовну програму: Керівники — Норман Бле, дорадник других мов при Міністерстві освіти Альберти; Ангус Мак-Біт, директор розвитку програм публічних шкіл Едмонтону; Чарлз Пеї, директор Едмонтонського осередку вивчення китайської спадщини й мови; Рей Проктер, президент Батьківського комітету сприяння українській освіті в Альберті.

Під час конференції Батьківський комітет

сприяння українській освіті в Альберті вручив нагороди Міністерству освіти Альберти й мережі «Аксес».

РОЗВИТОК ФОНДІВ

Працю МКУМ оплачують доходи з вічного фонду, який заснував Клуб українських професіоналістів і підприємців Едмонтону та з фондів КІУС-у. Оскільки під цю пору Альбертський університет вкладає майже половину приходів з вічних фондів назад у капітал кабінету, річний прихід у сумі 29 000 дол. не вистачає кабінетові на видавання багатьох знаменитих україномовних матеріалів, що їх виготовляє Міністерство освіти Альберти. Щоб запевнити появу українських мовних матеріалів для українських шкіл, працівники МКУМ розшукують дотації й приватні дари, щоб уможливити даліше видавання цих високоякісних матеріалів. Тих, що хотіли б фінансово допомогти видавати ці навчальні матеріали, просимо звернутися до бюро МКУМ-у.

МОЖНА НАБУТИ ЧОТИРИ УНІКАЛЬНІ УКРАЇНОМОВНІ ЗАСОБИ

Народні казки й легенди канадських автохтонів, класична музика й українська література — ось тематика чотирьох нових україномовних засобів, які можна набутися в мережі «Аксес».

Учні початкових клас краще опанують українську літературну мову, культурні цінності, звичаї й традиції через низку відеоплівків п.з. «Українські народні казки». На трьох 30-хвилинних плівках оживають одинадцять казок у розповідному театрі.

В «Українських лялькових силюетах» поєднується розповідь, лялькові силюети, оригінальна музика та мистецькі твори корінного населення. З цього виходить сім цікавих відеопрограм, в яких учні старших клас побачать деякі з найцікавіших легенд племен крі та чорностоців.

В комплектах звукозаписів «Набір матеріалів до слухання/сприймання. Музика в українських двомовних класах» учні розглядають і вивчають класичну музику. Кожен комплект (і для 1-3 кл., і для 4-6 кл.) складається зі звукозаписів, оригіналів, портретів композиторів і настінних таблиць.

«Тасьми до слухання з української літератури» — це подорож крізь автентичну історичну, класичну та сучасну українську літературу. Комплект п'ятнадцяти звукозаписів приготовлено

і для молодшої, і для старшої середньої школи, а на кожній касеті знаходиться вибір прозових, поетичних і драматичних творів української літератури.

Ці відеоплівки й звукозаписи виготовила мережа «Аксес» для учнів українських двомовних клас і клас занурення, але їх можна також дуже успішно використовувати у класах других мов, чи молоді, чи дорослих, і в рідних школах.

До всіх цих матеріалів додано друковані матеріали, в яких подаються поради, як їх найкраще використовувати.

За дальшими довідками про ці українські матеріали просимо звертатися на адресу:

Program Sales
ACCESS NETWORK
295 Midpark Way, S.E.
Calgary, Alberta, Canada
T2X 2A8

телефон (403) 256.11.00

телекс 03-82.48.67

факсмашина (403) 256.68.37

Мережа «Аксес» — освітня теле- й радіослужба Альберти, що постачає освітні матеріали через телебачення, радіо, відео та іншу техніку для зацікавлених, без огляду на вік. Вона підготовляє, виробляє, передає через радіо й телебачення й розповсюджує освітні передачі й матеріали.

Zdaleka do blyzko: spohady, rozдумы Vasyl Sokil

The memoirs of the writer Vasyl Sokil, a long-time resident of Kharkiv who emigrated to the West in the late 1970s, reach back to the early years of this century. Sokil's eventful life, rich in unusual experiences, will fascinate any reader with an interest in literature and politics.

362 pp.

cloth \$29.95

Order from:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta Canada T6G 2E8

ДЖЕРЕЛА УКРАЇНОМОВНИХ МАТЕРІЯЛІВ

У фондах МКУМ зберігається понад 3500 україномовних видань, які можна позичати. Серед них є добрий вибір белетристики для дорослих і дітей, а крім того й відеоплівки та кінофільми.

Україномовні матеріяли можна закупити в:

Ukrainian Book Store
10215 - 97th Street
Edmonton, Alberta T5J 2N9

Catalogue of Assessment and Curriculum Support Materials
Edmonton Public Schools
10515 - 100th Street
Edmonton, Alberta T5H 2R4

Learning Resources Distribution Centre
12360 - 142nd Street
Edmonton, Alberta T5L 4X9

Manitoba Textbook Bureau
277 Hutchings Street
Winnipeg, Manitoba R2X 2R4

Saskatchewan Teachers of Ukrainian
St. Maria Goretti Elementary School
301 Avenue Q North
Saskatoon, Saskatchewan S7L 2X7

Yevshan Corporation
C.P. 325

Видання

Товариства українських піонерів Альберти

«*Dictionary of Ukrainian Biography of Pioneers of Alberta*» (Біографічний словник українських піонерів у Альберті)

Ця праця д-ра В.Ю. Кея-Кисілевського, що має 306 сторінок, подає біографії українців, що поселилися в Альберті між 1891 і 1900 рр.

12,00 дол. (полотно)

«*Ukrainians in Alberta*» (Українці в Альберті), другий том

У цій книжці, що має 200 сторінок, можна знайти багато матеріалів про родини українських піонерів, українські товариства та їхню працю.

9,00 дол. (полотно)

Ці книжки можна замовляти в
The Ukrainian Pioneers' Association of Alberta
c/o W. Kostash
8726 - 117th Street
Edmonton, Alberta, Canada T6G 1R5

THE SOVIETIZATION OF UKRAINE

1917-1923 The Communist Doctrine
and Practice of National
Self-Determination

By Jurij Borys

This volume discusses the Bolsheviks' theory and practice of national self-determination with regard to Ukraine from the outbreak of the revolution in 1917 to the creation of the Soviet Union in 1923.

"To a greater extent than any other writer on this period of Ukrainian history . . . Borys has endeavoured to present the sociological and the economic as well as the purely political aspects of his subject."

John A. Armstrong

488 pages, paper \$12.95, cloth \$19.95

Order from:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

Ukraine During World War II History and its Aftermath

Edited by Yury Boshyk

Examines Soviet and Nazi occupations of Ukraine; relations between Ukrainians and Jews; and North American perspectives on bringing war criminals to justice.

291 pages	paper \$ 9.95	ISBN 920862365
	cloth \$19.95	920862373

Order from:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta,
Canada T6G 2E8

Published by Canadian Institute of Ukrainian Studies
University of Alberta

